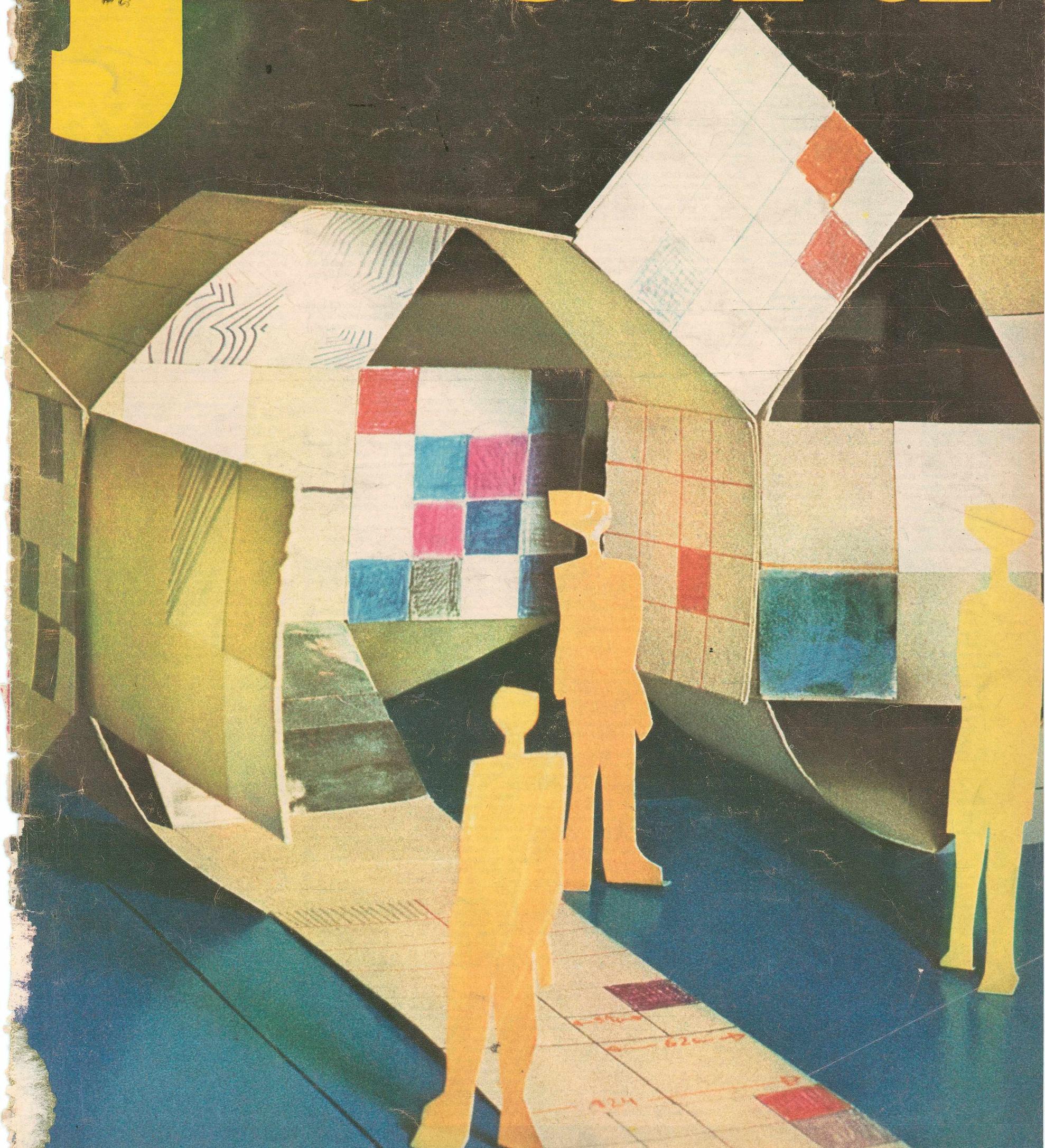

ANUL XXIII—NR. 3 (971)—12 Ianuarie 1974

flacara

Seria "Mănușă de
LECTURĂ"

Către redacția revistei «Flacăra»
Loco

În virtutea dreptului la replică vă rog să publicați rindurile de mai jos, răspuns la «scrioarea deschisă» pe care cititorul dumneavoastră, Iancu Rozman, mi-o adresează în ultimul număr din «Flacăra» (1-2 din 1 ianuarie 1974).

Stimătă tovarășe Rozman,

Mă bucură faptul că v-a plăcut serialul consacrat Lidiei Jiga, dar totodată sunt surprins de unele afirmații făcute de dumneavoastră în chip de concluzie, ceea ce prilejuiește răspunsul de față.

Mai întâi, conducerea Circului de stat a tras toate învățămintele din tragicul accident al Lidiei Jiga, în sensul că măsurile de protecție sunt aplicate riguroz în timpul dresurilor de animale sălbatic, și nu numai în spectacol ci chiar și la repetiție: dresorul e asistat totdeauna de ajutorul său calificat și, de asemenea, de oameni de manej care acționează furtunul cu apă în presiune și furculi de protecție.

Toate dresurile de animale sălbatic se bucură la noi de o astfel de protecție, iar fiecărui dresor în parte își face un instructaj special în acest sens de către conducerea artistică.

În al doilea rînd, mă miră că dumneavoastră ca vechi om de circ, iubitor de animale, nu ati observat aceste lucruri, și mă miră mai mult faptul că, deși sunteți zilnic în mijlocul nostru, încă nu înțineți de 5-6 ori pe lună, nu mi-ati împărtășit direct temerile dumneavoastră.

Eu vă mulțumesc în orice caz pentru grija pe care, în calitate de iubitor de animale, o purtați oamenilor circului...

Al dumneavoastră,
A. Iosefini
director artistic al
Circului de stat — București

Scrisoare adresată Comitetului județean de cultură și educație socialistă și Oficiului de turism Teleorman

În vederea comemorării a 600 de ani de vechime documentară a orașului Roșiori de Vede, Societatea de științe istorice, subfiliala Roșiori de Vede și un mare număr de muncitori organizați în comitet de acțiune, propun Comitetului județean de cultură și educație socialistă și Oficiului de turism Teleorman să facă din «Pădurea Nebună» un punct turistic care este, credem, original și de mare interes. Este vorba de pădurea care a dat titlul unui roman al lui Zaharia Stancu, pădure așezată la marginea orașului Roșiori de Vede, pe malurile Vedei, străvechiul riu cu nume tracetic.

Valoarea pădurii stă și în intinderea ei — mii de hectare cu poteci bogate în legende. Patina veche i-o dă Pădurea Nebună și descinderea ei directă din milenarul codru al Deliormanului, termen ce amintește de migratori peceneși și cumanii. Pădurea, crescută sălbatic pe cele două văi adinț ale Vedei și affluentul ei Burdea, era dominată și păzită de cătăi străvechi pe dealuri. La acestea se adaugă așezările nealitice tipice din mileniu II i.e.n. Pădurea este străjuită la vest de castrele: Ruș de Vede, Gresia, Ghioce din secolul III e.n. care din anul acesta au intrat în atenția Muzeului Roșiori și Institutului de arheologie București. Aspectul istoric este completat de Cetatea Roșiori, model de fortificație de pămînt feudală și alte vestigii legate de secolul XVI. Își multe altele s-ar mai putea spune în legătură cu Pădurea Nebună. Dar ceea ce este mai important, este de cîte s-ar putea face. De exemplu: bracile și benturile să fie amenajate pentru canotaj, strand și pescuit, începînd cu lacul Brebina pînă la benturile Palanga și bracile Peretu, cale de 15 kilometri, care legate cu Vede vor stăvili inundări și vor asigura irigația miliarilor de hectare din luna ne-statornicului riu.

De menționat că spre Pădurea Nebună converg mai multe șosele modernizate, de la București, Craiova, Pitești, Dunăre, în afară de nodul de cale ferată care-i stația Roșiori-Nord cu cinci direcții.

Total poate fi realizat pînă în anul 1985, cind orașul Roșiori de Vede împlineste 600 de ani documentar.

profesor Petre Voivozeanu
muzeograf
. Roșiori de Vede

Biblioteca nu era destinată depozitării cărților?

In luna aprilie 1972 am cumpărat în rate, care nu sănătatea să achite integral, o sufragerie tip Bilea II, produs al C.E.I.L.-Pitești, cu numărul de control de calitate 87 din aprilie 1970.

Consider că am folosit fiecare piesă în mod rational, că biblioteca, de pildă, era destinată depozitării de cărți. Mare ne-a fost surprinderă cînd zilele trecute, la înapoierea la serviciu, am găsit biblioteca dărâmătă, cu baza ruptă în

două, cărtile pe jos, iar geamurile de la vitrină sparte.

La cumpărarea mobilei credeam că timpul de utilizare nu se va rezuma doar la 20 de luni.

Ce poate răspunde la toate acestea fabrica producătoare? Eu însă nu mai știu ce să cred.

Gabriela Filip
Moinești
strada George Enescu,
bloc A-5, ap. 51

«Ospitalitate» la hotel «Delta» din Tulcea

În noaptea de 13 spre 14 noiembrie nimeni nu a putut dormi la hotelul «Delta» din Tulcea. La camera 609 sau 610, nu ni se aștepta să se petreacă zgromote. Un pasager de la 509, disperat că nu se poate odihni, a bătut minute în și cu pumnii în ușă, încît a trezit toate etajele. La intervenția liftierei, o pasare de noapte cu minijupă a părasit camera în care avuise loc petrecerea și se părea că se va așterne liniste.

Dar pe la ora 3,00 a început în hol, mai precis la barul de zi, care căci are program pînă la ora 1,00, o larmă insuportabilă: am coborât concomitent cu mai mulți pasageri indignați: circa 10 chefii și pățu, injurați, cintau fiecare în legea lui, iar «domnul Leon», responsabilul barului, a început să se scuze că nu poate să-i dea afară. Dar pasagerii pașnici, care trebuie să se odihnească pentru a-și îndeplini o doză și sarcinile de serviciu, pentru care îi plătește statul, ce vină au că trebuie să supere tot vacanța asta? «Pe noi nu ne privește dacă unii pasageri sunt sensibili și nu pot să doarmă (aluzie la subsemnatul) cînd vecinul sforește...» — mi-a explica directorul adjunct Oprea. Dar faptul că nu se asigură liniste în hotel, că din această cauză noi, pasageri, avem de suferit, nu-l interesează oare pe directorul adjunct Oprea?

Iocotenant-colonel de milă
Mihai Grozavu

Doresc tinărului L.I. să iasă din acest moment de rătăcire

În ziua de 5 ianuarie 1974, orele 14, mergind pe Calea Victoriei din Pitești spre librăria «Eminescu», sănătatea mea a început să se deterioreze. Într-un interval de 4-5 ore, am suferit de durează cursurile, hainele nu sunt păzite de nimeni. După ce haina elevii Popescu Carmen a fost furată și am făcut reclamație la circa 17, am fost în audiență la tovarășul Dragu, directorul liceului, căruia i-am pus o singură întrebare, întrebare pe care i-o adresez și acum deoarece nu am primit încă nici un răspuns: Să-ți fie rușine! Ce m-ai învățat? După nenorocita mia de gramatică a Academiei Române; mia de gramatică, nenorocita mia!

Înlemniti, fără a scoate un cuvînt, pe retina memoriei cu o imagine confuză și depărtată a celui ce-mi vorbea astfel, am intrat în librărie unde am cumpărat o carte.

Mi-a fost însă hărțit să mai suport neplăcuta compație și după ieșirea de acolo, pe tot drumul de întoarcere pînă la poarta locuinței mele din strada Vasile Lupu nr. 21.

Injurii se tineau lanț, rostite cu același joc perfidie de simulare.

Unoră dintre mulți cunoșcuți ce mă salutau în drum și se opreau un moment pentru schimb de urări în noul an, tremurind de emoție le relatează penibila întîmplare în speranță că voi fi izbăvit de oribilul însoțitor. Unul din aceștia îmi spuse: dacă este profesor și încă de limba română la Școala generală din comună Bogăti-Argese și se numește Luca Ion.

Cu circa un deceniu în urmă, la rugămintile directorului liceului serial unde funcționam, am pregătit în mod special pe sus-numitul Luca Ion pe atunci salariat, în vederea admiterii la Facultatea de filologie.

Lecțiile gratuite pe care i le predam, după orele 22, cînd terminăm cursurile serale, ignorându-mi sănătatea subredă, au fost singurul contact cu dinsul care nu mi-a fost elev sub nici o altă formă. A reusit la proxima sesiune, așa cum a dorit, la Institutul pedagogic din Pitești cu medie de bursă. Dorind probabil să-mi mulțumească acum (căci nu avuiese timp de-a lungul anilor), la sfîrșitul «plimbării» noastre, mi-azviril peste poartă: «dacă n-oi să-ți ţii gura și ai să mă mai vorbești la profesori, te bag în mormint, hodorogule.

Pentru a rămîne în cunoscunții său ultimativ, mă adresai deci dumneavoastră, și nu profesorilor.

Lăsind la o parte măruntările stupidice și incredibilei întîmplări de mai sus, încerc un profund sentiment de durere zăriind în roadele muncii mele de profesor, printre boabe aurii de griu și nejustificata otravă a neghinelor.

Doresc totuși tinărului L.I. să iasă din acest moment de rătăcire și de se simte mai bun ca mine să urce cît mai sus!

Porțile îi sunt larg deschise.

Marian Georgescu
profesor pensionar
str. Vasile Lupu nr. 21 — Pitești

Vă anunțăm, stimătă cititor, că revista «FLACĂRA», redactorii și colaboratorii ei nu iau în considerație scrierile anonime. Pentru a face față tuturor solicitărilor și pentru a da curs unui număr cît mai mare de scrisori, rugăm să vă expuneți sugestiile, propunerile sau alte probleme în maximum 40 de rînduri.

Casele natale Sadoveanu și Caragiale

La Pașcani, casa în care s-a născut marele nostru Sadoveanu era situată pe strada Ștefan cel Mare numărul 212. Pe locul ei se găsește o casă particulară, proprietar fiind pensionarul Acatrinei Vasile, un moldovean care-ți explică amabil: «Dacă dorîți să vedeti o casă asemănătoare acelei în care s-a născut marele nostru scriitor, să mergeți puțin mai jos, la numărul 224». Vîn mulți vizitatori aici, chiar și străini, care vor să vadă casa în care s-a născut Sadoveanu. Dar cei ce vin pleacă nemulțumiți, cum am plecat și eu, medind asupra modestei căsuță din strada Ștefan cel Mare pe care ediliții Pașcanilor n-au refăcut-o. Dacă s-a refăcut Hanul Ancuței, nu e drept să nu se refăcă și modesta căsuță în care s-a născut cel care a scris despre acest han.

I.L. Caragiale s-a născut în satul Haimanale, astăzi Caragiale, situat în apropiere de Ploiești, pe soseaua care duce la Tîrgoviște. Organele locale și județene au organizat într-o casă situată pe această sosea o expoziție privind viața și opera marei dramaturgi. Dar ea n-are nimic comun cu aceea în care s-a născut ilustrul nostru scriitor, casă ale cărei teme sunt mai vînd în incă într-o altă parte, mai retrăsă, a satului. Un arhitect ar putea ușor să reconstituie planul casei, ajutat fiind și de resturile de temelie încă vizibile. Dacă organele locale n-au posibilitate să refăcă aceste două case natale, propun să înființăm o societate «Prietenii caselor natale celebre», care pe baza unui statut aprobat de forurile superioare să acționeze în sensul refacerii lor.

profesor Ion Cheșcă
București, strada Docenților nr. 6,
sectorul 1

Hainele le ridică cine le mai găsește

Îată despre ce este vorba: elevii Liceului «Ioan Nemeș» se dezbrăca de pătăoane la intrare și le lasă în cuierele din hol. În clase nu se găsește cuiere. Hainele le ridică (cine le mai găsește) la terminarea orelor. În intervalul de 4-5 ore cînd durează cursurile, hainele nu sunt păzite de nimeni. După ce haina elevii Popescu Carmen a fost furată și am făcut reclamație la circa 17, am fost în audiență la tovarășul Dragu, directorul liceului, căruia i-am pus o singură întrebare, întrebare pe care i-o adresez și acum deoarece nu am primit încă nici un răspuns: «Ce măsuri ați luat ca elevii să aibă siguranță cînd vor mai găsi hainele la terminarea orelor?

Să te trezești în plină iarnă cînd vine copilul acasă numai în uniformă și îndepărta cu el pătăoanele, iar o două zi să cumperi altul, parcă nu e în regulă!

Nicolae Popescu
București
strada Spiniș nr. 1, bloc 19

O umbră «manevră» discret la cabana Omului

Vă scriu aceste rînduri indemnătate de rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» și de un articol mai vechi, intitulat «Din jurnalul unui supravîtuitor în Bucegi». S-a întîmplat în 10 noiembrie, simbătă. În acea zi plecasem împreună cu logodnicul meu de la Piatra Arsă spre virful Omului. Pe măsură ce creștea altitudinea, scădea temperatura. În jurul orei 13,30 am ajuns la cabana Omului. Voiam să cîte un ceai fierbinți și o jumătate de oră de stat lingă o sobă. În ușă ferecată a cabanei, un bilet: «Sînt la stația meteo». Am ocolit pentru a găsi o ușă. O găsesc. Bat, bat civilizat, cu răbdare, circa 5 minute. Nici un rezultat. Zgîrlăi ușă; asta face zgromot, dar tot nimic. La etajul 2 al clădirii se distinge o umbră care «manevreză» discret; pare a se uită jos. Încurjoat, încep să lansez semnale sonore. Silueta dispără. Așteptăr preț de încă 10 minute. Încep să flui, mărind de fiecare dată intensitatea. Umbră reia «manevrele».

În fine, enervat de cele 30-40 de minute în care am avut prilejul să constatăm că temperatura este foarte scăzută, cînd vîntul sufle destul de tare, hotărîm, destul de indispuși, de a arunca o «săgeată otrăvită» spre fereastra de sus: «Păcat, tî-ăs fi dat 5 lei pentru un ceai!» După mai puțin de un minut, apără pe jumătate, în ușă la care eu bătusem zadarnic, un tip solid, care, cu multă «abunăvoie», ne spune că tovarășul cabanier este «jos» pentru aprovizionare. și ne spune că pentru un ceai nu se face atîta «tămbălu». Nu știu cine este acel om, nu știu ce fel de om este în alte probleme dar și păre rea mea despre el, acum.

Cabană Omului nu este în sezon mort, cabanierul având obligația profesională, dar mai ales morală, să se afle la dispoziția turiștilor. Drumul de la Babele la Omul, acum, iarna, se face în circa

3 ore. Dacă ar fi fost ninsoare, sau viscol ce ne-am fi făcut, la 2 507 metri altitudine?

Gelu Rădan
București
aleea Bujoreni nr. 2

Rănilile copacilor

Am citit în ziarul «Informația» despre plantarea, în București a milioane de arbori și pomi fructiferi. În calitate de cetățean al acestui oraș am fost foarte incitat de această operă edilitară.

Ceasă ce vreau însă să aduc la cunoștință cu mare durere este faptul că în orașul nostru sunt cămeni care distrug aceste frumuseți cu intenție și nepăsare. Mă refer mai cu seamă la conducători de autoturisme, autocamioane, automacărăle, care pe bulevardă și străzi plantă arbori, circulă parcă dinadins pe lingă rigole, pentru a-i răni și a-i distrage. Se poate observa cum pe aceste artere din zece arbori, unul este lovit de mai multe ori, rupindu-i-se crengile și coaja pe portiuni de la 10 cm pînă la 100 cm pătrăti. Acești copaci, de la 1 an la 20 la 30 ani etate, sunt condamnați la moarte, ei neputindu-se refacă decit în parte și după mulți ani. Aș propune: aceste contravenții să fie sancționate cu asprime.

Știu că podoba verde a orașului este gospodărită după anumite reguli, totuși mi-as permite să dau și eu cîteva sugestii. 1) Să se planteze arbori pe străzi și bulevardă cu circulație mare, măsurîndu-se la rigola străzii pînă la centrul de fixare al arborelui 0,80—1 m, pentru că trunchiul se îngroașă de la 10 la 60, 70 cm. 2) Arborii să fie plantați la o distanță de cel puțin 5-6 metri de colțurile străzilor, pentru a-i feri de manevrele mașinilor. 3) Crengile dinspre partea carosabilă să fie tăiate pînă la înălțimea de cel puțin 4 m, pentru a nu le ajunge autocamioanele care au caroserii înalte.

C. Manolescu
București

Pasiunea lui Safian

Ştefan Safian, miner-șef de echipă la secția 3 al Întreprinderii miniere Barza, a făcut în viață să 60 propunerile de inovații din care 25 au fost aplicate în producție.

Pe revelur haine sale în zile de sărbătoare strălucesc 6 steluțe rubini. Safian este un adevarat coleg de muncă și prieten. Ișii iubește sănătatea și făcînd tot ce-i stă în putință pentru a-i ajuta. Dar Ștefan Safian este și un pasionat colecționar. Presa județeană, centrală, radioul și televiziunea au vorbit elogios despre insul «Un om, pasiune» — sub acest generic în cadrul festivalului cultural-artistic «Sarmis» a avut deschisă o expoziție de artă populară și petrografia la Vața de Jos, fiind vizitat de diferite delegații din majoritatea județelor țării cît și de grupul pictorilor naiv din Uzdin (R.S.F. Iugoslavia). Primește sute de scrisori de la admiratori, răspunzind fiecărui cu o punctualitate demnă de învidiat. Ștefan Safian se pregătește pentru ieșirea la pensie. O viață de om a fost mină. Acum, la bătrînețe, va găsi mai mult timp pentru a răspunde inițiatiilor organelor culturale județene cum ar fi aceea de a expune în sezonul estival colecția sa într-o expoziție pe litoralul românesc, pentru a fi admirat de străinii care ne viziteză țara.

Pentru a vedea «pe viu» exponatele colecționale de mineral Ștefan Safian, unele având o vechime de multe sute de ani, posesorul lor e bucuros cînd este vizitat la locuință, în Vața de Jos. De fapt, sătul multe de văzut!

Ion Coțoi
com. Bontea
jud. Arad

Închiderea logiilor — un mijloc de economisire de combustibil

Avin în vedere marea atenție care se dă în prezent utilizării cît mai raționale a consumului de combustibil și energie electrică, ne-am gîndit la o propunere care ar răspunde pe deplin acestui deziderat și a multor altor avantaje.

Este stiut că majoritatea blocurilor disponibile de logii a căror utilizare nu numai că este foarte limitată, dar constituie și o surse importantă de pierdere căldură datorită deschiderii mari, geamuri și uși neetanșe, cît și a pătrunderii directe în apartamente a curentilor de aer recu cu ocazia folosirii acestor logii în scopul aerisirii apartamentului, a lenjeriei de pat și corp etc.

Față de cele de mai sus propunem ca organele competente să analizeze, studieze și să aprobă cît mai urgent posibilitatea închiderii acestor logii, cu un sistem adecvat fiecărui tip de bloc, fără însă a modifica aspectul arhitectonic al blocului.

Prin închiderea logiilor se evită pierderile de căldură și se păstrează o temperatură constantă în apartamente, totodată se-înălță pătrunderea apelor provenite din plai și topirea zăpezii ceea ce ar duce la o conservare mai bună a apartamentului.

Ioan Pricop și Emil Hălcium
Botoșani
strada I.C. Frimu, bloc S1, ap. 1-4

fi un an ușor, dimpotrivă: exprimat mai sintetic sarcinile noastre sănătoase și sănătatea noastră.

Din punct de vedere social, anul 1974 va însemna pentru cetățenii sectorului nostru și un an al multor bucurii concretizate de exemplu în 6 451 de apartamente, două noi școli generale, două noi creșe și o grădiniță. Informăm că anul acesta va aduce și unele mulțumiri gospodinelor prin înființarea celor zece complexe comerciale de la parterul unor blocuri, un deziderat vechi care se realizează într-un an nou, după cum tot în întâmpinarea unor dorințe ale cetățenilor noștri din cartierul Titan este și noul complex al cooperației meșteșugărești cu centre de comandă și ateliere de reparări de pe Baba Novac. În sfîrșit, în sectorul nostru va fi dat în folosință și cel mai mare magazin universal din țară, care este situat rului — Titan — va fi vizibil mai frumos. Copiii se vor bucura foarte mult și consider că nici cei mai în vîrstă nu vor fi indiferenți. Mă gîndesc la amenajările care se fac pentru punerea în valoare și la dispoziția tuturor a parcului Titan-Sud unde va exista și un mare complex sportiv. Nu unicul însă. În spatele polyclinică din același cartier se va amenaja alt complex sportiv cu terenuri pentru handbal, baschet, volei și bineînțeles terenuri pentru tenis de câmp. Dar oricătre însăziruri vă face n-o să putem cuprinde toate amenajările gospodărești. Credeti-mă: sectorul nostru va fi mult mai frumos decât bănuiti. Vă veți convinge luniile viitoare.

Cornel BOZBICI

PROBLEMELE OAMENILOR

— Tovărășe primar GHEORGHE DUMITRU, am venit la dumneavoastră pentru cinci minute. Știu că sunteți ocupat, știu că abia ați venit de la sănătatea viitoarei Salii a sporturilor și că sunteți gata să plecați la o întreprindere, știu toate asta, dar aș vrea să afli cum a început anul 1974 în sectorul 5. În două vorbe.

— Dacă ați venit pentru asta, ați întîrziat cu două luni în sectorul nostru, 1974 a început de la 12 noiembrie 1973, dată cind întreprinderile din sector au îndeplinit prevederile planului cincinal pe primii trei ani.

— Să înțeleag de aici că sunteți mulțumit de 1973?

— Da. Fără o modestie camuflată, 1973 a fost un an bun, ba chiar foarte bun în ultima lui parte. De ce să mă ascund? Sper că 1974 ne va aduce împliniri și mai mari și mai exacte.

— La ce vă referiți?

— La munca de zi cu zi, la rezolvarea problemelor curente, la transpunerea în viață a directivelor Conferinței Naționale a partidului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu.

— Să zicem că aș fi intrat în cameră în absența dumneavoastră și aș fi deschis agenda la zilele acestea. Ce înseamnă aș fi găsit?

— Problema care ne absoarbe la început de an este legată de organizarea primului simpozion din domeniul rationalizării sistemului informațional și al prelucrării automate a datelor. Deși terminologia sună cam pretențios, este vorba de o chestiune de maximă importanță pentru economia națională și noi o tratăm ca atare, căutând să extindem practicile pozitive ale unor întreprinderi din sector în privința aplicațiilor cu caracter economic și tehnico-stiințific pe calculatoarele de diferite dimensiuni. Vreau să vă asigur că nu vom face teorie de dragul teoriei, ci că vom căuta soluții practice, imediate, pentru ușurarea muncii cotidiene.

— Dat fiind scurtul răstimp destinat acestei discuții, am să sar de la una la alta: care sunt ultimele noutăți de la construcția sălii de sport proiectată în sectorul dumneavoastră?

— În zona Parcului tineretului, amenajat prin muncă voluntară pe fostul deal al Cociocului, ridicăm cea mai încăpătoare sală de sport din țară, cu o capacitate de 8 000 de locuri. În aceste zile se toarnă fundațiile construcției și este gata să înceapă acțiunea de plantare a 20 000 de arbuști.

— Tovărășe primar, chiar totul a mers pe roate în sectorul pe care îl conduceți în 1973?

— Nu. N-a mers. Am avut dificultăți serioase la capitolul aprovisionării întreprinderilor. Ca să nu mai fie ce-a fost, depunem eforturi în prezent.

— Iată, «Flacără» vă înlesnește un dialog cu cetățenii din sector în calitatea lor de prezumtiți cititori ai revistei. Ce ați dori să le transmități?

— Aș vrea să le spun că problemele lor stau în permanență în centrul atenției noastre, și că astăzi nu e doar o formulă, ci o realitate concretă. În 1974, pe teritoriul sectorului vor fi date în folosință peste 6 000 de apartamente, și tuturor celor ce se vor muta în Berceni, pe Nițu Vasile, sau în alt loc, doresc să le urez bun venit în casă nouă și la mulți ani. Totodată, aș vrea să ţie că necazurile datorate I.T.B.-ului se vor împuțina în acest an, că autobuzele 32 barăt și 120 vor fi mai dese și mai goale. Direcțiunea I.T.B. ne-a promis o cursă scurtă pentru autobuzul 120 care ar urma să meargă în orele de vîrf, cu cîteva mașini, numai între Piața Sudului și zona industrială N.M.G.B.

— Atunci dori să le spuneți ceva?

— Să se adreseze cu încredere Primăriei, căci noi pentru asta suntem plătiți... În rest, sănătatea la toată lumea.

Ovidiu IOANITOIAIA

UN ORAȘ ÎN TOATĂ PUTEREA CUVÎNTULUI

După părerea tovarășului CHITIMIA CONSTANȚIN, prim-secretar al Comitetului de partid și președinte al Consiliului popular al sectorului 6 nu există în țară nici un oraș care, ca populație, să depășească numărul de oameni al oricărui sector al Capitalei.

Sectorul 6 de pildă, numără 250 000 locuitori. Un oraș, adică, în toată puterea cuvîntului. Și ce înseamnă acest oraș?

«Înseamnă multe, foarte multe... Înseamnă industrie, înseamnă construcții, înseamnă Nicolae Herlea, Teatrul de operetă... (și după o pauză, zîmbind)... înseamnă femei!... »...?!

«Da, femei! Este o particularitate a sectorului nostru, aceasta: lucrează foarte, foarte multe femei! Gîndiți-vă numai la TRICODAVA. Și — lăsind gluma la o parte — afirm cu toată convingerea că este foarte bine că e astă femeile lucrează în unele sectoare mai bine decît bărbații, sunt calme, mai conștiințioase, mai înțelepătoare!»

«Altceva ce mai înseamnă sectorul 6?»

«Repet: multe! Înseamnă, de pildă, 900 000 000 lei peste planul prevăzut inițial, planul cincinalului. Și încă 200 000 000 plus, depășire curată, peste angajamentele luate. Știu însă că de cele mai multe ori evitați cifrele...»

«În cazul acesta, nu. Suma este într-adevăr extrem de importantă și orice om al țării își poate imagina cel puțin ce se poate realiza cu, și prin ea...»

«Bănuiesc că ați privit Hotelul «Intercontinental»!...»

«Poftim! Dar ce legătură are cu...?»

«În locul cifrelor și al datelor seci, preferăți comparațiile, observ: atunci imaginea-vă un cazan de înălțimea acestei clădiri — este numai unul din mîndriile sectorului nostru, realizându-se la uzinele «Vulcan». Sunt cazane cu aburi — parte dintre ele având destinația Rogojelu!»

O discuție oficială poate fi pur și simplu o discuție oficială, dar poate deveni și foarte ușor împreună cu tovarășul Chițimia — o convorbire pe căi de agreabilită, pe atât de pasionantă. Aflu așadar că toată tehnica de telefonia din țară se face aici, în sectorul 6, la Electromagnetica. Că absolut toate aparatele telefonice, toate convorbirile sunt inițiate și dirijate așadar de aici, din sectorul 6 al Capitalei. Că tot aici există Institutul de Fizică Atomică (curind se va muta în viitorul «orășel al atomiștilor») aflat în fază de sfîrșit a construcțiilor. Și mai așa că oamenii sectorului 6 sunt consecvenți angajamentului de a înhăptui planul cincinal în patru ani și jumătate, iar tovarășul Chițimia este absolut convins că îl vor realiza chiar mai înainte. Deși, nici pînă acum nu au lipsit — și probabil că se vor mai îvi — greutăți:

«A fost o devărătură bătălie, cea pe care am dus-o în anul care s-a scurs, organizațiile de partid au găsit însă soluții admirabile pentru a înfringe greutățile.

Anul 1974, în care abia am intrat, are niște «cote formidabile» (printre altele sectorul 6 urmează a realiza o creștere de plan de peste 1 miliard față de 1973).

Sintem siguri că vom realiza planul pe 1974, pentru că de fapt, noi am început pregătirile în acest sens încă din aprilie 1973! Am început apoi, anul acesta, în condiții dintre cele mai bune: intensitate, ritmicitate în muncă, întîmpinări de către două mari evenimente — cea de-a XXX-a aniversare a Eliberării și Congresul al XI-lea al P.C.R. — convingi fiind, că vom realiza un plus de 100 milioane, dacă nu și mai mult.»

L-am întrebat apoi în încheiere, pe tovarășul Chițimia, dacă are vreo dorință anume. Mi-a răspuns după cîteva clipe că da, are dorință de a vedea sistematizată și modernizată secția Rahova-Alexandria, una dintre principalele porturi de intrare în București.

Horia PĂTRĂȘCU

REALIZĂRI, AMBITII SI GARANTII

— Pentru dumneavoastră, tovarășe inginer CRISTIAN NICULESCU — ca om care aveți funcția aceasta, evident de esență pentru viața oricărui sector, de secretar cu probleme economice al Comitetului de partid al sectorului 7 — ce fapt a avut valoare de eveniment în zilele acestui început de an?

— Un fapt care, din fericire, strict calendaristic vorbind aparține lui '73, dar care ar fi putut să aparțină și lui '74. Și anume, acela că întreprinderile din sectorul nostru și-au îndeplinit sarcinile inițiale ale cincinalului pe primii trei ani, la 15 octombrie 1973. Deci, sectorul 7 al Capitalei trăiește în '74 de exact două luni și jumătate înainte de începutul ianuarie al calendarului. Prozaic-bănește asta înseamnă o producție suplimentară de 2,6 miliarde lei.

— Răspunsul dumneavoastră mă obligă la o anume întrebare: cum prevedeți că se va — să spunem așa — comporta '74, față de reușitele predecesorului?

— Fără îndoială le va continua. Față de prevederile inițiale ale cincinalului, producția globală va fi mai mare cu 3,8 miliarde; producția marfă va fi mai mare cu 2,9 miliarde; iar productivitatea muncii va crește, cu mai bine de 11 la sută față de aceea a lui '73.

— Pînă aici totul e bun și frumos. Realizări mari și ambiții și mai mari. Pe mine însă, ca locuitor al sectorului 7, mă interesează și problemele cu care se vor înfrunta cei care produc în întreprinderile din sectorul nostru, problemele cu care vă veți înfrunta și dumneavoastră.

— În '74 vor fi trei mari fronturi ale bătăliei noastre pentru realizarea exemplară a planului și a angajamentelor suplimentare pe care ni le-am asumat. Primul va privi, în general, soluționarea problemelor legate de acoperirea planului cu contracte-comenzi și, în special, soluționarea problemelor legate de asigurarea necesarului de materii prime și materiale, pe baza unei mai bune previziuni în domeniul aprovizionării. Al doilea va privi problemele legate de utilizarea mai intensă a capacitatilor de producție. Și în sfîrșit, al treilea mare front al bătăliei noastre pentru realizarea exemplară a planului privește problemele implicate de investiții. În '74, peisajul industrial al sectorului nostru se va completa cu încă 12 obiective noi, care vor să intra în funcțiune tot în acest an. Mai precis, e vorba de o nouă fabrică de băi, de una de lapte, de una de înghețată, de un depozit frigorific și-a.

— În loc de orice altă încheiere a convorbirii noastre, vă propun să ne dăți o informație, tot de ordin productiv-industrial-economic, dar care să privească absolut direct și nu implicit nevoile cetățenilor, ale oamenilor.

— Atunci, faceți publice aceste știri, privitoare toate la F.C.T.B. În anul 1973 numărul modelelor noi de confecții și tricotaje a fost de 14 400. Zilnic ies pe poartă acestea fabrici 72 000 bucăți tricotaje și 50 000 bucăți confeții. Pentru 1974 colectivul de acolo și-a întocmit programe tehnice și organizatorice care au ca finalitate, printre altele: diversificarea sortimentelor pentru copii și adolescenți; crearea de noi modele sport și de noi modele de îmbrăcăminte usoară de casă; producerea unei game mai variate de confeții din poliester texturat.

Nelu IONESCU

OAMENII AU FLORI ÎN CURTE

Tovărășul ION OPRIȚA, prim-vicepreședinte Consiliului popular al sectorului 8, nu pare obosit, deși era în picioare de la patru dimineață pentru a vedea «pe teren» cum se bucură cetățenii care merg cu autobuzele și tramvaiele din Calea Victoriei în Străulești.

— Și chiar «se bucură» cetățenii, tovarășe Oprina?

— În dimineață astă, cel puțin, lucrurile au mers bine. Important pentru noi este însă să meargă la fel și mîine și picioare, nu ca ieri, alătări.

— Tovărăș prim-vicepreședinte, este sectorul 8 ultimul din București?

— Numărind, da. Altfel însă să știți că nu. În 1972 am ieșit primii în cadrul întrecerii în ceea ce privește lucrările editării și gospodărești, de întreținere și de înfrumusețare. Anul trecut am avut o depășire în producție, raportând la planul cincinal, de peste 1 miliard. N-am vrea să ne lăudăm prea mult...

— De ce nu? A spune că ai depășit un plan cu atât și atât nici nu înseamnă să te lăuda, e o realitate. Mă interesa însă, tovarășe Oprina, să vă «lăudăți», dacă se poate, nu? cu anul acesta nou, 1974. Cum îl veДЕI dumneavoastră de aici, din primăria sectorului 8?

— Noi îl vedem optimist, pentru că, adăugind la ceea ce am realizat în 1973 și în anii precedenți, tot ceea ce vrem să realizăm în acest an, vom putea să ne «lăudăm» și în 1975.

— Cu ce ați dori, în primul rînd?

— Cu modernizarea urbanistică sectorului.

— În ceea ce privește apa...

— Apa, da. De stringătă actualitate este extinderea rețelei cu apă, în acest an ne-am propus o extindere de 6 000 metri liniari. Se va construi și un canal magistral, cu posibilități de ramificație, pe toată șoseaua Chitilei.

În 1974 vrem, și vom reuși, să amenajăm încă 3 baze sportive pe malul lacului Grivița, să înfrumusețăm și mai mult sectorul în zona parcilor N. Bălcescu și Copilului din București. Noi vom da în folosință și un mare complex comercial «Mimoza» — în zona Triajului. Tot în acest an vom da la cheie trei blocuri cu 591 de apartamente în zona Nicolae Titulescu. Pe strada Jiului se află în construcție o fabrică de pînă — căreia noi vrem să-i spunem «Pajura». Să aceasta va fi dată în exploatare în 1974.

— Dar la copiii din sectorul 8 vă-ți gîndit?

— Cum să nu? Și nu numai pentru un singur an. Este în curs de amenajare, în Parcul Copilului, o bază sportivă cum este aceea din sectorul 4, «Voinicelul». Noi o vom numi, la cererea urătorilor de Anul nou, copii de aici, «Ciresarii». Pe urmă, tot în acest an, vom preda două creșe (una în București Noi, pe strada Mitropolit Varlaam, cealaltă în Dămăroaia, pe strada Luptătorilor), o grădiniță (în Pajura, pe strada Hrisovului), cît și o școală ajutătoare pentru copiii cu deficiențe (cu internat) în București Noi, pe strada Justin Georgescu. Vom continua să reamenajăm localuri mai vechi pentru transformarea lor în grădinițe. Vrem să facem multe, după cum vedea, în 1974, pe toate planurile, pentru a încheia cincinalul, așa cum ne-am angajat, la jumătatea anului viitor. Și vom reuși, sănătos.

— Aș dori, înainte de a vă mulțumi, să vă pun o ultimă întrebare. Pentru dumneavoastră ce ați dori să însemne anul 1974?

— Pentru mine? De ce numai pentru mine? Eu știu? Poate să fiu sănătos și activ, astfel încât să pot, împreună cu toți tovarășii de aici, să rezolv cît mai multe din nezcăriile oamenilor care vin la noi. Nici nu știu cît de mult te poți bucura cind vine un om la tine mulțumit de ceai și făcut pentru el!

Iulian NEACȘU

camil petrescu vedea idei, le corbusier-marsilia modernă,

**arhitecta
viorica
novac -
slănicul
anului
2000**

● *Un oraș al viitorului. Ce păstrăm, ce demolăm, ce înglobăm și ce loc lăsăm timpurilor de peste noi?*

● ● *La Slănic Moldova se va circula ca la Tokyo, pe șosele suspendate*

● ● ● *Nu mă simt o pălmașă la planșetă*

● ● ● *Sansa de a fi arhitect de provincie*

Tăcere. Tăcere ca la un examen. Mai mult decât la un examen. (Se pulverizează prin aer tensiunea unei fete și ni se transmite și nouă) Cu mulți, foarte mulți examinatori. Mai mult decât examinatori. Judecători chiar. Cu un singur examinat. Arhitecta Viorica Novac de la Institutul județean de proiectări - Bacău. I se examinează, i se judecă o operă pentru viitorime. Pentru eternitate, cine știe. Mică de statură, s-a făcut și mai mică sub povara emoțiilor. Tinără, foarte tinără, are 28 de ani și mai are dezavantajul în meserie și avantajul că femeie de a părea și mai tinără, ca o adolescentă, cel mult ca o studență. Dar fruntea ei înaltă, prea înaltă, bărbia voluntară, ochii scăpători, ne asigură că este gata să primească, așteaptă, cu siguranță de sine, cu luciditate, cu necesitate, confruntarea de idei cu confrății săi, arhitecții din București — cu toții mai vîrstnici și mai experimentați — invitați special la un colocon profesional pentru discutarea schițelor, propunerilor, variantelor I, II și III a ceea ce se cheamă ușual (și cam prea uzitat) modernizarea, de fapt redimensionarea, construirea din nou a stațiunii Slănic Moldova (și, prea bine știm, că un oraș, o stațiune, un edificiu nu se construiesc doar pentru un prezent!).

Din căldarea ei îngustă, tîrindu-se ca un șarpe, între apa Slănicului și munți, va trebui în cîțiva ani, cît mai repede cu putință, să devină vedetă, să capete celebritate, să aibă rezonanță, să intre în circuitul turismului internațional. Dar geologia a încărcat-o nu numai cu unicele și renumitele izvoare de ape minerale, cu peisajul specific, cu virtuile aparte ale atmosferei, ci și cu tare. Cu aluncări de teren oricind posibile și periculoase (memoria nu le uită pe cele din recentul 1970), cu puțin pămînt neted, făcut să țină în spate o clădire. Dar și istoria a încărcat-o și a aglomerat-o cu vîle în toate stilurile, și mai cu seamă fără stil, fără confort, eclectice, dezordonat așezate. Însă și cu cîteva frumuseți arhitectonice — brillante în maldare de steril — ce trebuie păstrate, neapărat conservate. Cum să construiești, cum să dimensionezi un ansamblu pe acest fondament? În plus, să ții seama de confortul modern, de psihologia în general a omului de azi și previzibilită a acelui de mîne, de cea specială a bolnavului venit la tratament, concomitant turist și aspirant la o viață spirituală (și în vacanță). Și de multe alte considerente tehnice și soluții arhitectonice: armonie de volume, relația peisaj-construcții și, în plus, să mai lasă loc arhitectului care la anul 2050, de pildă, vrea și el să mai adauge ceva Slănicului, așa cum adăugăm noi azi. Cum se va proceda cu iluminatul, cu încălzitul, cu complexele

de tratament, cu toate dotările tehnico-edilitare, cu drumurile pînă la izvoare? Dar cu turiștii, cu afloarea de turiști, ce vom face? Îi obligăm să circule numai pe jos în orașul montan ce se va întinde pe 15 kilometri lungime, le permitem sau nu să intre cu automobilele? (Actualmente șoseaua trece prin centrul stațiunii) Dar personalul de deservire al stațiunii unde va locui? E greu, e foarte greu să gîndești în ansamblu și în detaliu soarta unui întreg oraș, soarta unei localități cu destinații balneare. Viorica Novac, nu cu inconștienta tineretii, ba, dimpotrivă, cu maturitatea îndrăzneață a tinereții, și cu un imens talent și-a asumat curajul, ca un Le Corbusier, și a făcut opțiunea ca ea să dea o nouă realitate Slănicului. Cu creionul în mînă și hîrtia în față, apucînd-o zorile aplecată deasupra planșetei, asemenei poetului care nu mai aude bătăile ceasului cind febra cuvintelor îi asaltează hîrtia și singele, mai ăsternea o planșă și încă o planșă peste alta, peste altele, și astfel, într-un timp record, de cîteva luni, a dat la iveauă trei variante — toate posibile, toate interesante, toate captivante (la care să renunță?) ale stațiunii Slănic de la primele construcții ce vor purcede încă din anul acesta, 1974, pînă în anul 2000. Pînă la acest prag al secolului care vine, stațiunea va trebui să aibă 10 000 de locuri față de 3 000 actuale. Etapa intîii este un record, durează doar doi ani, pînă la finele lui 1975. Și este vitală, această primă etapă, este începutul dintr-un gînd gata rătonit, copit, desăvîrșit, dintr-o idee mare văzută în întregul ei — contururile ansamblului în spațiu și timp. Iar această idee nu are nici o umbră de rutină, nici o bănuială de teamă, nici o crăpare. Este o idee. Îndrăzneață fără a fi idealistă, curajoasă fără a fi ermetică. Ea, arhitecta Novac, desfășoară sub ochii noștri un amfiteatrul de vîle profilate pe fundalul munților verzi, împădurîți, construcții în cascade care le absorb pe cele vechi ca fildeșul în intarsii, desfășoară drumuri rutiere aeriene, ori cocoțate pe munți, degrevează stațiunea de locuitori permanenti, strămută cadrele de intervenție ale stațiunii într-un ansamblu rezidențial, la 7 kilometri, în Tîrgu Ocna, unind astfel cele două localități, iar spre stînga, vede — în perspectiva vremii — o zonă sistematizată pînă la peste 30 de kilometri, unificind Slănicul cu orașul Gheorghiu-Dej.

Păstrează, demolează, descoperă, valorifică noi caracteristici balneare, exploatază turistic zona, se gîndește la investiții (cît mai economic).

Am crezut că numai eu, ca nespecialist, sănătatea de îndrăzneață acestei tinere care face meserie, arhitectură, doar de

patru ani (doar de patru ani a terminat facultatea cînd i se propusese să rămînă la catedră în institutul bucureștean și nu a dorit, cerînd să se întoarcă acasă, la Bacău), de siguranță ei, de talentul ei. Intuisem bine, și colegii săi, confrății bucureșteni, îi recunoșc meritele și o admiră. Atunci, nu scap ocazia, cu sentimentul foarte precis că am în față o persoană despre care vom mai auzi, să-i solicit să stăm de vorbă pentru cititorii revistei.

Mă invită acasă și, în living-room, în camera de zi, unde respiră atât de mult personalitatea sa, cu insolite, dar armonizate asociații între mobilă modernă și obiecte în autentic stil popular moldovenesc, cu jucării amuzante, ca pentru o fetiță răsfățată, alături de pictură expresionistă, discutăm, fară să pot — cu toată abilitatea pusă în funcțiuă — să strămuț centrul de greutate de la subiectul arhitectură. Deocamdată este dominată de el, deocamdată starea trăită în sala cu planșe și machete de la Slănic nu s-a pulverizat încă. Atunci, atac:

— Se spune că sistematizarea e treaba cea mai grea în arhitectură. Cum v-ati avîntat așa timpuriu spre ea?

— Poate o înclinație personală — în paranteză vreau să vă spun că la început mi-a fost un hobby — spre sinteza lucrărilor, chiar și în aspectele cele mai mărunte ale vieții cotidiene. După cum știți, probabil, sistematizarea este decretată acum știință de sinteză. Îmbină toate elementele de detaliu ale fiecărui lucru ce concură la viața unui teritoriu. Te obligă să intri în pluralitatea aspectelor sociale, în probleme de economie, de istorie, sociologie, antropologie, etnografie a unei localități. Te plimbă prin multe domenii, ca să te întorci apoi să le convertești în așezări pe măsura tuturor dimensiunilor colectivității umane respective. Dacă îmi este greu? Îmi este și nu-mi este. O greutate pentru un arhitect, deci și pentru mine, ar fi să te simți un pălmaș la planșetă. Să execuți ce spun alții. Azi e o mare sănătate să fi arhitect de provincie, te valorifică mai repede, intri în circuitul afirmării înainte de a face o îndelungă și obositore ucenicie — cum se mai întimplă în unele institute centrale — care te rutineză și te securătuește de idei. Aici am avut norocul să fiu șef de proiect la lucrări importante, foarte repede după absolvire. Am găsit o atmosferă propice. În institutul nostru suntem încurajați arhitecții tineri, luati în considerație.

— Slănicul este, bănuiesc, prima dumneavoastră lucrare de mari proporții de arhitectură și sistematizare?

— Nu, în sistematizare prima lucrare a fost și mai mare și mai complexă decât

Slănicul. Zona Moinești-Comănești. Orașe pe care în proiectul meu le-am contopit într-un singur. Ele vor coopera și lucra într-un sistem unic, economic și administrativ.

— Nu e o îndrăzneață cam mare? N-am auzit încă de cîtezanță de a unifica două orașe cu istoria, specificul și tradiția lor. N-ai lezat îndreptățite orgolii locale!

— Cum să nu. Am întîmpinat nu numai opoziții locale, dar și la nivelul autorităților județene. De cîte ori n-am auzit: «O puștoaică, nu știe ce gîndește, nu trăiește cu picioarele pe pămînt». Am lucrat un an la această temă de proiect Comănești-Moinești și am argumentat că nimeni nu lezează pe nimeni, că nici un oraș nu este diminuat cu nimic și că propunerile mele sunt în consensul progresului lor, ba, mai mult, le accelerează dezvoltarea. Materializarea proiectului se va finaliza tot pînă în anul 2000, începînd din cincinalul următor, și, împreună, cele două orașe vor deveni al treilea municipiu al județului nostru, cu toate consecințele binefăcătoare de aici. Comăneștiul, unde am stabilit centrul administrativ și social-cultural, se vedea diminuat în dezvoltarea economică, iar Moineștiul, unde am circumscris pondere industrială a zonei, se vedea, la rîndu-i, socat de lipsa culturii. Desigur, funcționa spiritul de conservare, psihologia, gîndiți-vă însă că orașele sunt la 3,500 kilometri unul de altul, distanță ce se va mobila cu ansambluri de locuit.

— Înțeleg că în momentul de față lucrarea este aprobată.

— Deocamdată doar în comisia județeană de sistematizare. După ce a fost o luptă acerbă. Acum am uitat de ea. M-am concentrat asupra acestei lucrări de creare a sistemului teritorial desfășurat pe aproape 50 de kilometri: Tîrgu Ocna-Slănic-Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

— Dar între Slănic și Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej am văzut foarte multe sate, ce faceți cu gospodăriile țărănești? V-ați gîndit bine la ele? Am senzația că în acțiunea generală de sistematizare se greșește pe undeva cînd e vorba de sat. Nu se poatea numi arhitectura casei țărănești, ci uneori vatra satului și spiritualitatea comunității sătești printr-o sistematizare gîndită după principii urbane.

— Da, și eu mă gîndesc serios la această treabă. Gospodăria țărănească îmi dă dificultăți cele mai mari la ora actuală. Mai ales aici, fiind sate de munte, cu un specific foarte pronunțat și fără un teritoriu care să îngăduie un centru civic compact. Mă gîndesc să le înglobez ca zone suburbane, deci păstrându-le specificul și autenticitatea. E vorba de o dezvoltare a gospodăriei sătești pe fundamental a ceea ce există. Știu că vatra satului și spiritualitatea comunității sătești printr-o sistematizare gîndită după principii urbane.

— Feministă cum sun, nu mă miră prin nimic că această discuție gravă și serioasă o port cu o femeie, cu o tinără de 28 de ani. Și nici faptul că soțul ei, tînărul și la fel de capabilul inginer mecanic Ion Novac, apare din cînd în cînd, din camera vecină, cu pahare cu cocteiliuri, cafele, frișcă, tigări, ne servește, ne întrebă ce mai dorim și se retrage. Gîndesc doar că distanța de la Vetură Goga, ce ni se confesa nu demult în «Contemporanul» prin pana Ecaterinei Oproiu că și-a ratat talentul în favoarea ilustrului său bărbat, Octavian Goga, pînă la eroina reportajului meu, care nu este deloc dispusă să-și umilească talentul în față nimănui, decit să-l pună în slujba seminților săi, numărind 20 de milioane, este distanța unei istorii.

Cici IORDACHE

un caz de urgență – spitalul din cîmpeni

Sînt la Cîmpeni, centrul Țării Moților, sănătatea spitalului din Cîmpeni și cauți urgențe. Urgențe medicale, acele examene de profesionalism și conștiință. Acele mai mult decînd obligații în fața unei profesii, ci în fața vieții. «Urgență? Cite vreți! Unele grele, foarte grele, unele complicate, foarte complicate și rezolvate dramatic» — îmi spune directorul spitalului, dr. Nicolae Porumbel. De ce dramatic? Pentru că se luptă alt fel pentru viață, se luptă alt fel împotriva morții — mai ales cînd pare iminentă — la Cîmpeni decînd în altă parte. Decînd în clinicele mari, sau chiar nu prea mari, dar cînd de cît «dotate», bine utilate. Cînd ai laboratoare peste laboratoare, chimisti, biologi, hematologi, anestezisti, chirurgi mîna întîi, a doua, o armată de asistente, surori, aproape cînd nu e greu să recucerești viață pentru un bolnav. Și nu-i vina medicilor de-aici. Mai mult, la acest stadiu ei sunt niște eroi, literalmente eroi, fără exagerare și fără supradimensionare a realității.

Cu ce să începem? Spital teritorial, este singurul pe o rază de 90 de kilometri, spațiu de munte — teritoriu cel mai întins deservit de un spital din tot județul Alba. «Cu o bază materială și de cadre la pămînt» — cum îmi arată medicul director, conducîndu-mă prin secții. A spus asta de nenumărate ori, în rapoarte scrise și «prin viu grai», dar n-a fost auzit încă.

Secția de obstetrică și ginecologie, grăduind stările de lucruri, pare urgență întîi. Un singur medic, dr. Vică Ștefan, la 45 de paturi (cînd norma stabilită de minister este de 18-22 de paturi)! Dar nu numai în spital, unde mai este prevăzut în schema un medic (care nu s-a găsit, încă, să accepte Cîmpenii și condițiile lui), același doctor dă consultații în polyclinică teritorială (alt post de medic obstetrician-ginecolog vacant), același Vică Ștefan este chemat «de urgență» în teritoriu, adică la 20, la 30, la 80 de kilometri, cînd la vreo casă de nașteri s-a ivit un caz grav care nu poate fi transportat la spital, același medic asigură asistență tehnică și metodologică în teritoriu, adică îndrumare și control în cele 11 case de nașteri existente în cele 17 circumscripții sanitare aparînătoare, se deplasează, consultă și are în atenție toate gravidele-problemă din comune și sate cu risc de mortalitate maternă. Dacă nu este edificator, concretul, faptele concrete ne vor «traduce» imediat: în zece luni ale anului 1973 acest medic a asistat 520 de nașteri în maternitate, dintre care 21 foarte complicate, alte 21 de nașteri generale la fel de greu de rezolvat, atât pentru mamă cât și pentru gemenii nou-născuți, la care se adaugă încă șapte cazuri de nașteri grele în diverse comune unde a fost chemat tot «de urgență», a efectuat 42 de intervenții chirurgicale mari, uneori de extremă urgență, plus alte 30 de avorturi spontane incomplete, cu stări de hemoragii grave și anemii care au necesitat, fiecare în parte, transfuzie, perfuzie, reanimare și control permanent. Și tot în aceste 10 luni a dat 2 050 de consultații în polyclinică. Da, 2 050. Dar asta nu e tot. Problema e cum a efectuat acest medic operațiile, intervențiile grave, tratamentele, consultațiile? Literalmente, de unul singur. În situații absolut grave, absolut extreme, rugînd să-l ajute, ca mină a două, la intervențiile chirurgicale, un coleg O.R.L.-ist, radiolog sau stomatolog. Nu numai că la Cîmpeni nu s-a repartizat un medic de anestezie-reanimare (decînd dr. Vică Ștefan este concomitant și așa ceva), dar nici nu au o cameră special destinată și utilizată, ci doar o improvisație din inițiativă locală, n-au nici măcar o asistentă de obstetrică și ginecologie, nici în spital, nici în polyclinică. (Mi s-a precizat că acest fapt al lipsei asistențelor rămîne pe planul doi, cînd te gîndești că de multe ori cite o lună de zile nu au oxigen. Da, da, necesarul oxigen, adică viață însăși. Cu toate intervențiile facute la direcția sanitară județeană și indirect, pe cont propriu, la întreprinderi care le-au mai livrat, așa omenește, fără nici o obligație, din Aiud și Cîmpia Turzii.) E drept că îl să spus — cunoșcîndu-se prea bine și pretutindeni situația — că toate urgențele să le trimită la spitalul județean la Alba Iulia sau la Cluj. El n-a trimis însă decînd cinci cazuri în zece luni dintr-un an. Numai în situații în care absența

unei aparaturi de laborator le faceau imposibil de rezolvat. Și nu le-au trimis, nu din orgolii profesional — deși normal acesta a funcționat și funcționează pe coarda celui mai desăvîrșit și frumos ton — ci din respect, din grija pentru viață. Din conștiință faptului că drumul, transportul, durata pînă la ajungerea în clinică pentru intervenție puteau fi fatale, posibil fatale.

— Cum reușîți toate acestea, tovarășe doctor?

Îmi răspunde pentru dr. Vică Ștefan tot dr. Porumbel: «Să nu ieșă niciodată din Cîmpeni, să trăiesc o săptămînă în șir 20 de ore din 24 în spital. Odată în 2 săptămîni a dormit doar 3 nopți acasă. De patru ani solicităm Ministerului Sănătății, direcției județene sanitare, clinicilor universitare din Cluj să ne mai trimînă măcar un medic obstetrician-ginecolog. Pe deasupra, mai există o anomalie. Scriptic, unul din posturi, cel din polyclinică, este ocupat. S-a ocupat acum 3 ani prin concurs de către un medic generalist de la Sebeș care, în mod firesc, se află la specializare la Centrul metodologic de secundariat de la Cluj. Dar nu știm dacă va veni la noi și fiindcă legea îl dă voie, după media obținută, să aleagă alt loc de muncă. Practic, noi salarizăm de 3 ani un medic care nu a funcționat nici o zi aici și despre care nu știm dacă va fi al nostru măcar în viitor. Nu primim măcar ajutor din partea clinicii I.M.F.-Cluj în raza căreia suntem. Ne vine cîte cineva o dată pe an și atunci pentru situații statistice. Realmente, suntem lipsiți de sprînjen moral și metodologic. Noi am solicitat să vină să lucreze cu noi o lună, două pe an, cîte un medic, prin rotație, pe specialități.

Altul de la nostru este lipsa unei secții de chirurgie, măcar în polyclinică, fiindcă suntem nevoiți ca și pentru un panariu, pentru plăgi, suturi, pentru un concediu medical și pentru toate fleacurile de chirurgie mică să trimitem omul căle de alti kilometri pînă la Abrud. Ca să nu mai vorbim de un abdomen acut, traumatisme craniene care necesită intervenții immediate și care nu suportă transportul chiar în condiții excelente. Gînditi-vă, trimitem auto-sanitară să-l aducă pe bolnav de la 60-70 de kilometri, uneori este adus greu timp de ore din vîrf de munte, pînă la mașină și apoi la noi, iar de la noi, cu Aviasanul sau cu auto-sanitară din nou, alti kilometri, alt timp spre spitalul din Alba sau Cluj. Ca să nu mai vorbim ce autosavări avem, niște vechiuri.

Sunt invitată apoi la secția de pediatrie: salaone mari cînd niște hale și aceeași improvizare, aceeași lipsă de cadre medii sanitare care fac imposibilă de respectat drastica legislație medicală. Mi se prezintă încă o nedumerire: cadrele medii sanitare nu sunt fixate pe posturi și deci nu sunt determinate de nici o lege — dacă nu funcționează legea propriei morale profesionale — să se duca, și mai ales să rămînă, unde au fost repartizate. Iar of-ul cel mai mare rămîne spitalul însuși: clădirea, secțiile, salaonele, dotarea lui.

Funcționează de ani de zile într-un local improvizat, ca și polyclinică (într-o casă particulară), iar la repetatele intervenții se fac promisiuni. Și iar promisiuni. «Cerem insistent — mă roagă directorul să noteze — că Ministerul Sănătății să-și respecte promisiunea de a ne crea o bază materială ca lumea. Ultima știre pe care am primit-o este că în 1976 se va construi la Cîmpeni un spital nou cu 400 de paturi, cînd în acest an se va începe construcția. Dar noi suntem skeptici. Pînă acum nu s-a făcut nici o documentație. Rugăministerul să impulsioneze lucrarea.

Pînă atunci, am dorit să dispună descentralizarea specialiștilor din clinicele mari și să ne trimită și nouă medici pe posturile libere din schema. Neapărat și un medic de laborator. Cu cinci medici și greu să funcționeze normal un spital care deservește un teritoriu și o populație atât de mari ca ale noastre.

O regiune cu un potențial economic în creștere, un centru minier în continuă dezvoltare».

Ofuri reale care, desigur, trebuie să numai auzite, înregistrate, știute.

Cici IORDACHE

în circulația rutieră — totul pentru prevenire

Prin 99% din ce fac formațiunile de circulație ale miliției urmăresc realizarea unui extrem de important obiectiv: SĂ PREVINĂ eludarea normelor rutiere, să prevină comiterea accidentelor de circulație.

Întreaga activitate a formațiunilor de circulație desfășurată în strînsă colaborare cu numeroase organizații și instituții are un pronunțat caracter profilactic. Litera «A» în «alfabetul» acestei activități o reprezintă pregătirea pentru circulație a celor mai mici cetățeni ai țării.

Cum a ajuns în rîndul preșcolarilor, copilul este pus de educatoare să descrie drumul de acasă la grădiniță, se delectează cu jocuri «de circulație» și astfel afilă ce e strada, care sunt pericolele ei și unde îl oferă ea siguranță.

La școală generală circulația devine un obiect de studiu. Aci profesorii prezintă cu regularitate școlarilor lecții teoretice și practice despre circulație. Se fac exerciții, se debat probleme, se organizează concursuri și nu rareori elevii uimesc prin profunzimea cunoștințelor de circulație, prin logica cu care descompună deloc simplele probleme pe care le ridică traficul rutier.

Prezența zi și noapte pe trasee a echipajelor circulației are — după cum toată lumea să convins — menirea să preîntâpte încă în fază de tentativă abaterile de la normele rutiere.

Deplasarea pe drumuri a patrulelor auto și moto are pentru covîrșitoarea majoritate a participanților la circulație un efect linișitor care dă calm și chiar încurajează cînd șoselele devin periculoase datorită timpului prost sau acelor 0,01% de elemente ireponsabile.

Temperarea, aducerea la ordine și uneori chiar scoaterea din trafic a temerarilor este poate una din cele mai eficiente forme de prevenire a evenimentelor rutiere.

Avertismentele și sanctiunile pecuniere pentru încălcarea regulilor de folosire a căilor rutiere au și ele un puternic rol preventiv. În primul rînd pentru că sunt însoțite în covîrșitoarea majoritate a cazurilor de explicarea modului corect de a circula și în al doilea rînd pentru că totuși puțini sunt acei tentați să facă mereu experiente pe seama propriului buzunar.

Nu cred că sunt mulți care știu că aproape 70% din timpul de lucru al echipajelor de patrulare este dedicat realizării fluentei circulației, înlăturării obstacolelor de pe drumuri, dării de recomandări și indicații — mai ales celor străini de locurile respective — asupra punctelor periculoase de pe arterele rutiere, asupra condițiilor meteorologice care împiedică desfășurarea normală a circulației și ajutării participanților la circulație aflată în dificultate.

Nu rareori cînd drumurile devin dificile datorită condițiilor meteorologice și cînd imprudențele mărunte ale șoferilor pot avea consecințe grave, un echipaj al miliției se instalează în «capul» coloanei de mașini și o conduce pînă ce pericolul a trecut.

Uneori se poate calcula precis numărul de vieți salvate prin intervenția la timp a echipajelor miliției. Nu demult, la ieșirea din Sinaia spre București, un autoturism al circulației a oprit două autobuze ce transportau mici excursioniști aflați în vacanță. Șoferii respectivi comiseră un lanț de nereguli — exces de viteză, mers pe stînga etc. Proba cu fiola dovedea că cei în culpă erau «bine făcuți». Este puțin probabil că șoferii în starea în care se aflau ar fi reușit să ajungă cu autovehiculele întregi și pasagerii nevătămați la destinație. Au fost găsiți imediat doi șoferi de nădejde care au dus autovehiculele la București, iar împotriva celor vinovați au fost luate măsurile legale.

Examenul pentru obținerea permisului de conducere este arători privit ca o activitate profilactică. Selecția riguroasă, exigenta ridicată la aceste examene reprezintă însă o eficiență formă de prevenire a accidentelor, cei insuficienți fiind împiedicați să devină un pericol pe «roțile» pentru trafic și pentru ei însăși. Dacă avem în vedere recomandările, indicațiile ce se dau candidaților în timpul școlii de șoferi și al examenelor, ne putem face o imagine mai completă a prevenirii ce se realizează în această fază a procesului de circulație rutieră.

Sunt cunoscute preocupările edililor, a lucrătorilor din serviciile de circulație pentru perfecționarea continuă a condițiilor de circulație. Semnalizarea rutieră e mereu incompletă și modernizată, trecerea prin intersecții e precis reglementată, se lărgesc drumurile, se construiesc refugii, alveole, se organizează circulația în piețe, noduri, traficul devenind de fapt o matematică cu reguli extrem de precise. Pentru ce toate acestea? Pentru înlăturarea oricărui echivoc. Circulația fluentă și confortabilă înseamnă circulație sigură — fără accidente.

Deci profilaxia accidentelor se realizează și prin sistematizarea și organizarea circulației.

Spuneam că 99% din activitatea formațiunilor de circulație are un caracter preventiv. Poate că am greșit deoarece chiar înmatricularea mașinilor este o acțiune profilactică. În circulație se fac multe pentru om, pentru protejarea vieții și sănătății lui!

Eficiența activității preventive este hotărîtă în final însă de om, de modul cum se comportă în circulație, aprecind sau nu tot ce se realizează în folosul lui.

Colonel
Victor BEDEA

radu
postăvaru,
dirijorul-
gîndac,
n-a învățat
încă
să scrie,

● Ce faci, păpușă ?, l-a întrebat Ion Voicu. Dirijez. Ia mai încearcă o dată, l-a invitat maestrul. ● ● Marti, tata mi-a dat o palmă pentru că i-am pus unuia o piedică la fotbal. ● ● ● De la trei ani vorbește ca un om matur. Serios, bărbătește. ● ● ● Nu-mi mai e teamă de orchestra... Mi-a fost însă, cînd eram mic.

dar dă
autografe

Radu Postăvaru e la pupitru, cu bagheta în mînă, gesticulind deasupra a patruzeci de instrumentiști în toată firea, care-i ascultă comenziile cu răbdare, și-l privesc fascinați pe dirijorul de numai 6 ani. Gheruța, colega mea, se strecoară cu abilitate pe scenă, cînd printre trunchiurile tobelor, cînd printre pînecoasele violoncelle, pe lîngă violonistii care parcă dorm muzica, rezemăti cu bărbia pe șoldul gîngăș al instrumentului, și tăcănițul aparatului ei împarte finalul Simfoniei a IV-a de Beethoven în părți egale. Cîteva acorduri și un clac, cîteva acorduri și alt clac... Privită dinspre sala goală a Filarmonicii ieșene, repetiția părea ireală, și acum, cînd trebuie să încredești hîrtiei impresiile captate cu puțin timp în urmă, zăbovesc peste coala albă stîngher, pentru a cîta oară mă întreb dacă toată dimineața aceea a fost adeverată, dacă s-a petrecut aievea, sau dacă n-a fost decît o iluzie. Un vis. O halucinație cu un copil minunare care — fără să stie încă să scrie și să citească — dirijează cu înțelepciune una din cele mai redutabile orchestre simfonice ale țării. Carnetul pe care îl am în față îmi spune că n-a fost vis. A fost adeverat. Îl frunzăresc și transcriu cu fidelitate prima pagină a însemnărilor adunate la lași: «Radu are jabou, părul lung, blond, ochii albaștri și papion. I se aduce un podium suplimentar, ca să fie văzut și de alămuri. Oare ce înălțime o avea puștiul? Un metru și cinci, un metru și zece? Gesturile urmează ritmul cu o strictețe extraordinară. Pa-pam, pa-pam, fraza

muzicală îi e foarte clară. Dă o intrare. Încă una. Orchestra se oprește. Se șreia ceva. N-are știmă, aşadar memorează și redă. Mulțumește orchestrai. Dă mîna cu șeful partidei de vioară. Coboară din scenă». Închid carnetul și-mi reamintesc momentul următor coboririi. Radu a prins virful baghetelor între dinți și a deschis o pună de bomboane «Eucalipt». Apoi a plecat să se odihnească într-o scurtă pauză. A ieșit din sală și s-a încrucisat, pe corridor cu un om între două vîrste. Radu l-a văzut și l-a zis «bună ziua», cu vocea lui de copil, domoală, mereu mirată, privind în sus, ca un pitic rătăcit în țara de aiurea a gălăjiverilor. Omul l-a văzut și l-a zis «bună ziua, maestre». Simplu, bună ziua, maestre.

Vorba aceea m-a zdruncinat, tocmai pentru că aş fi gata să bag mîna-n foc că n-a ascuns în ea nici un dram de ironie.

Ioan Postăvaru are și el o clipă de răgaz. Acordată de Radu, căci tatăl face parte din orchestra simfonică cu care repetă dirijorul-gîndac, și absolvent al conservatorului și șef de partidă la contrabas. Îmi dă primele amănunte: soția este tot muziciană, cîntă în corul Filarmonicii. Am fost colegi de facultate. Amindoi suntem moldoveni, eu din Bîrlad, ea din Pașcani, în afară de Răduca mai avem un copil. Tot băiat, abia a împlinit un an. Îl întreb cum a descoperit afinitatea lui Radu pentru muzică și cînd s-a manifestat ea prima oară, și omul îmi spune că totul a fost o pură întimplare. Așa îmi spune, o întimplare ca oricare alta. Radu avea patru ani cînd a dirijat întrâia dată pe scenă, pus de maestrul Voicu. Deschid din nou carnetul

și mă încredințez memoriei lui: «N-aveam cu cine să-l las acasă. Eu trebuia să fiu la repetiții, zilnic, soția la fel, și-atunci am hotărît să-l iau cu mine. O dată, de două ori, pînă s-a învățat. Se scula de dimineată și se îmbrăcă înaintea mea. Îl așezam în sală și stătea ca împietrit, furat de instrumente, ascultînd muzica, fredonind melodia. Apoi a început să imite mișcările dirijorului. Ne-am zis cu toții că e un moft de copil, că se joacă la fel ca orice țînc. Pînă într-o zi. Tocmai reluam o lucrare de Mozart, cînd maestrul Voicu a intrerupt pentru o clipă, fiind chemat la telefon. Pe nesimțite, Radu s-a urcat la pupitru și a început să dea din mîini. În prima clipă, nimeni nu l-a luat în seamă, dar n-a trecut mult și cineva a observat că băiatul nu se juca, ci repeta cu exactitate gesturile de mai-nainte ale maestrului Voicu. Colegii au început să cînte unul cîte unul și Radu a continuat să dirijeze, sub ochii lui Ion Voicu care revenise de la telefon și nu înțelegea ce se petrece. Ce faci aici, păpușă?, l-a întrebat. Dirijez, i-a replicat Radu cu seriozitate. Ia mai încearcă o dată, l-a invitat maestrul în glumă, și Radu s-a conformat. Din ziua aceea am înțeles că băiatul are un dar extraordinar, l-am pus să ia lecții de pian și după cîteva luni de studii a dirijat un concert întreg, cu piese din Ceaikovski, Mozart, Haydn și Bizet. Acum pregătim o nouă ieșire publică, cu un repertoriu îmbogățit, Haydn, Beethoven, Liszt, Enescu, concert care va avea loc în curînd la Brașov.

Îl întreb pe Radu Postăvaru: ce ești tu, Radule?

numai de bine

Îmi cere Seceleanu să scriu de urgență, pentru numărul de Anul nou, și mă somează să nu mai întârzi și să nu uit că suntem la număr festiv, adică să scriu și eu ceva mai vesel, mai optimist, să mai distrăm cititorul, și cind să mă așez la masă, gata-gata să povestesc o întâmplare hazlie cu niște mătrăcuci de pe valea Oltețului care s-au dat în judecată pentru un cocoș și s-au judecat o vară întreagă, fiindcă nu cocoșul contează, care eu pot să mai cresc, dă-i focul, da contează onoarea omului că n-am ajuns eu să măninc cu cine-mi-e drag cocoșul dumneacă care, altfel, numai la mine în curte stă și-mi calcă găinile de mi le-a topit că nici de ouat nu le mai arde și eu n-am mai băgat procesul și stau și sufăr că dumneavoastră nu știți ce înseamnă să fi o găină amărită și să te fugăreasă cocoșul toată ziua, că eu am mai văzut orătării da' rău ca astă n-am mai văzut, bine că l-a mincat cine l-a mincat... va să zică, tocmai în momentul acela festiv, pe la două noaptea, sună chiar Păunescu la telefon și mă anunță că, în sfîrșit, îi dă lui Seceleanu ultima sănătate din cauza mea, aflat într-o regretabilă și chiar condamnată întârziere cu articolul de Anul Nou.

Dar, zice el, Păunescu, chestia asta o rezolvăm noi în cadrul disciplinei redacționale, tu să scrii ceva vesel, ca de Anul nou, să mai binedispunem cititorul, înțelegi?

Cum să nu, zic eu, tocmai vream să povestesc despre controlorul de pe linia București-Galați care i-a luat unui elev buletinul pe motiv că nu știa ce nu se potrivea între buletin și ticketul de navetist, că pe urmă să-i dea buletinul contra douăzeci și cinci de lei «pentru că te văd mai copil, că altfel te încasam zdravăn».

Nu este de Anul nou — zice Păunescu. Ce vezi tu de distrat în chestia asta?

Păi, intui și fi descris o poveste cu un cocoș de pe valea Oltețului, despre care la un proces un martor, întrebă că știe despre toată tărâșenia a declarat textual: «Eu, onorată instantă și tovarășe tribunal, îl cunosc pe acest cocoș de cind era pui mic, da' nu pot cunoaște cine și cu cine l-a mincat fiindcă dumnealor pînă acum petrecuse cu alte găini că dacă eu și fi avut sănătate să mă ţin de procește nu rămineam cu cotețul gol». Sau să scriu despre un cuminat al meu, de la Vînju Mare, care a cîștigat la loto o «Dacia 1300» și nu ne mai cunoaște, iar cind se bătuse cu un milician și o băgase pe mîne că ne trimitea scrisori care începeau cu «Scumpul meu cumnătel și sora mea dragă ce nu ne-am văzut de mult și acum a venit timpul să sim și noi uniți și să ne apărăm unii pe alții și să vă gîndiți la copilașii mei care n-au nici o vină și să știți că eu numai ca să mă apăr i-am dat un brînci care din el și-a spart capul, însă cum vă spuneam ca rude de singe ce suntem să sim unul pentru altul și să știți că altă bucurie n-am decât să vă stiu sănătoși».

Dar cum să mai scriu eu despre toate acestea și mai ales despre față lor veselă cind mă gîndesc la confratele meu Seceleanu, om de talent indiscutabil și gazetar excelent care își începe noul său an personal cu o sănătate din cauza mea? și mai ales într-un moment atât de festiv cind toată lumea face planuri, cind toată lumea face proiecte, cind toată lumea — ca Dorin Tudoran, de pildă, de la aceeași revistă «Flacără», obsedat de problema eternității locale și disperat că se îngustează mereu perimetruul acestei eternități, el locuind în Obor iar noile construcții fiind de natură să-i obtureze perspectivele, cind toată lumea, zic, se gîndește cum să intre în nou an cu mai multe șanse decât cele de pînă acum?

Ce șansă mai are — îl întreb eu pe Păunescu — Seceleanu, cu sănătatea pe care i-o dai din cauza mea?

Păi dacă e ultima, altă șansă decât să-l dau afară văd — zice Păunescu.

Ei, zic eu, atunci se schimb lucrurile, credeam că-l lașă fără nici o șansă. Dacă-l dai afară, înseamnă că-i dai o siguranță, știe omul ce are de făcut.

Dinu SĂRARU

P.S. Acum să nu credeți că n-ar fi cîțiva cititori care să se bucură și să se binedispună de anul nou astăzi că pe Seceleanu l-a dat afară. Din păcate (pentru ei), nu l-a dat, ba l-a făcut șef de secție, așa că...

N.R. Cu toată încercarea colaboratorului nostru de a cîștiga prin umor ceea ce pierduse prin lipsa de punctualitate, articolul său apare cu două săptămâni mai tîrziu. Facem această precizare pentru a explica de ce unele spirite de Anul nou apar după Bobotează.

— Acum nu mai ești mic?

Ochii capătă mai multe nuante. Parcă bat în negru, un negru ciudat între buclele blonde, îngerești.

— Acum sunt mare.

Încerc marea cu degetul:

— Răducule, tu ești mare la propriu sau la figurat?

— La propriu. Sunt de trei ori mai mare decât frate-miu, Doru. În felul celălalt, pînă nu învăț să scriu și să citesc notele sănătoșe.

— Dar am văzut că și tu să scrii.

Îmi înținde punga cu bomboane. Iau una. Apoi vine răspunsul:

— Nu știu să scriu. Știu numai să dau autografe. Dar vreau să le fac mai lungi.

— Cum adică să le fac mai lungi?! Autografele?

— Da. La vară am să scriu Radu Postăvaru, dirijor român de 7 ani, din Iași.

Ovidiu IOANITOIAIA

Fotografi de Elena GHERA

Îmi răspunde: sunt copil și dirijor.
Îl întreb: ce fel de dirijor?
Îmi răspunde: dirijor român și mai sunt fotbalist.

Îl întreb: la ce echipă, Radule?
Îmi răspunde: la echipa grădiniței.
Îl întreb: în afară de fotbal ce mai faci la grădiniță?

Îmi răspunde: ce să fac?! Mă joc. Cu mingea, cu trenulețul, cu avionul.

Îl întreb: și în restul timpului, acasă, ce faci?

Îmi răspunde: ascult muzică și dirijează de unul singur. După discursi. De două ori pe săptămîna iau lecții de pian cu nenea Vova.

Îl întreb: cine e nenea Vova?

Îmi răspunde: profesorul de pian, care e un om bun, pentru că mă lasă să cînt cît vreau. Mama nu mă lasă. Închide pianina și mă trimită la joacă.

Îl întreb: și-ți pare rău?

Îmi răspunde: nu-mi pare. Îmi place să mă joac cu copiii, să mă iau de-a trîntă. La grădiniță îi pun jos pe toți, doar pe unul Romeo nu-l pun, că e mai voinic ca mine. Dar îl prind uneori cind nu se aşteaptă și-l înving. Numai că mama îmi face morală că nu e frumos să te bați.

Îl întreb: nu cumva tu îl iubești mai mult pe tăticu?

Îmi răspunde: nu. Pe mămica. Tata mă bate cîteodată, cind nu sunt cuminte. Marți mi-a dat o palmă pentru că i-am pus unuia o pedișă la fotbal, dar eu i-am pus-o pentru că mă faultat.

Îl întreb: Radule, despre ce vrei tu să vorbim?

Îmi răspunde: despre muzică.

Îl întreb: ce-ți place cel mai mult din muzică?

Îmi răspunde: Enescu îmi place. Rapsodiile. Pe prima am învățat-o toată și am să dirijeze la Brașov.

Îl întreb: și dintre instrumente care-ți place?

Îmi răspunde: timpanul.

Îl întreb: cum e timpanul, Radule?

Îmi răspunde: cum să fie, uite-ăsa, rotund. Și e din fier.

Îl întreb: ai auzit de Roberto Benzi?

Îmi răspunde: l-am cunoscut. Am și vorbit cu dînsul. E un dirijor care a început să aibă glorie de cind era mic.

Îl întreb: și ce-ai vorbit cu el?

Îmi răspunde: nu-mi aduc aminte ce-a zis, că avea o limbă străină. Cred că engleză. Dar mi-a plăcut că m-a mințiat tot timpul pe păr.

Îl întreb: l-am văzut dirijind?

Îmi răspunde: m-a impresionat. Numai că tata zice că are un complex. Nu-i arde să vorbească despre cind era copil.

Îl întreb: și-i arde, Radule?

Îmi răspunde: dacă e cineva de la radio sau de la ziar, vorbesc cit vrea. Altfel, mie-mi place să ascult muzică, și să dirijeze, și să mă joc.

Pentru discuția de mai sus, pe care călăzuvor fi, poate, tentați să o taxeze drept inventată, există martori, dintre care unul și-a făcut de cîteva ori cruce, minunindu-se de maturitatea răspunsurilor, în vreme ce dirijorul care nu știe să scrie decât cu litere de tipar, strîmbă, vorbea fără nici o ezitare, ca un orator. O singură dată vorbele lui s-au potrivit. Cind a fost nevoie să spună pe cine iubește mai mult, pe mama sau pe tata. Atunci a rost neliniștit virful baghetelor și și-a mutat papionul dintr-o parte în cealătă a gîtușii. Apoi a reîntrat în cadență, măsurînd parcă distanța dintre rapsodiile lui Enescu și jucările cu cheie, măsurînd-o cu pasul, fără să ostenească, asemenea unui mic maratonist.

Ultima secvență a reportajului se consumă în cabina în care Radu și-a dezbrăcat paltonașul, haina și puloverul, pentru a rămîne în cămașă lui cu jabou și papion, așa cum îi stă bine unui adevarat dirijor de orchestră simfonică. În timp ce el reia operația în sens invers, Cornelia Postăvaru mărturisește că lucrul cel mai greu pentru familie este să-i asigure micului muzician un program normal, ca oricărui alt copil de șase ani. Da că ar fi după el, ar asculta muzică de dimineață pînă seara și ar dirija, spune, dar eu îi mai închid uneori pianina și-l trimitem afară, la tobogan. Dacă-l scoți din casă, se joacă cu dăruire, dar dacă-l lașă la ale lui, nu se mai dezlipesc de picup niciodată. Pune placă după placă și dirijează. Apoi mă întreb: mamă, a fost bine? Și dacă-i spun că a fost numai bine, se încreunță. Nu se simte mulțumit decât cind aude «a fost foarte bine, Radule, foarte bine». Atunci vine și mă

timișoara imaginii

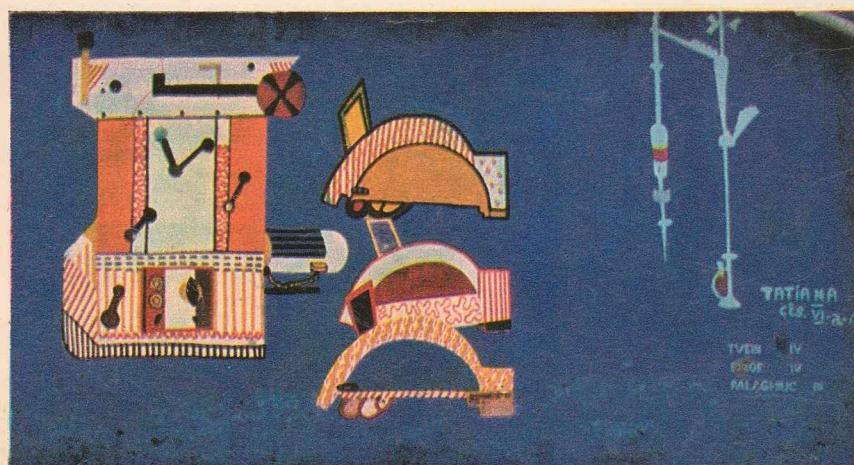
S-au văzut mai întâi pe străzi cîteva litere mai frumoase, altfel decât cele pe care ochiul se obișnuse să le vadă, s-au văzut cîteva culori mai frumoase pe zidurile caselor, pe afișe, firme sau reclame. La mijloc de toamnă s-a mai văzut cu uimire, pe o mare arteră care duce spre o mare platformă industrială, o mare și ciudată frescă, acoperind ziduri și toate acestea au bucurat ochiul. Și toate acestea săn semn că ochiului timișorenilor i se zidește o nouă civilizație, pe măsura acestor timpuri. Dar ele, lucrurile văzute de trecător, mai săn semn al prezenței unei minunate idei pe care se aşază această civilizație și civilizare a ochiului. Am să scriu acum că există la Timișoara, din această toamnă începînd, un for care se cheamă **COMISIA JUDEȚEANĂ PENTRU PROBLEMELE DE AGITARE VIZUALĂ, RECLAMĂ ȘI AFİŞAJ** și am să mai scriu că această idee aparține secției de propagandă a Comitetului județean de partid. Exemplară înțelegere a faptului că propagandă vizuală înseamnă a trimite ochiului mesaje într-un limbaj acordat timpurilor moderne, că politicul trebuie să se întinjească aici cu estetică. Iată: «În scopul îmbunătățirii și modernizării mijloacelor de propagandă și agitație, de reclamă și afișaj în pas cu cerințele dezvoltării economico-sociale a județului, asigurării unei viziuni unitare și de perspectivă în acest domeniu, se constituie Comisia județeană pentru problemele de agitație vizuală, reclamă și afișaj, care își va începe activitatea de la data de 1 octombrie 1973» (am transcris primul aliniat din Regulamentul comisiei). Iar dacă-i citești componentă văd că s-au întîlnit la aceeași masă, spre a hotărî chipul străzilor orașului, artiști plastici, membri ai grupului Sigma 1, arhitecti, constructori, factori de decizie. Mai citesc un *Plan de acțiune și-mi dau seama că el reprezintă cu adevărat planul unei lupte concrete pentru frumos împotriva urșitului*. Trasee turistice, zone de agrement, artere principale, cartiere noi, platforme industriale supuse studiului unor oameni de specialitate pentru organizarea estetică a spațiului lor. Mai mult. Din stradă, de lîngă ochiul trecătorului — în halele marilor uzine, lîngă și pentru ochiul și conștiința omului din față mașinii — litere și cuvinte mobilizatoare MAI FRUMOASE.

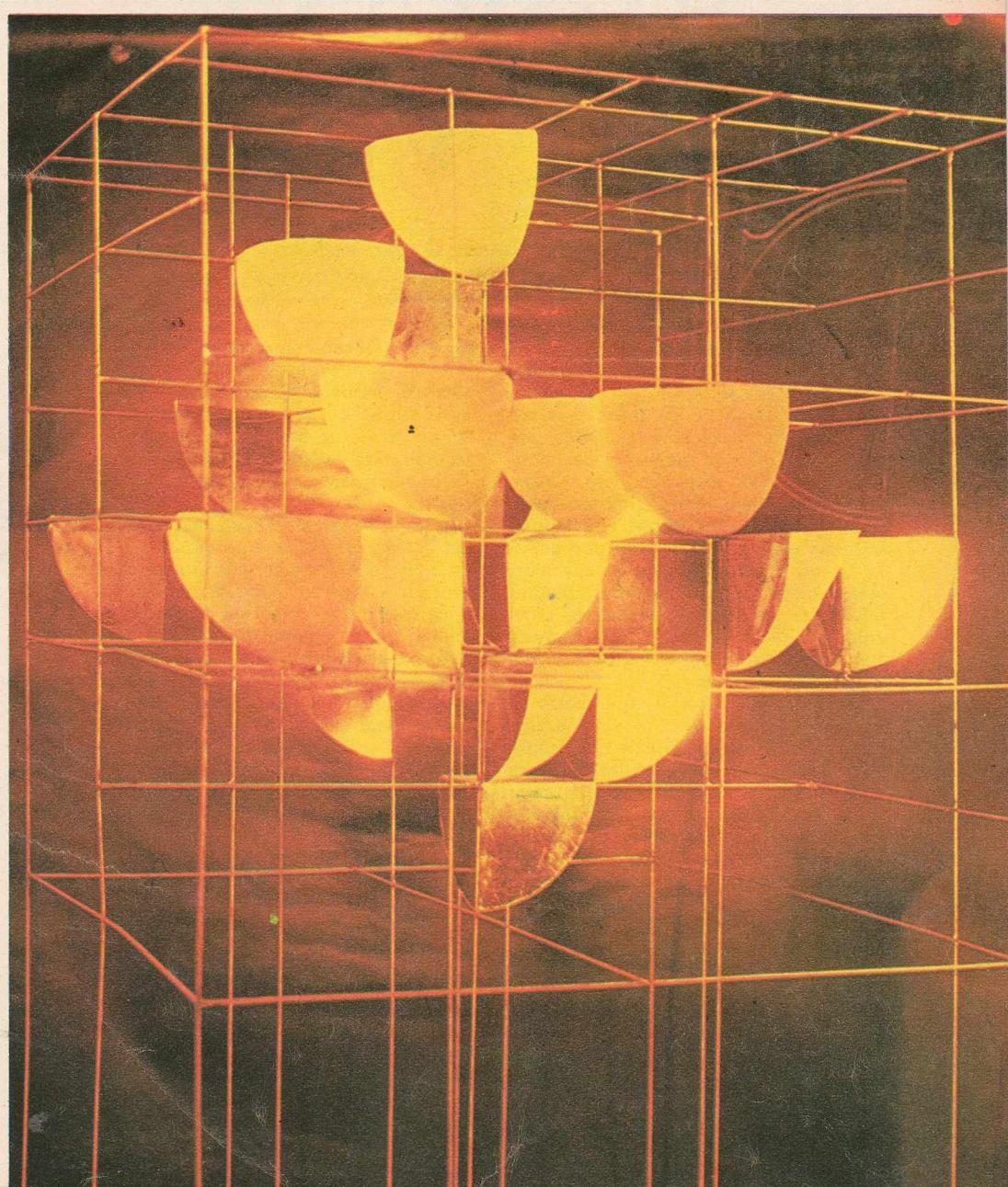
Vreau să cunosc părerea unui om aflat în miezul problemei, il aleg pe artistul plastic **CONSTANTIN FLONDOR-STRĂINU**, membru al acestei comisii, membru al grupului Sigma 1 și directorul Liceului de arte plastice din Timișoara (unicul liceu din țară cu profil de estetică industrială), il întreb mai multe lucruri despre comisie, despre grup, despre liceu și el îmi spune: «Consider de foarte bun augur înființarea acestei comisii care unește toate forțele creative, sensibile la estetica străzii. E

Adriana BRĂDEANU

foarte bine să nu se mai afișeze orice, ori cum și oriunde, e foarte bine că acest for a înțeles că trebuie pornită campania împotriva prostului-gust, împotriva kitsch-ului publicitar, că această campanie trebuie pornită organizat, competent și mai ales concret. Deși activitatea comisiei e abia la început, rezultatele au și prins să se arate. Aș vorbi doar despre amenajarea platformei industriale din Calea Buziașului, prin noi sisteme de comunicație vizuală, privind informația politică (lozinci, panouri, grafice), comercială și economică, și aș vorbi mai ales despre frumos pe care au executat-o elevii din clasele mici și mari ale liceului nostru. Comitetul județean de partid ne-a solicitat imaginăria: trebuia găsită rapid o soluție pentru amenajarea unor fațade mai puțin aspectuoase. Am găsit. I-am plimbat pe elevii mici, care au o mare puritate și sinceritate, dar săn și educații estetică, prin cîteva întreprinderi, le-am spus să deseneze ce au văzut și ei au desenat. Am selecționat cele mai bune lucrări, elevii mari le-au supradimensionat și astfel s-a născut un fel de frescă de 5×25 metri care se cheamă «Noi am văzut». Vrem să reedităm ideea cu fresca și în alte zone ale orașului, în Circumvalații, de pildă. Una din temele de studiu comune elevilor, profesorilor și grupului Sigma 1 este tocmai cea sugerată de comisie: noi sisteme de panotare, afișaj și reclamă. Parte din ele ilustrează prezentele pagini. Acum, în legătură cu perspectivele pe care le deschide activitatea unei astfel de comisii ar fi bine ca ea să-și extindă pe viitor raza de acțiune și în sfera produselor industriale, fabricate cel puțin de industria locală. Mă gîndesc la obiectele de uz casnic, la mobilier. Ochiul oamenilor trebuie educat estetic, dar pentru aceasta frumosul trebuie să invadze străzile, locurile de muncă și agrement, locuințele. Acest lucru se poate face acum și aici».

Așa este, civilizarea ochiului se poate face și trebuie făcută mai repede și mai bine aici, la Timișoara, despre care am curajul să spun că este un oraș al imaginii. Acum ar fi trebuit să urmeze o foarte lungă frază pe care n-o mai scriu, că să nu vă răpesc din timp, în care aș fi vrut să vă aduc aminte că în acest oraș există, de locu întimplător, un grup Sigma 1 care studiază estetica organizării mediului ambient, că există singurul liceu experimental de estetică industrială din țară, primul studio de design al unei întreprinderi (ELBA), cea mai veche și mai puternică mișcare de cineaatori, că au fost pînă nu demult 2 (două) cinematografe, că există un chore-studio unde se experimentează o anume plastică a corpului. Am vrut să spun cu acestea că pot avea curajul să scriu despre «Timișoara imaginii». Imaginea Timișoreană mărturie.

«Sfetnicii lui Decebal» (bătrâni din satul Racșa, 1939)

dragostea gingașă de-o viață

Cu și despre Ioniță G. Andron,
un artist din Negrești Oașului

— Nu vreți totuși să-mi spuneți ceva și despre dumneavoastră?

— Ce să vă spun? Eu săn în mîna dumneavoastră stîngă.

În mîna stîngă țin un teanc gros de fotografii. Pe masă săn răspindite alte zeci și zeci. Cu un sentiment de nepuțință, încerc să alegr, din sute, cîteva. Chipuri de oameni bătrâni zîmbesc peste decenii, copii, nunți, femei alăptându-și pruncii, cîmpii și dealuri, case, port popular oșenesc, obiceiuri, ocupări specifică. Are dreptate Ioniță G. Andron. Fotografiile astea spun mai mult despre omul care le-a făcut — de-a lungul a peste trei decenii — decît ar putea dezvăluî niște date biografice.

Lui Ioniță G. Andron nu-i place să vorbească despre sine. În schimb vorbește cu drag de fotografiile lui. Despre «Sfetnicii lui Decebal», realizată în vara anului 1939: «...Sînt bătrâni din satul meu, Racșa. Cind am închis aparatul am simțit că am făcut un lucru care mă depășește... Acum au ajuns unde merită, în Istoria Românilor de Giurescu, unde ilustreză continuitatea poporului nostru... Tin fotografia așa, prinse în piuneze, pentru că n-am fost în stare să-i fac o ramă. Acești oameni ar trebui puși într-ramă de aur sau de argint». Despre un larg peisaj, cu împrejurimile comunei Cămîrzana: «Cind am făcut fotografia m-am simțit pentru prima oară un uriaș, nu prin mine, ci prin oamenii care erau lîngă mine, prin dăinuirea lor prin veacuri. Aici au crescut acești oameni care, dacă m-am închinat vreodată unei icoane, ei au fost icoana mea și prin asta m-am închinat și neamului nostru».

Ioniță G. Andron e de meserie nu fotograf, ci avocat. Fotografia nu este decît una din formele devotamentului său statonnic și fierbinte pentru colțul de țară unde s-a născut și a rămas să trăiască, a pasiunii lui de adevărat etnograf pentru obiceiurile și tradițiile acestui «Finis Terra Romaniae», cum numește el Tara Oașului.

Venîți să vă arăt și mica mea colecție, mă potrăvesc Ioniță G. Andron.

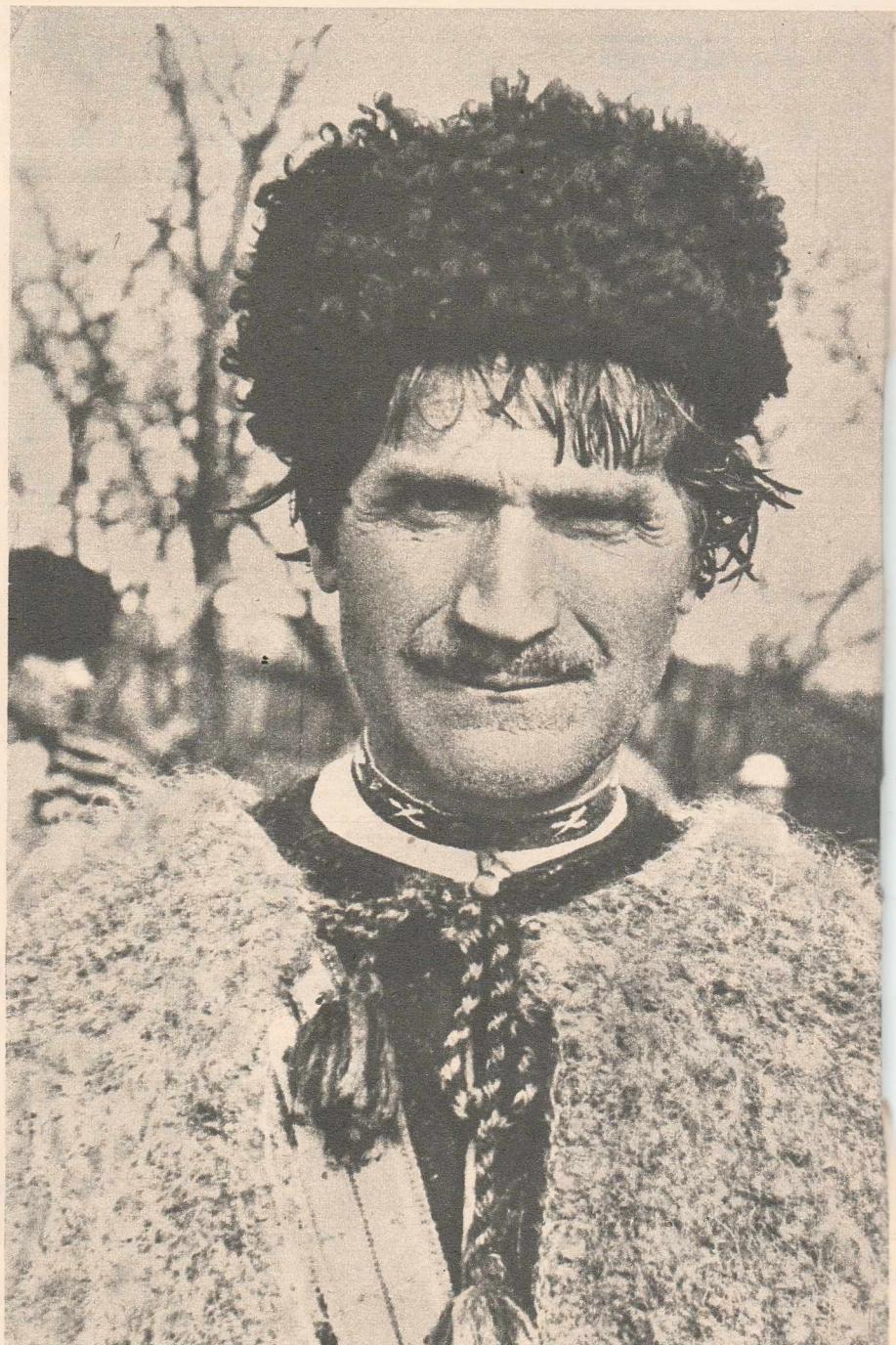
La Negrești, tot omul știe unde e casa avocatului Andron. Îl caută români din toată țara, îi trec pragul nu o dată turiști străini, pentru a intra în odaia în care săn expuse piesele unei mici, dar valoroase colecții de ceramică veche și de cusături — gulere, străi, pieptare oșenesci. La care se adaugă fotografiile, o parte din cele 40 000 de fotografii care vorbesc de oamenii și frumusețile Oașului, de dragostea de-o viață a lui Ioniță G. Andron.

În odaia-muzeu săn rînduite, pe o măsuță, volume. Cind le răsfoiești, vezi că săn alcătuite din fotografi și pagini de text scrise la mașină. Fur din ochi cîteva titluri: Portul popular din Racșa, Portul popular din Certeze, din Moiseni, din Huta, Simbra oilor, Oierit, Ocupății, Nunta, Sărbători...

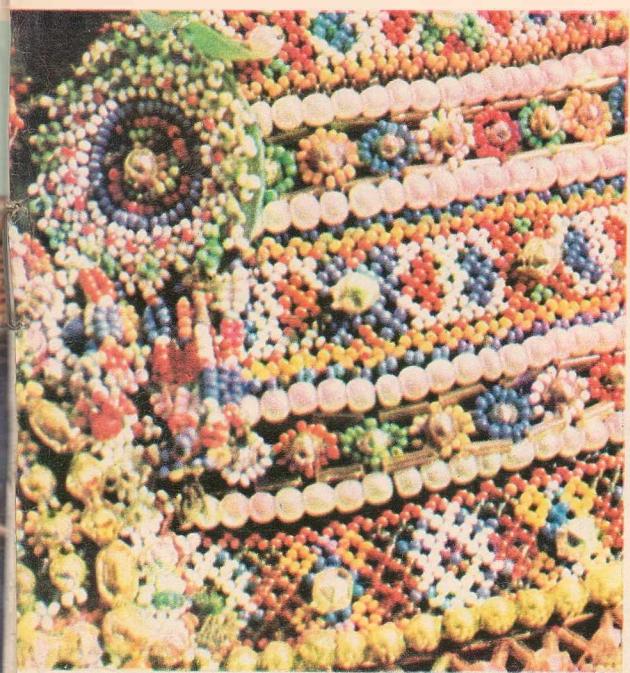
Înțeleg că Ioniță G. Andron aşteaptă o mînă de ajutor ca, din tot ce a tezaurizat timp de decenii, măcar o parte să nu rămînă, pentru alte decenii, în casa din Negrești.

Oașul îndrăgostit de Oaș își aşteaptă de mulți, de foarte mulți ani, editorul.

Delia STEFAN

«Ciută Ion a Fătului» (Racșa, 1938)

Detaliu de clop.

Ceramică

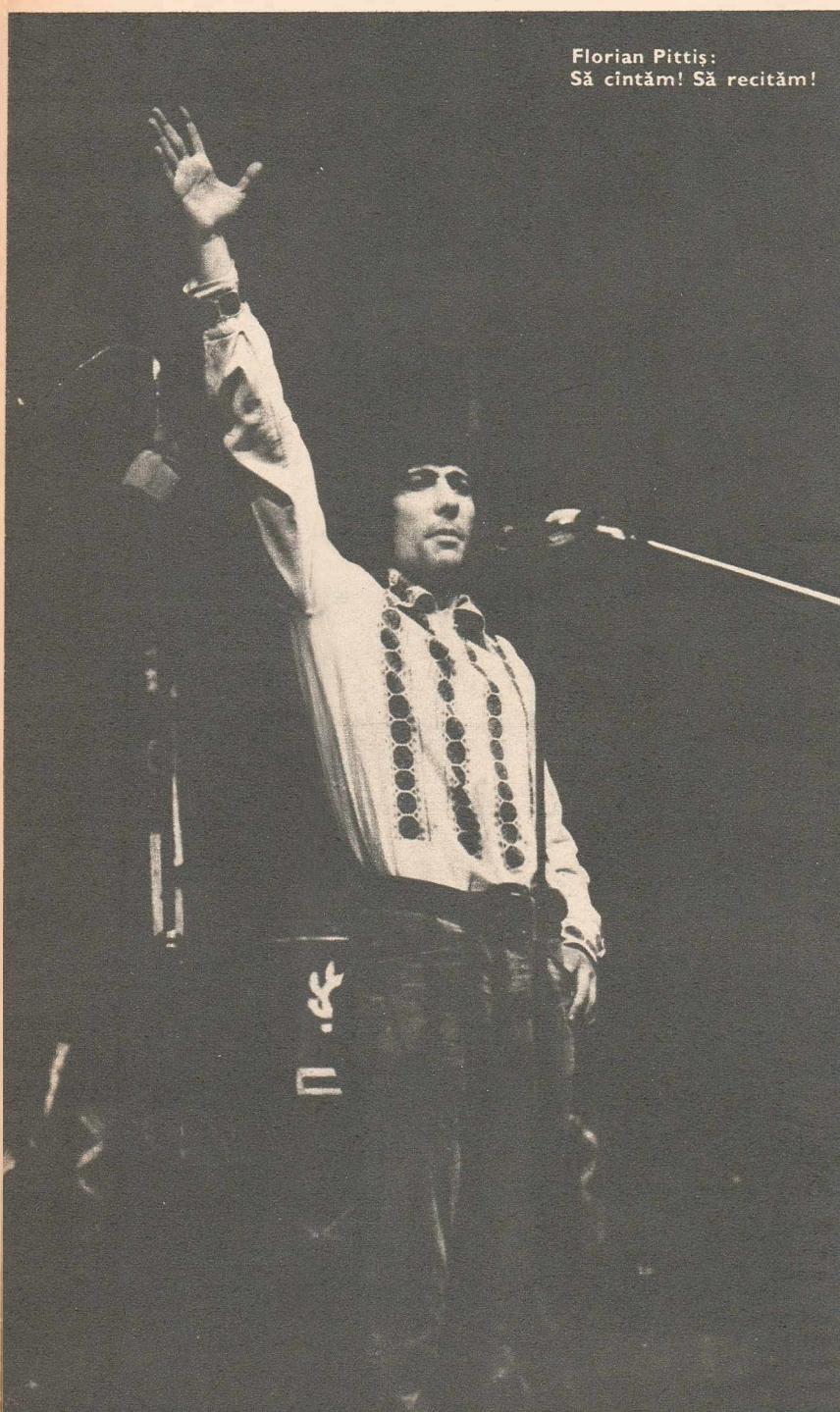
Străti.

▲ «Stăpinul glei străbune» (Brili Toma a lui Iacob, Racșa, 1942).

Cusături de pindileu.

Florian Pittiș:
Să cintăm! Să recităm!

Sorin Minghiat, Doru Stănculescu, Ion Marinescu și Mircea Florian.

Împreună și la muzică și la premii, Erika Jozsa și Carol Horvath.

cum a fost (XVI)

FESTIVAL FLACĂRA (I)

Primul Festival Flacăra s-a desfășurat sămbătă, 29 decembrie 1973, în Sala Floreasca din Capitală în prezența unui public foarte numeros. Cei peste 3 000 de spectatori au urmărit — civilizat și entuziasmat — un program de frumoasă tinută artistică sustinut aproade în exclusivitate de premiații revistei «Flacăra» pe anul 1973. După ce l-au aplaudat frenetic pe Ilie Năstase la intrarea în sală, spectatorii au oferit cu generozitate aplauze și în timpul decernării premiilor, sevență cu care a debutat programul serii. Rînd pe rînd, Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Mircea Florian, Erika Jozsa, Carol Horvath, Tudor Gheorghe, Ion Marinescu, Florian Pittiș, Ilie Năstase, Nicolae Dobrin, membrii formației Phoenix, Claudiu Iordache, Dan Andrei Aldea, Nancy Brandes, Amza Pellea, Horia Pătrașcu, Marius Popescu, Rodica Rărău, Eugen Seceleanu, Liviu Timbus și Dorin Tudoran au trecut prin fața mesei prezidiului unde Adrian Păunescu le-a înmînat premiile: diplome, obiecte, plicuri.

In deschiderea programului cultural-artistic, prezentat cu vîrvă și sobrietate de Florian Pittiș, a cîntat formația Sfinx condusă de Dan Andrei Aldea. Cunoscuta formație bucureșteană a interpretat melodile. Fiii soarelui, Horă de băieți (pe versuri de Tudor Argești) și Anotimpuri. Aceste frumos și elevat microrecital s-a bucurat de un evident succes. A fost apoi rîndul actorului Amza Pellea, directorul Teatrului Național din Craiova, cîștiigatorul concursului Flacăra. Cei mai buni 10 actori. El a recitat cu emoție poezile patriotice Noi de Octavian Goga și Bărbații de Marin Sorescu. După ce a recitat un poem de Radu Cosașu, Florian Pittiș l-a invitat în fața microfonului pe tînărul interpret Mircea Vîntilă. Viitorul inginer constructor a cîntat liniștit și bine melodile: Lordul John, pe versurile lui George Coșbuc și Un om pe niște scări, compoziție proprie pe versurile lui Adrian Păunescu. La fel de bine primite de public au fost și contribuțiile aduse la reușita spectacolului de către Cornel Ionescu, Erika Jozsa și Carol Horvath. Din microrecitalul susținut la muzică de Cornel Ionescu a impresionat în mod deosebit melodia Cîmpii verzi, iar dintre melodii interpretate de ultimii doi o frumoasă impresie au lăsat Florile și Unde ai fost?

A urmat momente cu adevărat emoționante cînd Ilie Năstase a decernat pentru prima dată «Trofeul anual Ilie Năstase». Dintre cei trei premiați au fost prezenti Virginia Ruzici și Gheorghe Ghipu cărora Ilie Năstase le-a ajutat chiar și la cărătul televizoarelor oferite. Fiind absent, Dumitru Marcu, fotbalistul de la «U» Craiova, și el, cîștiigator al Trofeului Ilie Năstase, n-a putut intra în posesia televizorului care-l așteaptă în una din camerele redacției noastre. Apoi, Ilie Năstase a transmis redacției, pentru a fi oferit lui Nicolae Dobrin, trofeul de cristal care-i poartă numele și care, în fiecare an, va fi obținut de acel fotbalist pe care ancheta revistei «Flacăra» îl va desemna drept «Cel mai bun fotbalist al anului».

A urmat microrecitalul susținut de Tudor Gheorghe, program din care nu au lipsit Ursul românesc pe versurile lui Mihai Beniuc și Baladă de copilărie, pe versuri de Adrian Păunescu.

În timpul pauzei mărele campion Ilie Năstase a oferit foarte multe autografe iubitorilor de tenis.

La începutul celei de-a doua părți a programului un consistent recital de muzică și poezie au susținut Dorin Stănculescu și Sorin Minghiat (Şambala, Avram Iancu, Baladă de copilărie, Săraca fată săracă), Mircea Florian (Declarație despre unele probleme ale păcii, Împreună, Podul de piatră), Ion Marinescu (Republica de Claudiu Iordache, fragment din «Istoria românilor supt Mihai Vodă Viteazul» de Nicolae Bălcescu, fragment din «Cintarea României» de Alecu Russo, Hanny de M.R. Paraschivescu și Cîntec de nucă verde de Geo Dumitrescu).

A fost rîndul poetului Adrian Păunescu să recite din versurile sale. El a oferit ascultătorilor poezii Da, mai avem, Repetabilă povară și Dați-ne pace.

În încheierea programului, mult așteptata formație Phoenix a susținut un recital de mare succes din care n-au lipsit melodiile Andreei Popa, Negru Vodă, Mica țiganiadă și Strunga.

În aplauzele prelungite ale spectatorilor, primul Festival Flacăra s-a încheiat după cinci ore de muzică și poezie.

Soții Dobrin «recuperăți» de Marius Popescu, omul căruia îi place să-i vadă nu numai pe curmașii lui Horia la ei acasă» ci și pe premiați între premiați.

Dorin TUDORAN

CENACLUL FLACĂRA

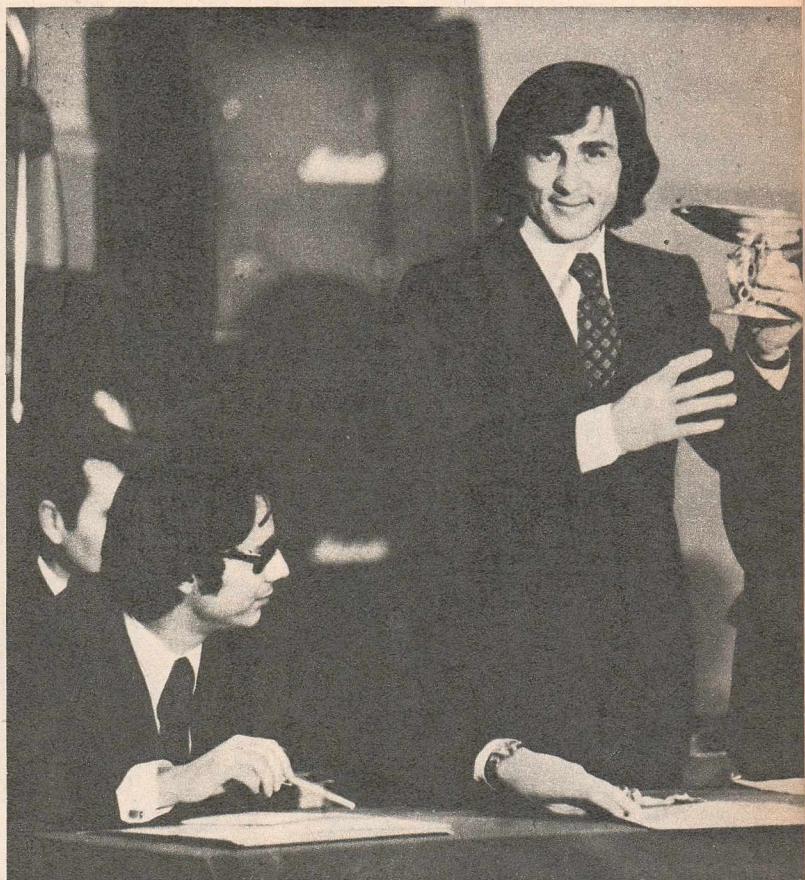
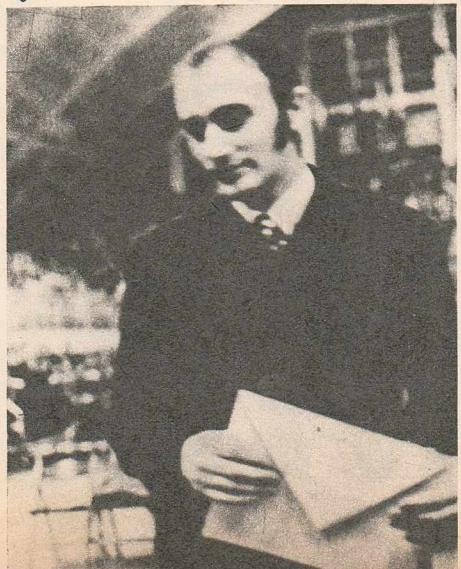

↑ Ilie Năstase mărgind cupa ce-i va fi înmînată lui Dobrin la primul meci din campionat susținut de F.C.-Argeș la Pitești.

◀ Virginia Ruzici are nu numai talent, ci și televizor personal.

Ilie Năstase strângându-i mina lui Gheorghe Ghipu, unul dintre ciștigătorii «Trofeului Ilie Năstase» ▶

Claudiu Iordache, melancolic în fața primului succes literar.

Ilie Năstase cu o salatieră Flacăra, Dorin Tudoran cu pix și ochelari.

PHOENIX!

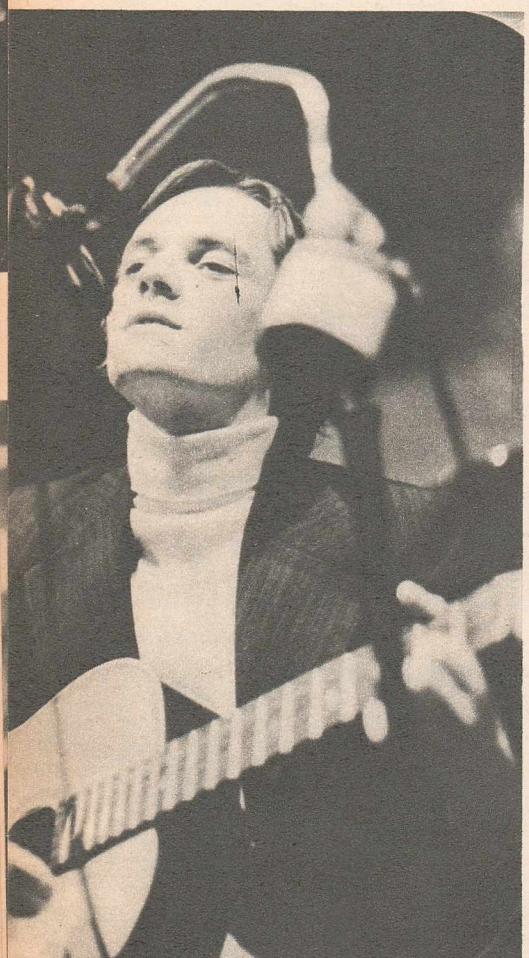

Deși a luat premiu pentru reportajul «Nimeni nu vine, nimeni nu pleacă», Rodica Rarău s-a întîlnit tocmai cu Amza Pellea, preferatul cititorilor revistei Flacăra.

Azi sfînx, mîine idol, Dan Andrei Aldea

Un premiu între două trenuri:
Tudor GHEORGHE

Nepremiat în acest an, dar foarte aplaudat: Mircea Vintilă.

În costum pistriuț, Eugen Seceleanu:
Dreptatea e un act omenesc, să fim deci premiați.

Unul din premiile pentru reportaj i-a revenit lui Liviu Timbus.

ieșit la suprafață, Horia Pătrașcu primește premiul pentru «în adinc».

Nancy Brandes fără orgă dar cu premiu

Printre spectatori: Dan Birileanu, Dinu Flămând, Hari Brauner și Alexandru Mica.

profesiunea de bază: inventator

De vorbă cu tovarășul Constantin CEAUȘELU, director științific al Institutului pentru creație științifică și tehnică

— Care este moștenirea pe care Henri Coandă a lăsat-o institutului și sării?

— Așa după cum sări, INCREST a avut ca președinte și prim îndrumător pe Henri Coandă secundat de colaboratorul său apropiat, doctor inginer Constantin Teodorescu, directorul general al institutului. Este destul de greu de evaluat moștenirea lăsată de Henri Coandă. Din cercetările făcute rezultă că regrebatul savant român are depuse peste 250 de brevete, care se referă la inventii din domeniul foarte diferite ale științei și tehnicii. De la Henri Coandă cred că ne-a rămas însă și o altă moștenire deosebit de importantă, și anume, încrederea sa în geniu creator al poporului nostru, perseverența, spiritul inventiv, puterea de muncă și dragostea de oameni, calitate pe care căutăm să le cultivăm și noi. «Ce noroc ar avea omenirea — ne spunea Henri Coandă — dacă ar exista multe națiuni care să-i fi adus, față de numărul de locuitori, atât cit i-a adus nația română în ultimii 120 de ani».

— Care a fost scopul creării Institutului pentru creație științifică și tehnică — INCREST.

— Cred că această se desprinde foarte clar din însuși Decretul din aprilie 1971 de înființare a institutului, în care se precizează că are «ca principală sarcină creația științifică și tehnică, concretizarea prin cercetare și stabilirea condițiilor pentru aplicarea în practică a ideilor inovatoare valoroase».

În activitatea sa INCREST se călăuzește după indicația dată de secretarul general al P.C.R. la Congresul al X-lea al P.C.R. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a precizat

că «oamenii de știință din toate domeniile să înțeleagă că nu se pot prezenta cu fruntea sus în fața poporului decit în măsura în care, prin activitatea lor, aduc o contribuție la progresul general al societății. Nu ne putem mulțumi să apelăm numai la import de inteligență; trebuie să înțelegem că știință este o latură inseparabilă a producției materiale, a progresului economic și social al sării noastre». Urmind această valoroasă indicație, INCREST s-a organizat ca un complex științifico-productiv, cu caracter intra și multidisciplinar, îmbinând cercetarea aplicativă cu producția, astfel că rezultatele obținute să fie disseminate căt mai repede în domeniile corespunzătoare ale economiei naționale.

Pentru a se înscrie în actualul ritm de dezvoltare, institutul și-a impus următoarele etape în activitatea sa: idee-brevet-selectare brevetelor de importanță majoră — cercetarea de marketing pentru a se cunoaste cerințele — cercetarea științifică — realizarea modelelor funcționale și a prototipului — contractarea produsului cu beneficiarii — fabricația în ateliere proprii — montarea și darea în funcțiune la beneficiari. Această succesiune în activitatea noastră scurtează timpul de finalizare al unei inventii, asigurând o responsabilitate unică de la creație la montaj.

— Ați putea să ne prezentați pe scurt care sunt domeniile de cercetare în care INCREST își desfășoară activitatea?

— În prezent, colectivele institutului sunt plene angajate în soluționarea unor probleme majore, de stringată actualitate pentru eco-

Tehnicianul Radu Apostolescu nu este primul inovator care se adresează și cere sprijinul presei. Rătăciți în meandrele birocrației, urmăriți de ignoranță unor superiori, autorii ideilor generoase și novatoare au trecut în repetate rânduri pragul redactorilor, dezorientați, amărăti, înarmați cu tone de memorii și acte justificative.

Istoria care urmează își are începutul în primăvara lui 1966. Tehnicianul Radu Apostolescu, proiectant la Comitetul de stat pentru valorificarea plantelor agricole, propune, pe baza unei idei originale, dublarea capacitații de livrare a silozurilor portului Constanța. Reutilizarea linioarelor tehnologice, proiectate de Saligny (1911), însemna, în fapt, conform calculelor estimative prezentate de inovator, obținerea anuală a unei economii de minimum două milioane lei valută. Propunerea este discutată la... o cafea în comitetul de conducere al institutului și apreciată drept «uzată moral».

Asta deci în 1966. După doi ani (împotriva irosit și vacuitatea de idei s-au născut din același ou) revine în actualitate. De data aceasta inovatorul înaintează proiectul la I.S.C.P.C., al cărui salariat devenește între timp și propunerea beneficiară de două referate tehnice de specialitate (semnate de consilierii inginer Ciurea Popescu și inginer Gh. Georgescu), de avizul șefului biroului de inventii și inovații și de avizul favorabil al directorului institutului. Dosarul (Nr. 53/1968) este prezentat beneficiarului care, fatalmente, este tot Departamentul cerealelor din fostul Minister al Agriculturii, unde sub auspiciile directorului Marian Dinescu lucrarea este respinsă din nou. Cauza: între timp fusese aprobată o altă inovație (în fapt, refacerea, cîrpirea vechiului utilaj al silozurilor, deci o treabă ostilă progresului tehnic pentru care ministerul investise deja 50 milioane lei). Dar controversa continuă. I.S.C.P.C. își crimite reprezentanții să discute direct. Delegația parlamentară pe larg, subliniază avantajele certe ale propunerii de inovație, prezintă argumente fundamentate pe calcule severe, se înfațează avantajele economice, se prefigură în aceiași termeni strict științifici durata cheltuielilor de investiție.

Nimic. Obligații să justifice cheltuielile de investiție, reprezentanții ministerului își mențin punctul de vedere.

nomia națională.

Enumerarea celor mai importante poate da o imagine asupra problematicii și a anorârii ei în necesitățile economiei noastre naționale: prevenirea și combaterea zgometelor în incinte industriale, precum și în mediul înconjurător; depoluarea atmosferei din spațiile de producție ale unităților industriale; desprăfuirea gazelor evacuate din coșurile fabricilor industriei siderurgice, de ciment, a termocentralelor etc.; folosirea cu randamente mai bune a energiei naturale, concretizată în realizarea unor arzătoare cu performanțe superioare, pentru combustibili lichizi; distrugerea deșeurilor industriale și menajere din marile orașe și recuperarea energiei rezultante din arderea lor; realizarea unui sistem de transport aerodispersiv conteinerei, în tuburi de mari dimensiuni, complet nepoluant; realizarea unor capete port-piatră, cu lagăre lubrificate cu gaze, pentru broșele mașinilor de rectificat, precum și a unor fuse textile cu lagăre aerostatică; cercetări în domeniul tribologiei, concretizată prin realizarea în țară a unor organe de mașini care se aduc în prezență din import.

— Cred că această enumerare a principalelor domenii în care în prezent vă-ți concentrat activitatea este concluziunea pentru informarea citorilor noștri. Desigur că în cadrul acestor programe, dacă le putem numi așa, aveți o serie de realizări?

— O primă realizare importantă, bazată pe un brevet de inventie al institutului, este atenuatorul de zgomot SILENS-COANDĂ, destinat reducerii zgomotului generat de sursele gazodinamice din termocentrale sub limitele admise de normative în vigoare. Executat în INCREST, el a fost livrat beneficiarilor și, în prezent, aproape 200 de atenuatoare se găsesc montate la principalele combinate chimice sau termocentrale.

Pentru marile termocentrale cu parametri ridicați — 200 atmosfere și 550°C — institutul finalizează cercetările pentru un nou tip de atenuator care va fi fabricat în cursul anului următor.

În domeniul depoluării atmosferei din difuzoarele obiective ale economiei naționale, INCREST a înscris o altă realizare, brevetată ca inventie, și anume, ventilatorul fară piese în mișcare EIEX-COANDĂ, complet silentios, bazat pe fenomenul ejecliei multiple. Fabricat de institut și montat de echipele sale specializate, în baza unor cercetări efectuate pentru fiecare obiectiv în parte, ventilatorul poate fi întărit în prezent în mai multe fabrici, laboratoare, complexe zootehnice, printre care putem menționa: G.I.P.-Pitești, Fabrica «Anticorosivul»-București, U.F.S.-Iași, I.S.C.I.P.-Ba-

cău etc.

Pentru sporirea randamentului arzătoarelor ce folosesc combustibili lichizi au fost realizate mai multe modele funcționale, ale căror performanțe sunt superioare tipurilor existente. Principala caracteristică a acestor arzătoare este constituitea pulverizarea combustibilului în undă de soc și în cimp ultrasonor.

— Văd că într-un timp scurt, mai puțin de 3 ani, ați înscris în palmaresul dumneavoastră realizări legate nemijlocit de necesitățile economiei naționale. Puteti să ne prezentați foarte pe scurt perspectivele de viitor?

— În anul 1974 vom începe cercetările pentru distrugerea prin incinerare a deșeurilor menajere și industriale. Importanța problemei apare clară, dacă avem în vedere că un oraș ca București produce zilnic aproximativ 2 000 tone de deșeuri care prin ardere ar conduce în final, prin recuperarea cădirii, la antrenarea unui grup generator de 25 000 KW.

Avem înscris în programul nostru de perspectivă utilizarea hidrogenului obținut din apă, drept combustibil, folosirea pentru desalinizarea apei de mare a energiei solare, realizarea unor turbine de o construcție nouă, mai simplă, cu randamente ridicătoare și considerată pentru viitorul imediat apropiat ne putem opri aici.

— O ultimă întrebare. Din cele relatate se constată că realizările sunt remarcabile, iar perspectivele ce vi le propuneți, ambicioase. Spuneți-mi, cum reușiti să vă selecționați cadrele și să le pregătiți pentru a aborda o sferă atât de largă de probleme?

— Pentru cercetători, sursa principală de cadre o constituie institutele de învățămînt superior; pentru personalul cu pregătire medie, școlile de specialitate, iar pentru muncitori, fabricile și uzinele. Cred că media de vîrstă pe institut nu depășește 30 de ani. Am căutat să recrutăm dintre absolvenții elemente cu o bună pregătire, pasionați pentru cercetare, cu o practică anterioară în producție, cu multă inițiativă și spirit practic. Meseria lor de bază trebuie să fie cea de inventator. După sosirea în institut, absolvenții fac o practică obligatorie de 3 luni în atelierele institutului, după care, în funcție de specialitate și aptitudini, sunt încadrati în colectivele ce răspund de anumite programe și teme, în cadrul cărora se formează ca cercetători cu experiență. Căutăm să folosim din plin avîntul tineresc cu pasiunea de cercetător urmînd indicația dată de secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, care spunea: «Să unim elanul revoluționar cu știință și atunci vom construi cu succes Societatea Comunistă».

și totuși se învîrtește!...

Un inovator, săcanat de invidia, ignoranță și reaua credință a unor colegi de breaslă, propune adoptarea unui sistem de selecție și promovare a inventiilor. Sistemul propus ar avea menirea de a îmbunătăți activitatea în acest domeniu, de a lichida birocrația și de a face inofensive «coautorii» și misiții de idei.

Deznădăduit, inovatorul Apostolescu cere sprijinul presei. La 21 aprilie 1971 (au mai trecut deci anii) «Informația Bucureștilor» publică un articol intitulat «Inovația este excelentă — rutina... domină situația», prin care se face publică ideea tehnicienului Apostolescu și se infierăza tembelismul și reaua credință a opoziților. După trei luni ziarul publică un nou articol («Justificările — impediment substanțial în remedierea unor carențe») prin care se amendează în termeni și mai drastici atitudinea inginerului M. Dinescu.

De data aceasta un prim ecou favorabil, dar nu la minister, ci în rîndul colegilor noștri de la televiziune. Micul ecran programmează o emisiune consecrată cazului Apostolescu («în luptă cu inerția», semnată de Anca Arion). Beneficiind de tehnica montajului, televizorul aşază față în față doleanțele inventatorului și răspunsurile adversarului principal, M. Dinescu. Aceasta din urmă, plăcăsit sau îndrîptă de întrebările reporterului, își spune pe șleau gindurile: Nu aproba o asemenea inovație, deoarece «n-am nevoie de bătăie de cap» (sic!).

În sfîrșit, «captura» mediilor electrii ajunge și pe masa conducerii ministerului. Se dispune instituirea unei comisii de expertiza care se deplasează la Constanța pentru a cern și părerea beneficiarului principal, «Navlomar». Succes pe toată linia. Inovația proiectantului Radu Apostolescu este apreciată drept excepțională! La o normă de încărcare a vaselor de

4 000 tone zilnic (sau căt preconizează proiectul) se obțin economii de circa 3 000 dolari. În mod cert (arată negru pe alb consilierul Cîmpeanu și vă rugăm să rețineți acest nume) sporește normelor de operare a navelor în posturi deosebite de la reducerea navlului... economia întregului contract este favorabilă navlitozului.

Comisia de anchetă întocmeste un plan de măsuri pentru realizarea inovației propuse de R. Apostolescu, iar la 7 decembrie 1971 inginerul M. Dinescu (chiar dumnealui în persoană) trimite o scrisoare pe adresă «Informației» în care se declară de acord cu proiectul în cauză întrucât «propunerea prezintă avantaje tehnice și economice prin aplicarea ei». Se anunță elaborarea documentației tehnice și se fixează data de 20 august 1972 pentru finalizarea «proiectului de mărire a capacitaților de livrare a cerealelor» în portul Constanța.

Și totuși nimic! Nimic chiar și după ce proponerea inovatorului Apostolescu a fost aprobată magna cum laude. Speriați de avanțajele inovației, și mai cu seamă puși în situația de a justifica cheltuirea celor 50 de milioane (bani investiți în reutilizarea silozurilor după o tehnică anacronică), reprezentanții ministerului au făcut rost de o nouă sedință de expertiza prin care au declarat proiectul de inovație nerentabil. Parodia s-a desfășurat sub directa obâlduire a inginerului M. Dinescu, iar din cadrul comisiei a făcut parte chiar și economistul Cîmpeanu,

reprezentantul Navlomarului, deci omul care avizase favorabil proiectul în cauză. De data aceasta, din lipsă de argumente, s-a trecut la modificări grosolană. Astfel, în acul oficial, întocmit de inginerul N. Mărculescu, valoarea investiției pentru transportoarele cu bandă inferioară este fixată la 248 000 lei, iar valoarea montajului (deci încheierea unor suruburi!) la un milion lei. Mutatis mutandis, concluziile «expertului» ar suna prin intermediul unei parabole cam așa: pentru a-mi cumpără un televizor scot din pungă 4 000 lei, iar pentru transport și instalarea antenei, 16 000 lei!

Oftind, inovatorul Radu Apostolescu ne roagă în final să nu publicăm odiseea proiectului de inovație.

— Dorința mea expresă este de a propune prin intermediul «Flacării» adoptarea unui sistem de selecție și promovare a inventiilor, care ar avea menirea de a aprecia în mod competent dosarele cu inventii și inovații, care nu s-ar mai prezenta sub numele autorului ci, la fel ca la concurs, pe baza unui cod. Membrii comisiei, aleși din rîndul specialiștilor din întreaga țară, s-ar prezenta, prin tragere la sorti, la discutarea proiectelor. Deci să zicem, așa, iulie 1974, comisia are de discutat șapte proiecte de motoare electrice. Comisia este formată din 10 experți, aleși prin tragere la sorti din cei 100 aflați în evidență oficiului, specialiști ai unor întreprinderi și instituții din țară. După avizare, oficial ar putea dispune realizarea prototipului (în ateliere proprii sau în ateliere de asamblare realizate cu sprijinul unor întreprinderi) apoi, prin prospectarea pietei interne și externe, la aplicarea lui în practică. Secretul operațiilor ar constitui principala garanție a succesului. Într-o asemenea situație inovatorul nu-ar mai avea de-a face cu șefi invidioși sau necinstiti, cu «specialiști ignoranți», ar scăpa de balastul coautoitorilor iviți peste noapte și și-ar vedea visul cu ochii procedind urban, legal, spre interesul său și al progresului tehnico-științific. Aceasta și proponerea mea.

— O supunem discuției publice rezervindu-i spațiu într-un număr viitor al revistei noastre.

Liviu TIMBUS

MISTREȚUL INFURIAT. În apropiere de satul Roșia Nouă (județul Arad), tânără Maria Iacob aflată cu vacile la păscut, a fost atacată de un mistreț apărut ca din senin. A intervenit la timp un sătean aflat prin apropiere care a pus fiara pe fugă și a transportat de urgență victimă la spital. Analele vinătoarești pomeneșc arareori asemenea întâmplării, dovedă că, anul acesta, porcii sălbatici s-au înmulțit peseră măsură, iar foamea îi îndeamnă să devină agresivi. (T. Lefter)

NASULE! Dialog strict autentic cu conductorul C.F.R. al cursei de seară Panciu-Mărășești, în 28 decembrie. «Nasule, cînd ajungem la Mărășești?» «Ar trebui la și jumate, dar cred că o sa ajungem mai devreme, ca are mecanicul o treabă în oraș». Fără comentarii. (V. Tudor)

DAR DE ANUL NOU LA LUSAKA. Cititorii Bibliotecii centrale din capitala Zambiei vor găsi de astăzi înainte pe rafturi cărti despre istoria, economia și literatura României—darul de Anul nou săcăt de Biblioteca Centrală de Stat din București. (L. Teodorescu)

NU-I ADEVĂRAT! Citam din declarația inginerului Paul Davidescu din direcția drumurilor și spațiilor verzi a municipiului București, publicată la 25 decembrie 1973 în ziarul «România liberă»: «Chiar azi a început montarea barelor de susținere... ale pasajului de la Universitate». N-a început încă nimic. Cel puțin pînă în ziua de 7 ianuarie cînd scriem aceste rînduri. Poate că intențiile de viitor ale numitei direcții sunt cele mai bune. Deocamdată, însă... (N. Isculescu)

BRONZ VILCEAN. Cu prilejul săpăturilor pentru turnarea fundațiilor unei școli la Rimnicu Vilcea au fost descoperite patru colibe cu vître de foc din epoca bronzului. A mai fost scoasă la iveală o și a cincea vatră de lutz ars, aparținând același culturii protodacice. Se așteaptă cuvîntul specialistilor asupra originii și menirii celor două statuete zoomorfe din piatră descoperite lîngă această a cincea vatră. (Gh. Ciobotaru)

CEL PUTIN UN ZIAR. Prin autogara Cîmpina trec zilnic mii de oameni, venind și plecînd în toate direcțiile, de la ora 5 dimineață pînă la ora 24. Ei bine, în acest răstimp nu găsești în frumoasa autogară un singur ziar sau o revistă. Motivul e simplu: nici pînă la ora aceasta nu a luat ființă un chioșc de difuzarea presei aici. Să nu mai vorbim că ar trebui înființată o microlibrărie, o papetarie și cîte altele. E asa greu? (T. Lefter)

PSEUDOAVIZ. «Stimate cumpărătoare, vizitați cu încredere magazinile noastre de confectioni, unde veți găsi un bogat sortiment de pantaloni de femei pentru sezonul estival: roșii, bleu, vernal, albi, cu dungulite, croiți din materiale usoare, anticaniculare». (N.N.) — Nu căutați acesă aviz, nu-l veți găsi nicăieri, nu căutați însă nici pantaloni de iarnă; pierdeți timpul de pomană. (O. Arcadie)

«CLOPOTUL» SUNĂ ALARMĂ. Aflăm din ziarul «Clopotul» că județul Botoșani dispune de o bază meliferă care ar permite triplarea numărului actual al albinelor. Aflăm de asemenea că în '73 albinele au murit în proporție de aproape 30%, o parte intoxicate cu substanțe chimice folosite împotriva dăunătorilor, o parte de foame: unii au făcut economii la asigurarea necesarului lor de hrana. (V. Tudor)

TIC NERVOZ. La magazinul bucureștean specializat în desfacerea articolelor fotografice aflat pe Bulevardul Magheru, vînătoarea a căpătat un tic nervos din cauza lipsei de sortimente de hîrtie fotografică, fiind obligată să răspundă invariabil: n-avem, n-avem, n-avem.

— Dar de ce nu cereți depozitului să vă aprovizioneze?

— Pentru că a intrat în inventar...

— Nu era oare firesc ca înainte de a intra în inventar depozitul să fi aprovizionat magazinile?

— Da, dar atunci lucrurile ar fi decurs normal... (V. Tudor)

PAZEŞTE-MĂ DOAMNE DE PAZNICI. Un căprior a făcut imprudență de a nu se feri din calea ocrotitorilor săi, pacnicii de vînătoare ai filialei Caransebeș, Nistor Talpeș și Jarcu Ștefanovici. Rezultatul: a fost împușcat. Există «rezultate» și pentru cei doi pacnicii: retragerea permiselor de portarmă, desfacerea contractelor de muncă și întocmirea dosarelor de cercetare penală. (E. Pascu)

CENTENAR BUZOIAN. Recent s-au încheiat manifestările prilejuite de sărbătorirea centenarului bibliotecii Liceului «B.P. Hasdeu» din Buzău. Înființată în urmă cu un secol de profesorul și omul de cultură Bazil Iorgulescu, biblioteca să-a afirmat de-a lungul anilor ca un important instrument de lucru pentru elevii și oamenii de cultură buzoieni. (L. Teodorescu)

VÎNT BUN! Luna decembrie 1973 a marcat o nouă premieră navală românească: plecarea în prima sa cursă a cargoului «Năsăud». Înmoișii reprezentanți ai orașului de pe Someș au ținut să-și manifeste dragostea lor pentru marinarii nouilui vas cu un nume atât de drag tor. Astfel, o delegație a orașului a fost prezentă la plecarea navei pe mările lumii, urînd echipajului tradiționalul «vînt bun!» și oferindu-i daruri și amintiri. La rîndul lor marinarii «năsăudenii» au trimis «confratilor» din nordul Transilvaniei, printre altele, gițul tradiționalei sticle de șampanie, spartă la lansare. (N. Isculescu)

CEAPĂ CU PORTOCALE. Vînzătorii de legume și fructe din Buftea au descoperit un mod original (... dar nu cine știe ce) de a-și desface produsele. Astfel, cine vrea să cumpere, să zicem, cartofi se trezește automat și cu 1-2 kilograme de roșii, iar amatorii de ceapă sănătoase să le grătuile cu portocale. N-am aflat încă dacă procedeul are valabilitate și invers! (T. Lefter)

TRECĂTOARELE IUBIRI — un nou film de Malvina Urșianu. Ne vom reîntîlni, pe ecran, cu Silvia Popovici, Gina Patrichi, George Motoi, Cornel Coman, Mihai Pălădescu, Beate Fredanov. Imaginea—Sandu Intorsoreanu, Gheorghe Fischer. Muzica—Tiberiu Olah. Filmul a fost realizat sub egida Casei de filme nr. 3. (C. Ion)

VIITORII ȘOFERI ÎNVATĂ ȘI LECTIA OMENIEI. În ultimele zile ale anului 1973, 322 de elevi ai Școlii de șoferi profesioniști din Aiud au donat Centrului de recoltare 65 de kg de sine. (E. Pascu)

CE-ADUCE ANUL.. Cîte zile anul are, tot atîția nou-născuți. 1973=365 de copii veniți pe lume în localitatea cu nume istoric Podul Iliaiei. (E. Pascu)

ESCOLAP ÎN FAȚA ȘEVĂLETULUI. Galeriile de artă clujene au găzduit la finele anului trecut o interesantă expoziție a 21 pictori medici din întreaga țară. (T. Tomescu)

O FLOARE PENTRU FIECARE. Lucrările horticoli ai Codlei ne promit pentru anul acesta peste 20 milioane de flori. Cele mai multe vor fi garoafele de Codlea, care și-au cîștagat de mult o binemerită faimă atîn în țara cît și peste hotare. (T. Tomescu)

JUBILEU LA «BACOVIA».

Zilele acestea Teatrul dramatic «Bacovia» din Bacău sărbătorește 25 de ani de la înființarea sa. În această perioadă la sediul teatrului au loc spectacole: «Trecere prin veranda verde» de G. Geniou, «Preșul» de Ion Băieșu, «Pădurea împietrită» de R. Sherwood, «Întriga și iubire» de Fr. Schiller, «Interesul general» de A. Baranga. (O. Arcadie)

VARA PRAF, IARNA NOIROI.

Deși construcțiile au fost terminate în decembrie 1972, refugiile pentru stațiile de mașini de pe strada Emil Racoviță din Capitală au rămas în aceeași stare primînă pînă în decembrie...1973 vara praf, iarna noroi, călătorii fiind obligați să aștepte în asemenea condiții, apariția fericitului mijloc de transport. (V. Tudor)

DACĂ NU VINE SACUL LA MOARĂ, VINE MOARA LA SAC. În satul Crasna-Lenca, județul Botoșani, cetățenii aşteaptă acasă și moara le vine pe roate. Conducerea C.A.P. din localitate a montat o moară cu valuri pe o remorcă cu roți, care e trasă de un tractor. Odată sosită la «amatorul» de măcinat, tot tractorul este acela care pună moară în mișcare. (L. Teodorescu)

ÎN PÂRASIRE.

Lîngă stația-gară Borzești, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, județul Bacău, se află bustul eroului Gh. Donici (1848-1916). La ora actuală, monumentul e lăsat în părăsire. Aleile ce duc spre el sunt deteriorate, soclul este înclinat. Trepătă-trepătă, monumentul se va degrada. Si aceasta în vîzul autorităților locale. (N. Isculescu)

UN CALENDAR DE UN FEL DEOSEBIT.

Nu demult a apărut «Calendarul sportiv al județului Hunedoara—1974». Luceară cuprinde toate competițiile, pe discipline sportive, din calendarul republican cît și cel județean. (Gh. Ciobotaru)

SPORTIVELE DIN ORA-

DEA au participat la concursul de gimnastică feminin «Cupa 30 Decembrie». 20 de reprezentante ale școlii sportive orădene s-au remarcat în mod deosebit. Cîștagătoarele au primit premii în obiecte, diplome, materiale sportive. (C. Ion)

IA ROMÂNEASCĂ «ÎN CIRCUITUL LONDONEZ.

Un costum popular românesc din zona de nord a Moldovei îmbogățește de cîteva zile colecțiile Muzeului «Albert și Victoria» din Londra. Manifestindu-și satisfacția, directorul muzeului, Sir John Pope Hennesy, a declarat că prezenta costumului popular românesc în sălile muzeului va facilita aprecierea măiestriei artei populare românesti. (Gh. Banu)

COLECTIONARII.

În holul internatului de fete al Liceului «Calistrat Hogaș» din municipiul Piatra Neamț, din inițiativa pedagogului Codrina Angelescu, s-a deschis o expoziție de costume naționale vechi din zona Văii Bistriței. Ele au fost colecționate de elevele internatului din diferele sate ale județului Neamț, majoritatea acestor podoabe depășind vîrstă de 80 de ani. (O. Arcadie)

LA COPCĂ, PE COPCĂ.

În județul Galați pescuitul la copcă a debutat cu succes. În bălțile Sovîrcă și Cotul Chiului se pescuiește cu năvodul pe sub gheătă. Totodată, în alte bălți, care au fost populate cu puiet și care acum sunt înghețate, s-au practicat copci pentru ca pestele să nu se asfixieze, cum s-ar zice, să nu se ducă pe copcă. (N. Isculescu)

rea profesorului universitar clujean Ștefan Pascu, intitulată «Mihai Viteazul, Unirea și centralizarea Tărilor Române». (V. Tudor)

FELICITĂRI.

La magazinul O.C.L. Alimentara din orașul Plopeni, județul Prahova, s-au pus în vinzare sticle de apă minerală etichetate la Harghita și capsulate la Borsec! (L. Teodorescu)

PE O STRADĂ DIN BRA-

ȘOV. Cîtim pe o firmă instalată pe un imobil din centrul orașului: «Fabrica de postav Brașov — CREȘA PENTRU COPIIL». Creșa pentru adulți unde o fi? (N. Isculescu)

N-AVETI UN 36 ÎN PLUS?

În 28 decembrie, ora 9,30 dimineață, discuție cu controlorul I.T.B. de la capul autobuzelor 36 și 80. «Ce ne facem cu 36 că n-a venit de o oră?» Mi pare rău, dar n-am nici un 36. Cine vrea să ajungă în oraș să ia un taxi!!» Scurt și cuprinzător. (Gh. Ciobotaru)

SĂ SPERĂM CĂ ÎN NOU

AN... La începutul modernului bulevard Ion Șulea din cartierul bucureștean Titan s-a deschis de curînd, la parterul unui bloc, un nou complex de deservire.

Populația cartierului are un motiv în plus să fie mulțumită, dar nedumerirea noastră, mai veche, rămîne mereu actuală: cînd se va deschide, în sfîrșit, pe arteră amintită și o frizerie? Cei care se ocupă de așa ceva ar trebui probabil... săpuniți. (C. Ion)

BASME POP.

Cu prilejul noului an, în parcul din centrul orașului Focșani a fost deschis tradiționalul «orășel al copiilor», alcătuit cu multă fantezie și mult gust de edilii focșăneni. Copiii, care au luat cu asalt căsuțele coborite din basm sau personajele poveștilor populare, le-a fost rezervată însă o surpriză neplăcută: puternice megafoane transmiteau neîncetă muzică pop! Si cînd te gîndești că discurile cu poveștile lui Petre Ispirescu stau nevîndute în magazine. (E. Pascu)

ENERGETICĂ.

La Institutul de studii și proiectări energetice se iau actualmente măsuri pentru ca unele centrale termoelectricice, alimentate cu gaze sau păcură, să treacă pe consumul de cărbuni. Folosirea priorităță, în acest scop, a combustibililor solidi (și în mod special a lignitului din bazinul carbonifer al Olteniei) va elibera o mare cantitate de păcură și gaze naturale, atât desolicitate în ramurile industriei petrochimice. (O. Arcadie)

CIORAPI DE VIATĂ LUN-

GĂ. La complexul-cantină Hasdeu din Cluj, odă cu cartelele care se vizează, puteți cumpăra fibre de melana «din pachet», ciorapi fără dungă și portofele cu portretul actriței favorite S-au reprofilat salariațele cantinii, în vîzătoare la tarabă? (V. Tudor)

CALIMĂNESTI LA A-

LEXANDRIA. Nu demult în incinta spitalului județean din Alexandria s-a descoperit un izvor de apă termală care are într-o totală caracteristică celor de la Călimănești. Folosită în tratarea unor afecțiuni digestive, sursa respectivă a dat rezultate excelente. (L. Teodorescu)

LA COPCĂ, PE COPCĂ.

În județul Galați pescuitul la copcă a debutat cu succes. În bălțile Sovîrcă și Cotul Chiului se pescuiește cu năvodul pe sub gheătă. Totodată, în alte bălți, care au fost populate cu puiet și care acum sunt înghețate, s-au practicat copci pentru ca pestele să nu se asfixieze, cum s-ar zice, să nu se ducă pe copcă. (N. Isculescu)

INTERCONTINENTAL-II

Vizavi de noua clădire a Academiei de Studii Economice din București se construiește, în ritm de trei etaje pe lună, un hotel de 20 etaje. Alte date: 73 metri înălțime, 530 locuri de cazare, restaurant, 2 baruri, autoservire. Noul hotel, denumit «Dorobanti», va fi dat în folosință la 30 iunie 1974 — declară inginerul Petre Turtoi, șeful săntierului.

— Credeți?

— Nu cred, săn sigur, în ritm în care lucrăm noi, de exemplu, n-am avut decît din octombrie. Repet, nu cred, săn sigur. (M. Fodoreanu)

CÎMPULUNG MOLDO-

VENESC, EDIȚIE NOUĂ. Recent a fost pusă parțial în funcționare la Cîmpulung Moldovenesc, și încă înainte de termen, o nouă filătură de bumbac. Întreprinderea este dotată cu mașini moderne de un mare randament. Cîteva sute de femei din vecnea așezare moldovenească vor avea astfel posibilitatea să se califice. (Gh. Ciobotaru)

ALO! TÎRGU MUREŞ!

Recent, la Tîrgu Mureş s-au asigurat pentru abonați încă circa 3 000 linii telefonică. Totodată se va realiza în curînd legătura automată telefonică interurbanică. (C. Ion)

20 DE EXPOZIȚII ÎN-

TR-UN AN. Este lăudabilă performanța unei săli, și nu prea mari, a Galeriilor de artă din Bacău, în 1973. Cu de două ori mai mulți vizitatori decît în anul anterior, însemnând peste 15 000 amatori de artă plastică. La populația orașului de 120 000 de locuitori, aceasta reprezintă o cifră cu semnificație pentru viața spirituală a bacăuanilor. (E. Pascu)

INFORMATII JURIDICE. Pentru a explica și lămuri cetățeanului drepturile și obligațiile sale, ce decurg din legislația pe plan național, ca și din deciziile și hotărîrile consiliilor populare locale, în municipiile Bacău și Gheorghe Gheorghiu-Dej s-au înființat pe lîngă primărie «puncte juridice» cu orar fix (o dată pe săptămînă) unde dau consultații juriste, economisti și alți specialiști din localitățile respective. O foarte interesantă inițiativă. (O. Arcadie)

NU SÎNT «GOGOȘI».

Goșoși neobișnuit de bune se vind la gogășeria de pe Calea Griviței, cam vizavi de Nord Hotel. La început nu-ți vine să crezi, atîn să deosebești de insipidele lor surate pe care le găsești pretutindeni. Vinzătoarea, care le și face la față locului, ar merită dacă nu altă recompensă măcar o hotă ce ar scuti-o de fumul înăbușitor de la fiecare șarjă pusă și scoasă de la copt. (M. Fodoreanu)

DI PI LA MOINEȘTI.

În orașul petroliștilor moldoveni se află în construcție un spital cu 200 de paturi și polyclinică. În cazul cînd constructorii își vor ține cuvîntul — și nu numai constructorii, fiind vorba și de doarea lui materială — anul acesta spitalul își va deschide porțile. Sîntem optimiști. (L. Teodorescu)

CIORAPI VĂRGATI.

Ați aflat de nouă inventiție a industriei noastre de ciorapi? Este vorba de ciorapi-chilot «Adesgo» care dau impresia că le lipsesc fire din cauza proastei vopsiri (în dungi). Urați fabricii producătoare ca în acest an să aibă cît mai puține inventiții de acest fel. (Gh. Banu)

18

iuliu
hațeganu
și
parcul
sportiv
din cluj

Iuliu Hațeganu a fost și rămîne una dintre cele mai reprezentative personalități ale școlii medicale românești și ale educației fizice din țara noastră, care a înțeles și a simțit cu întreaga sa ființă că: «O națiune se perpetuează în prima linie prin vigoarea integrală a trupului și a sufletului acestuia» și că «Această vigoare conservă și sporește prin educație fizică».

Nici o problemă majoră în domeniul educației fizice nu a trecut neobservată și neabordată de cel care a fost primul îndrumător și susținător permanent al educației fizice și sportului din patria noastră.

Orator și condeier desăvîrșit, Iuliu Hațeganu a fost pe tot timpul vieții sale și un excepțional om al faptelor.

Parcul sportiv din Cluj, care se desfășoară pe 18 hectare cuprinzind terenuri de fotbal, tenis, volei, baschet, o sală de tir și una de atletism, bazin de inot, teren de jocuri pentru copii etc., este o realizare aproape în exclusivitate a lui Iuliu Hațeganu, primul decan al facultății de medicină și intemeietorul învățămîntului medical din Cluj.

Ascensiunea educației fizice și sportului clujean este direct corelată cu baza materială pusă la dispoziție prin crearea acestui parc sportiv și cu munca și sufletul depus de oameni ca: Albin Morariu, maestru emerit al sportului, primul director al parcului, de antrenorul emerit doctor Ioan Arnăut și doctor O. Chețianu, primul profesor de educație fizică al universității clujene.

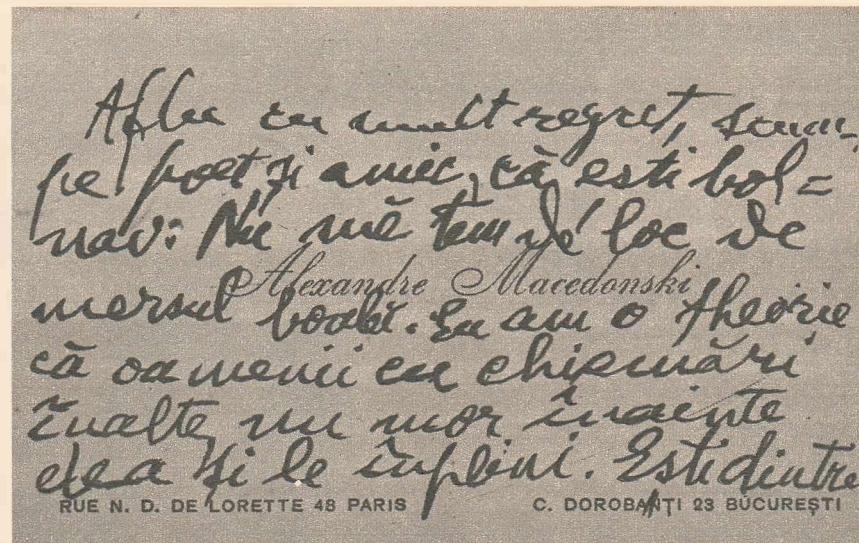
«Parcul sportiv nu servește spectacolismului, ci este școală adevărată de educație fizică. Nu este un stadion unde 22 fac sport și 22 000 privesc, ci vrea să inverseze aceste cifre». Această idee enunțată de Iuliu Hațeganu a fost și este respectată de tineretul clujean. Din rîndurile acestui tineret s-au ridicat în decursul anilor adevărate glorie sportive românești: Ion Moina, Ioan Arnăut, T. Sudrijeanu, Grigore Cojocaru, Tanța Sicoe, Kurt Socol, Cornel Porumb sint doar cîteva nume dintr-o listă a adevăratelor performanțe.

Și în prezent, sub conducerea antrenorului emerit Ioan Arnăut și a profesorului de educație fizică Olteanu Dumitru, din cei 75 de atleți care se pregătesc în sala de atletism cîțiva sunt campioni și compoñenți ai echipei noastre olimpice, printre ei: Bogdan Vasile, Eva Zörgő, Anca Hoinărescu.

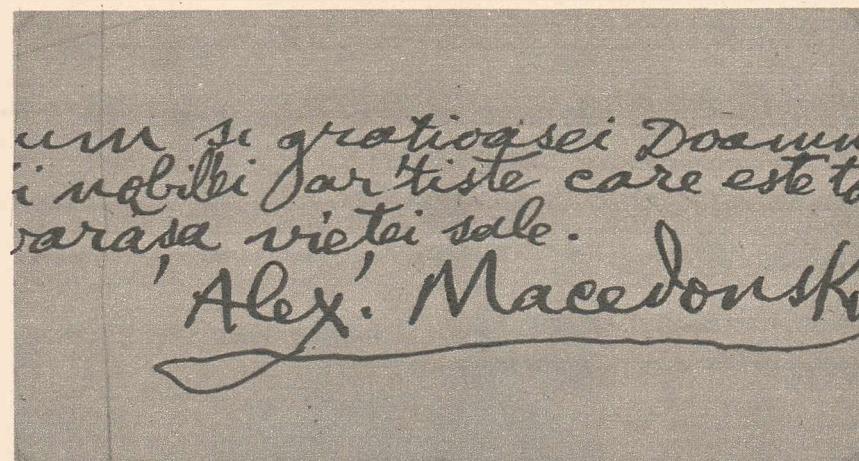
Au trecut peste 14 ani (din 1959) de cînd a încetat din viață marele om de suflet și fapte. Au trecut deci peste 14 ani de cînd acestui parc i se poate spune «Parcul sportiv Iuliu Hațeganu», așa cum de altfel el se numește în sufletul și conștiința clujeană, au trecut deci peste 14 ani de cînd la intrarea în acest parc poate fi văzut un bust al celui care a fost părintele spiritual și creatorul Parcului sportiv din Cluj.

Ilie TUDORA

MEMORIILE LUI ȘERBAN CIOCULESCU (XLIV)

de vorbă cu „fiul muzelor eline și latine”

Puțini contemporani au avut în asemenea măsură ca Victor Eftimiu darul de a povesti, de a evoca figuri dispărute și întâmplări din trecut. Eram într-o zi la dînsul, în biroul apartamentului spațios din flancul grădinii Cișmigiu, la care ajungeai trecând printr-o galerie de portrete și caricaturi, care ele însele inviau o lume întreagă, în bună parte necunoscută noilor generații. La focul verbei amfibronului, figuri de multe dispărute prin-de-a lungul secolelor, își vorbeau. Una dintre acestea era aceea a lui Alexandre Macedonski. Astăzi poetul se poate lipsi de epitetă ca «marele», «genialul» sau «înțeleșul». Opera lui a intrat în patrimoniul culturii naționale, iar omul este privit cu simpatie chiar de acei care știu cînd și cum a greșit, dar și cît de greu a îspășit.

De la începuturile lui Victor Eftimiu îl cunoșcuse. În acel după-amiază de toamnă, cînd l-am găsit singur, mi-a vorbit îndelung de acela în care își recunoștea maestrul. După tradiționalul dulceata cu cafea, servită de însăși soția lui, Agepsina Macri-Eftimiu, și după ce am onorat tratația, maestrul a deschis un sertar, plin de tot felul de hîrtii și a scos din ele un vîrf de scrisori, de cărți poștale și de cărți de vizită, îndemnindu-mă:

— Știi că ești colecționar. La ce-ți place din toate asta.

Am încercat să protestez:

— Maestr, nu îndrăzneș... poate să sint hîrtii intime.

— Îndrăznește, dragul meu. Intimitățile oamenilor ilustri sănătății patrimoniu public. Eu și te ofer dumitale, pentru că te știu colecționar și pentru că îmi încășui, le voi divulga tuturor. Nu-i aşa?

Victor Eftimiu așa în conversație, ca și în aforismele lui (Vorbe... vorbe... vorbe...), un cinism amabil, acel «spirit rosu» al anilor lui de tinerețe, cînd Parisul î-a oferit artiștilor exemple de strălucită «causeurs»-i, unul mai pipădit ca altul, mai ales printre «teatraliști».

Nu am luat butada ad litteram, dar l-am asigurat pe generosul donator de toată discreția mea. Atunci a făcut gestul că își retrage darul, acoperindu-l protector cu mîinile și

prefăcindu-se a se pregăti să-l tragă la loc în sertar și a spus:

— Ti le las cu această condiție: să fii indiscret.

Intrînd în jocul său, am exclamat:

— Accept condiția. Am să vă divulg toate secretele.

— N-ai înțeles, dragă Șerbane, că oamenii iluștri, ca și femeile publice, n-au nici un secret?

Căzîndu-mi privirea pe două cărți de vizită, cu scrisul inestetic (cine ar fi crezut-o, fără să se convingă de visu?) al lui Alexandre Macedonski, am schițat o întrebare:

— L-ai iubit mult?

— Mai e vorbă? Dar ce păcat că nu ne dădea și el o mină de ajutor, ca să-l scoatem la liman.

— Îmi aduc aminte ce ați scris despre el în articolul «Contemporanii ai lui Eminescu». Mă obședea să mai ales fraza care începea cu cuvintele:

«Alexandre Macedonski făcea gafe peste gafe...»

Atât avut însă bunăvoie să nu stăruîți. Dar și el v-a prețuit.

Citisem, din fugă, textul cărții de vizită cu acest conținut:

«Aflu cu mult regret, scumpe poet și amic, că ești bolnav. Nu mă tem deloc de mersul boalei. Eu am o teorie că oamenii cu chiemări înalte nu mor înainte de a și le împlini. Ești dintr-aceștia. — Dă-mi, scumpe, cu toate aceste știri despre d-ta, și — dacă poți — trimite-mi — cum mi-ai propus — tot ce ai vrea să publici în Literatorul. — Omagii Doamnei Eftimiu.

Al d-tale din toată inima, confrate și amic

A. Macedonski
1919. 1 Marte. C. Dorob. 23».

Am dat citire acestui text.

Victor Eftimiu a izbucnit în ris, acel ris sonor, cristalin, comunicativ, care-l făcea atât de simpatic.

— Ce zici de această «theory» (cu tehaș)?

— Ce să zic, maestr. Am și eu una, fără «tehaș».

— la spune, mă interesează grozav teoriile belferilor.

Am trecut — ferindu-mi capul, instinctiv, de săgeata ironic lansată — la «teoria» mea:

— Vedeti, maestre, sunt scriitori care par că și presimt stîrșitul prematur. As putea da exemple din toate literaturile. Ei bine, într-un timp record, ei dau o operă întreagă rotundă, as spune sferică, din care nu pot elimina nimic. Și sănății, meniți longevității, care nu se grăbesc, nu înălțesc motoarele la maxim, și și găsesc sunetul propriu, tirziu, în pragul maturității.

— În ce categorie intră Arghezi al d-tale?

— În categoria a doua. Dacă murea la 33 de ani, vîrstă la care Eminescu spiritualicește vorbind murise, n-ar fi fost mai însemnat în literatură noastră ca Iuliu Cesar Săvescu sau Ștefan Petică, dîi minores ai simbolismului nostru.

Macedonski însuși s-a realizat după această vîrstă, «a divinului sans-culotte», cum l-a numit Danton pe Isus, cind acuzatorul public l-a întrebat de vîrstă, sau a lui Alexandru cel Mare, care cucerise Universul întreg la aceeași fatidică etate.

— S-ar putea să ai dreptate. Nu te contradic. O viață întreagă m-am ferit să intru în polemică cu belferii.

— Ați mai făcut o observație impresionantă în acel articol de evocări. Ați spus despre Macedonski că avea «o imagine bogată, exuberantă, dar nu-i putea găsi ritmul, îi era peste putină s-o pună în cea mai relativă concordanță cu realitatea». Mi-a plăcut formularea d-voastră și am reținut-o ca pe o strofă frumoasă. Vedeti că au și belferii «părțile lor», cum spunea Montaigne.

— Aș prefera, dragă Șerbane, să-mi spui pe de rost versurile, ca pe ale lui Arghezi, din care te-am auzit recitind. Dar nu te pun la incarcere, că mi-e teamă că nici nu mi le-a citit. Nu-i aşa?

— Vă las să credeți orice!

— Să ne întoarcem la Macedonski. Parcă mai văd o carte de vizită. Ce scrie pe ea?

— «Strălucitul urmaș al meu — lui Victor Eftimiu, fiu al Muzelor Eline și Latine — urări călduroase p. anul 1920 — precum și grațioasei Doamne, și nobilei artiste care este tovarășa vieții sale.

Alex. Macedonski».

Vedeți ce exact v-a pus în ecuație:

«Fiu al Muzelor Eline și Latine».

— Nu cumva îl aprobi ironic, sau îmi înținzi o cursă?

— Nicidecum, maestre. Sîntepi, într-adevăr, un poet limpede, luminos, solar, ca și Macedonski. Eu îl admir nu numai ca pe un mare poet, dar și ca pe unul care și-a dominat destinul, opunindu-i cadențe ritmice sonore și vizuini de diafană transparentă. Așa se poate combate cu succes eminescianismul.

— Da, desigur, dar adversarii i-au spus «Macabroniski», pentru că Nopțile lui, cu excepția celei de Mai, au fost în genere întunecate. la spune, generația d-tale știe pe dinofără Nopțea de Mai, așa cum am știut-o noi, «splendidă generație», cum ne-a numit Alexandru Teodor Maria Stamatiad?

— N-ai garanță, dar eu îi corectez pe toți care recită:

«Veniti, privighetoarea cintă și liliacul a-nflorit...»

in loc de

«și liliacul e-nflorit».

Dar ia spuneți-mi, maestre, păstrați de la Macedonski și nestematele ce vi le-a oferit de pe tronul său, după o lectură a d-voastră?

— Ai și vrut poate să îți le ofer? Le-am aruncat într-un dulap și fata din casă, cind a făcut curățenie, le-a zvîrlit la gunoi. Ce era să stea ea de Macedonski și de regalitatea lui literară? Cred însă că nu te supără că îl așed într-adevăr pe tronul Poeziei noastre, după moartea lui Eminescu?

— De ce să mă supăr, maestre? Cred și eu, că d-voastră, că era superior tuturor contemporanilor săi, de la acea dată încoace. Și mă bucur că îl-aș făcut gardă de onoare, la acele «funerale aproape naționale», organizate dimineață cu Octavian Goga, în acel moment Ministrul al Cultelor și Artelor, și de care vorbiti în Fum de fantome.

Maestrul mia de depănat în acea zi mai multe amintiri despre excentricitățile lui Alexandre Macedonski. La despărțire, «cincila» să-dezmință, însă rugindu-mă afectuos:

— Să nu le scrii însă niciodată! Oamenii mici nu trebuie să se bucure de scăderile celor mai mari. Din Empireul în care se află acum, Macedonski te-ar trăsi și Joe! Ferește-te de minia Lui.

Închei cu un citat dintre cele mai plastice:

«Costumele mirobolante ale maestrului, redingota și jobenul cenușiu, jiletcile, cravatele de mătase gri și multicoloră, petrecute de cîteva ori în jurul gîțului, țigaretele de chihlimbar, inelele mari, bastoanele de fildeș, mustața răsucită, unsă și țepoasă ca un spin, dinții stricăți, risul său sardonnic, polemicile sale, tot acest aparat exterior impresiona pe cei cari, în loc să-i cerceteze opera, se agățau de aspectul fizic și de tribulațiile fanteziste ale poetului dinat» (Amintiri și polemici de Victor Eftimiu).

Maestrul știa să vadă și să portretizeze tot atât de bine ca și pictorii și caricaturiștii săi favoriți.

unde vedem filmele?

CIVILIZAȚIA ÎNCEPE DIN HOL (I)

Ceea ce vrea sau ceea ce își închipuie Ray Bradbury în al său 451° Fahrenheit nu este posibil, nici acum și nici mai încolo; va mai curge multă apă și pelicula pînă va sosi ziua în care ne vom cumpăra filmele dragi bobină cu bobină, kilogram cu kilogram și ni le vom proiecta liniștiți, acasă, pe peretele din dreapta sau din stînga. Pînă atunci, destinul nostru de cinefilii cu picioarele pe pămînt este să vedem filmele în colectiv, răsuflare lîngă răsuflare, într-un spațiu cu sau fără gunoaie și măucuri de țigări pe jos, numit sală de cinema. Oricît te-ai strădui, nu poți trăi o viață întreagă — de cinefil, se înțelege — doar la Scala, la Patria ori la Capitol, aşa cum, în viața de toate zilele, nu te poți hrăni doar cu cotlete și carne de pui. Din cînd în cînd tot trebuie să mai intri și la Rahova ori la Buzășii, Ba, de ce nu, și la Progresul (pe Șoseaua Giurgiului). Nu este nici o rușine să vezi un film, chiar și un Antonioni, într-o sală căreia, să nu ne ascundem, continuă să i se spună «de mahala». Nu este o rușine, este doar o împrejurare foarte tristă. Pentru că multe din aceste cinematografe chiar aşa au rămas, «de mahala». Pentru că de mult amar de vreme nu s-a opîntit nimenei să le salte din această condiție jalnică. Nu cerem scaune plușate, covoare și draperii assortate, plante exotice și holuri de aeroport internațional la tot pasul. O mînă zdravănă de gospodar, ceva mai multă dragoste pentru această artă — numită cinema — din partea celor care se numesc și ei, atât de frumos, «responsabili de cinema», pot, dacă nu să facă minuni, cel puțin să schimbe aerul din sală. Pentru că a venit vorba de minuni, trebuie să reamintim că una s-a înțipărat, este cea de la *Vitorul*, care, începând, cu ambicio și demnitate, se transformă într-un *cinematograf de artă*. Totul se trage de la neastimpărul și tenacitatea nouului responsabil, poetul Ion Luga. Dar, să fim realiști: chiar într-o țară plină de poeti ca a noastră, nu avem atâtia stilhulatori cîte cinematografe proaste. Oricum, este mai bine ca poetii să ia conducerea după ce alții au redescoperit rostul măturii și încăpăținarea de a agăta niște fotografii în vitrine. Pentru că, nu de puține ori, firma cinematografului de aici începe. Într-o sală care te anunță, de la intrare, că și la ea și la spectator s-a gîndit cineva că nu este doar un refugiu dotat cu ecran ingust sau panoramic, poate că tîlnărul certat cu ordinea și curățenia n-ar mai lăsa în dreptul scaunului un maldăr de coji de semințe. Îl întreb pe elevul Anton Nacu dacă i-a plăcut *«Misiunea secretă a căpitanului Cook»*, *«Destul de al dracului»*, *«De ce ai aruncat hîrtile de la napolitane pe jos?»* *«Păi ce, nici aici nu avem voie?»* De ce «nici aici?», adică la *Buzășii*? Desigur, nu este vina cinematografului respectiv că i s-a plantat în coastă o coșmeliu deasupra căreia se află scris *«Sepcărie»* dar dincolo de geamul căreia se văd, mai ales, sutiene și portjartiere; vina de la *Buzășii* este că vitrinele sale anunță «în programul viitor — Torino negru», dar nimenei nu s-a indurat să atrîne o fotografie, locurile destinate pozelor rînjind hînde, că filmul la zi este prezentat a fi color, dar în sală rulează o copie alb-negru, că în hol, sub afișul *«Veronica se întoarce»* nu se află Veronica ci Silviu Stănculescu în *«Vînorîta»*, ceea ce este cu totul altceva, că în pardoseala de la intrare, mîncată de vreme, s-a strîns apa, că în holul sus-amintit, în afară de două afișe — strîmb agățate — cu *«Vacanța de iarnă a elevilor»*, nimic nu mai are legătură cu filmul. Întră ca în casa nimănui, te porți ca atare.

Dacă ai ieșit de la *Buzășii* și cineva te întrebă de unde poți să cumperi «toată ziua lapte» o scoți repede la capăt: te uișă peste drum și vezi un anunț cu litere de-o schioapă. Dacă ai ghinionul să îi se ceară «știi unde este cinematograful *Dacia*?» e mai greu: ce-i drept, se află lîngă «toată ziua lapte» dar numele să fie scris hîstește, pe colț, și cu litere pe verticală. Dai puțin capul pe spate, îl vezi. Mă rog, nu acesta ar fi păcatul cel mai mare. *Dacia* se dezvăluie, cu tot ceea ce este al ei, abia cînd ai intrat în hol, acolo unde singurul *bun venit* se cheamă «staționarea interzisă». Atît. Bine că pereții sunt totuși vopsiți în gri deschis. Cinematograful *Rahova* pare cu totul năclăit în bradolină. Cafeniu, posomorit și murdar, miros sufocant de cărbuni. «Acum tot e bine — îmi spune o spectatoare, *Levia Crînguș* — cîndva se seurgea apa prin acoperis și pe pereți creșteau ciuperci. Păcat că acest cinematograf s-a specializat în umilirea filmelor bune. Aici am văzut *«Inceputul»*, aci am venit acum pentru *«Monolog»*, nu am timp să mă duc în centrul.

De la *Rahova* la *Timpuri Noi* faci cel puțin 20 de minute cu mașina. Merită insă, că să-ți dai seama — pentru a cîta oară? — că nepăsările îi priește și pe bulevard, că nu are domiciliu stabil doar în cartierele marginișe. Neavînd un statut precis, fiind destinat cînd scurt metrajelor, cînd filmelor pentru copii, cînd lui «ce mai pică» (săptămîna aceasta nimerise acolo *Monte Carlo*), cinematograful nu mai știe nici el pe ce să o dea. Ca să se cheme totuși că este cinematograf, păstrează pe pereți fotografiile de acum 10-12 ani ale unor actori, ce-i drept îndrăgiți și acum. Ca să astămpere gurile rele ale criticii, care au tot cerut profilarea lui pe documentare, și-a pavoazat doi pereți cu fotomontaje care au dubla calitate de a fi și documente și de a apăra și timpurilor noi: fotografia hotelului Intercontinental, deasupra căreia se profilează amenințător o macara și portretul doctoritei *Aslan*, peste care se arcuiesc, ocrotitor de data asta, un microscop. În rest, același hol al nimănui.

Magda MIHĂILESCU

CINE, CE, UNDE, CÎND?

- Gene Hackman (Filiera) se reîntînește cu regizorul Arthur Penn pe platourile filmului *«Turnul intunecat»*. De fapt, Penn este cel care l-a lansat cu adevărat pe Hackman, în *«Bonnie și Clyde»*: «Pînă atunci mai apăusem în 5 filme, dar numai în roluri de neînsemnată» — mărturisește actorul, astăzi deținător al unui Oscar.

- «Este atît de stupid, oare, să mai crezi că se va reîntoarca moda filmelor romantice?» — se întrebă Ingrid Bergman, exasperată de ultimele propunerile ce i-au făcut, toate filme de groază. «Prefer să-mi privesc vechile mele filme la televizor, decît să apar în altele care i-ar stînjeni pe copiii mei» — continuă actrița.

- Filmul *«Dreptul de a iubi»* ne-a făcut cunoștință cu un tînăr regizor francez, Eric Le Hung, care în momentul de față transpune pe ecran povestea dramatică a destinului unui grup de tineri mînoși. De altfel, titlul sună chiar aşa: *«In culmea miniei»*.

- Operatorul polonez Wladyslaw Slesicki a terminat, în calitate de autor total (scenariu, regie, imagine), filmul *«Prin pustiu și prin junglă»*.

- Cinci documentare italiene participă la cursa pentru dobîndirea Oscarului '73. Printre ele se află *«Violența și indurarea»* de Brando Giordani și *«Orașul săracie»* al lui Giuseppe Ferrara, ambele filme fiind anchete sociale cu puternice rezonanțe în rîndurile opiniei publice.

- Pentru că de cîteva săptămîni îl avem din nou oaspete pe Roger Moore (serialul *Brett și Danny*), nu strică să știm ce face simpaticul fost Sfînt. În prezent, filmează într-un polișt, *«Aurul»*, sennat de Michael Klinger.

actori
si roluri

LEIGH TAYLOR-YOUNG, partenera lui Omar Sharif în filmul *CĂLĂREȚII*, fosta soție a lui Ryan O'Neal (*Love Story*), regretă că «nu a apucat epoca de aur a star-systemului».

ANNE GIRARDOT și MARLENE JOBERT au, în filmul lui Rémo Forlani, același nume: *JULIETTE ȘI JULIETTE*.

predispuși la infracțiune

**3 ZILE, ÎN 3 ATELIERE DE REPARAȚII AUTO,
ÎMPREUNĂ CU ORGANELE DE MILITIE**

Garajele sau atelierele de reparări auto nu sunt doar locul unde șefii fumează țigări Dunhill, iar ucenicii Snagov, ele sunt totodată și mai ales un microunivers al muncii, cu sarcini de plan, angajamente, griji și uneori piese de schimb. Altfel spus, am pornit în această anchetă fără cuvenitele prejudecăți în astfel de împrejurări, n-am căutat și n-am găsit infractori, am incercat, solicitându-ne cît ne-a fost cu putință simțul obiectivității, să descoperim motivele pentru care, în ultima vreme mai puțin, în anii trecuți mai mult, garajele ajunseră o speranță plină de spaime a proprietarilor de autovehicule. Potrivit pentru un reportaj nu este însă de a spune totul de la început, ci de a dezvăluui fiecare lucru la timpul și locul cuvenit. Să procedăm deci gazetărește:

Capitolul întii: CLIENTII

Marin Ghica, tehnician în Ministerul Construcțiilor Industriale, fiind proprietarul unui Ford Taunus pe butuci, având prin urmare nevoie de un meșter acasă, se prezintă la unitatea Ciclop din bulevardul Bujoreni. Funcționarul din minister, el însuși organ de control și apărător al legii, nu se prezintă însă la conducerea unității, ci, îndrumat de alți salariați ai statului (deși unitatea a industriei locale, CICLOPUL aparține tot statului) la legătura direct cu meșterul Nacea. Se va vedea că acest amănunt în aparență neînsemnat și într-un fel justificat devine un element esențial al unei

ordini care și aici se numește tot socialistă. Eludind disciplina, tehnicianul se va afla la cheremul meșterului care nu se sfiește să profite: «Se face, dar vă costă». Cei doi convin ca mașina să fie adusă la garaj. Cind? — începe o lungă și încicătică tocmeală. Meșterul: «Săptămâna asta mi-e imposibil». Clientul: «N-aveți grija, fac eu cinste. Încercati, totuși». Meșterul: «Așa zic tu. Eu am nevoie de bani. Zilele trec». Încolțit, Marin Ghica scoate banii din buzunar. Mașina e adusă la garaj și rămâne, deși nu i se fac încă formele de intrare. Un Ford Taunus în mărime naturală nu poate fi confundat cu o jucărie și totuși nimenei nu-i sesizează prezența insolită. O obișnuită? Cu riscul de a mă pripia, răspund afirmativ. Șantajul continuă deghizat. Clientul este repartizat «la cei mai buni doi băieți». Recunosător, Marin Ghica bagă din nou mîna în buzunar. Dar nu se pricpe cît să scoată și băieții se văd: «Fără ceva substanțial nu ne-apucăm de lucru». Clientul se plinge meșterului care îl asigură că totul e în ordine. Relatează: «...doar o lună, o lună și ceva, ba nu se găsea una, ba nu se găsea alta. Cind eram de față meșterul juca teatrul: «Băiețel, ia mașina lui tovarășul și ai grija de ea». Reveneam și mașina era în aceeași stare. Am dat bani în stînga și în dreapta. Nimic. «Ceva substanțial», mi se spune. «Aveți răbdare, le ziceam, să ieșă treaba ca lumea și vă dau, nu dețeți voi grija asta». Dar băieții o aveau și ba nu găseau oxigen, ba nu era vopsea. Prin cazangerie, Marin Ghica se plimbă și discuta deci, putem spune, ca pe stradă: pleca și venea cind voia, discuta și trata ca la piață. Salariații unității se comportă și el la fel, conform acestui sistem vizual de organizare și neobișnuit de ce-au vrut, livrăză automobilul într-o stare care-l ajută pe client să se interneze de astenie nervoasă. După ce am încercat prin mită să obțină avantajele în detrimentul poate al altor clienti, deși suntem asigură că toți fac la fel, Marin Ghica reclamă cazul conducerii unității. Meșterul Nacea refuză să-i elibereze devizul pînă nu-i retrage plingerea. Clientul nu acceptă. A doua zi, aripiile mașinii sunt deteriorate, dispar apoi capetele de bară iar casa de direcție este blocată. Nacea îi cere o adeverință prin care Marin Ghica să nege acordarea de mită. Refuză, și pînă la urmă, de teama șantajului la care este supus — actele de deteriorare a mașinii continuă — Marin Ghica eliberează meșterului o hîrtie în care se declară multumit de reparația efectuată.

În fața organelor de control, meșterul Nacea neagă totul. Nu există dovezi, în afara logicii, a bunului-simt. Meșterul amenință cu darea în judecată pentru calomnie. Marin Ghica dă înapoi deși dispune de un martor, prea puțin în raport cu lucrătorul care are în spate o organizare care a favorizat și mai favorizează încă eludarea regulamentelor, a legii, atât din partea proprietarilor salariați cît și mai ales de către clientii ademeniți de un regim propice intervențiilor și relațiilor personale. Mai departe vom afila că acest sistem de organizare pare în ochii autorilor lui de neînlocuit. Pînă atunci consemnăm o primă justificare: «clientul are posibilitatea să-si supravegheze personal reparația și să evite eventualele înlocuiri de piese». Trecem peste caracterul copilăresc al acestei afirmații (care prezintă atelierul ca pe un loc viran) pentru a aminti o altă uzanță care favorizează mita: clientii își ridică singuri piesele de schimb de la magazie (Automecanica, bulevardul Aeroportului). Magaziile devin astfel ceea ce veți citi în capitolul următor

Capitolul doi: CUTIA CU JUCĂRII

Un bărbat în puterea vîrstei, îmbrăcat elegant, cu trăsături frumoase. Sacii, cutiile din rafturi, masa încărcată de hîrțoage, podeaua goală plină de praf, scaunul vechi, hodorogit, îl scot în evidență, prin contrast, personalitatea. Din salariul lui (1 400) și al soției (aproape egal) și-a cumpărat un autoturism Dacia. Are copii mari, realizați, care se întrețin singuri. Are în spate o viață de muncă și în fată organele de militie. Cu mîinile tremurînd răsfoiește cartonașele de eviden-

tă. E palid și emoția îl face tăcut. În pauze își aprinde o țigără Snagov.

- Aveți în magazie piese neînregistrate?
- Nu.
- Semnați o declarație în acest sens?
- Da.

Pe foaia albă, pixul Parker așterne litere strîmbă. Umerii magazinerului s-au încovoiat. Din spate păte foarte bătrîn și această metamorfoză subită, inspirind instantaneu milă, făcîndu-te să-i dorești nevinovăță, naște totodată întrebarea: de ce un om, un bărbat în puterea vîrstei, elegant, cu trăsături frumoase, copii mari și o viață de muncă în spate, este intimidat din pricina unui control obișnuit, legal și previzibil?

— Poftim, căutați!

Prin sondaj sunt verificate cutiile din rafturi. O activitate migăloasă, necesitând multă răbdare. Totul este în cea mai perfectă ordine. Dumitru Dragomirescu, magazinier la Automecanica din bulevardul Aeroportului, prinde curaj. Desface, numără, împachetează:

- Vă mai întreb încă o dată, n-aveți piese neînregistrate?
- Nu.

— Desfaceți și cutia asta.

Notez la întimplare din conținutul cutiei: bobină înductie, un set de 9 becuri, emblemă volan direcție, rulmenți de axă planetară, rotor, bulon ax braț suspensie, set cuzineti palier, curele de ventilator, lanț distribuție, manograf ulei, rulmenți ambreiaj, set garnitură cilindri frână roți, becuri far etc. Toate în ambalaje de import, nedesfăcute. Pentru cele mai multe dintre aceste piese fișele de magazie erau lichidate. Adică n-ar fi trebuit să existe. Sau, mai corect: să existe dar înregistrate.

Sefi de secție, maștri, lucrători, organe de conducere sau simpli muncitori dău învariabil același răspuns: «Nu se poate ca în magazie să existe piese în plus. N-are de unde. N-are cum».

— Și totuși au fost găsite.

— Credeti-mă: nu se poate.

Consemnez aceste răspunsuri nu pentru absurdul comic pe care îl conțin; ci pentru a întări la rîndul meu această idee: piese din import în plus n-au cum să existe într-o magazie; dacă totuși există, dar interlocutorii mei n-aveau cum recunoaște, înseamnă că rețea se complică, magazinerul nefiind în cadrul ei decit un pion ca oricare altul, înseamnă pe scurt că au fost comandate piese și neridicate, adică devizul clientilor a fost umflat cu piese care nu s-au pus, sau, și mai rău, s-au pus alte piese, din atelier.

Așteptând, timp de mai multe ore, rezultatul sondajului, am discutat cu mai mulți indivizi, clienti trimiși de mecanici să se intereseze personal dacă piesele de care au nevoie există în magazie. Unul singur a venit netrimis de nimeni, de bunăvoie și în mașina întreprinderii Teleconstrucția, Dumitru Teodorescu. Asculțați-l: «De ce să mă legitimez, am comis vreo ilegalitate, am băgat mină în buzunarul cuiva, nu chiar: ce vină îmi găsiți, am umblat pe la toate magazinele, n-am găsit piese de care am nevoie, am venit aici, m-am interesat, am întrebat ca un om cinstit, n-am forțat pe nimeni... Etc. etc. Dumitru Teodorescu știe că magaziile nu vînd piese particularilor, dar știe din experiența lui și a altora că uneori se mai întâmplă, știe atît de bine încît î se pare firesc: «am băgat mină în buzunarul cuiva, am întrebat ca un om cinstit» — cum la fel de firesc îl s-a părut portarilor, celorlalți salariați să fie întrebați unde se află magazia de un client care nici măcar n-ascunde că n-a venit pentru a repara ceva. De la poartă, Dumitru Teodorescu a fost îndrumat direct la magazia care după lege n-are raporturi cu particulari și astă spune totul despre mentalitatea care stă la baza organizării atelierelor auto. Ar mai fi de menționat că la magazie, UCECOM nu mai facuse vreun control de mai bine de un an. Clienti frauduoși, organizare în favoarea acestui gen de clienti, control defectuos și constiția oscilantă a acestui totuși biet magaziner; totul pare astfel conceput ca la atelierele auto acces să aibă în

primul rînd «descurcăreții», «cunoscătorii», «relațiile», «pilele», oameni care atunci cind bagă mîna în buzunar și că să scoată, cui să dea, și să afirme sincer indigeni: «N-am obligat pe nimeni, e interesul meu, plătesc cîștît cu bani muncîji de mine».

Capitolul trei: LANTUL SLĂBICIUNILOR ȘI AL PIESELOR DE SCHIMB

Jumătate din piesele montate în ateliere aparțin clienților. Sursele: mica publicitate, alte ateliere, comerțul de stat, relații personale. Penuria pieselor de schimb este o realitate. Motivele sunt diferite. Unul: calculul uzurii are în vedere o cifră medie: 120 000 kilometri. Conducătorii auto, în cea mai mare parte diletanți, se grăbesc și după 50 000 kilometri vin cu piesa în mînă. Un alt motiv se numește tovarășul Brebenel, directorul I.D.M.S., care zice: trei Fiaturi am importat, pentru atîtea aduc piese de schimb. Și se ține de cuvînt. După directorul general al întreprinderii «Ciclop», săracia schimbă caracterul oamenilor și-i face dacă nu vicioși, parteneri ai unui lanț vicios. Constrained de nevoie, clientul insistă, lucrătorul refuză că poate, dar nu poate prea mult și pînă la urmă cedează, s-ar face controale dar lipsesc oamenii, schema e redusă, în ședințe se iau angajamente, nu e ignorată nici autocritică, dar nu lipsesc doar piesele de schimb, nu se găsește nici tablă, vopsea, ulei, șefii de unitate își aduc aminte de prietenii și clienții față de care au fost drăguți, acum piertonii de rînd în diferite minister, repartitiile de materiale se fac în cadrul legal, unitățile își fac planul, muncitorii își iau salariul, piertonii din ministere își amintesc la rîndul lor că sunt conducători auto, urmează telefoanele, șefii de unitate, cu gîndul la planul de aprovizionare, intervin pe lîngă oamenii din ateliere, aceștia acceptă, vin alii clienții care insistă pe lîngă lucrători, și rîndul șefilor de unitate să închidă ochii, în ședințe se iau angajamente, nu e ignorată nici autocritică, dacă n-ai fi așa, conchide unul dintre șefii de unitate, ar însemna să închidem atelierele din lipsă de materiale. În alte țări unde foarte mulți dintre conducătorii de ateliere și secții au fost în schimb de experiență există un sistem simplu și eficac: solicitantul n-are voie și nu pătrunde în atelier. Mașina este preluată de la intrare de un recepționer tehnic și îi este reinapoiată tot acolo de același individ care reprezintă instituția cu toate drepturile și obligațiile acesteia.

Nicolae Apostol, directorul întreprinderii «Ciclop»: Positul de recepționer tehnic a fost desființat (firește, nu ca urmare a schimbului de experiență — N.A.).

Corneliu Serghescu, șeful unității Fiat din Bulevardul Bujoreni: Atîta timp că n-am ce-mi trebuie nu pot spune clientului: vino peste o săptămînă. Nu-i pot spune nici dacă îi pot schimba toate piesele pe care le solicită. Fiindcă nu știu nici eu. Ca să pot răspunde zilnic la întrebările clientilor mi-ar trebui un serviciu special de informații. Clienții țin astfel legătura directă cu lucrătorii, afă că se poate și ce nu, piesele pe care nu le avem noi și le procură singuri, ca și alte materiale. Asta e situația.

Curtea atelierului auto: autoturismele sunt înșiruite ca într-o cartușieră; cea în formă de V se află aici din februarie anul trecut, nu există tablă corespunzătoare, pentru următoarea, ca o armonică, proprietarul solicită aripi originale și nu se găsesc, vechimea celor mai multe depășesc șase luni. Nu se știe cînd vor fi gata.

Gheorghe Voiculescu, maistru Automecanica din Bulevardul Aeroportului: În perioadele de vîrf, sătem atît de aglomerati încît sistemul cu un singur recepționer n-ar face decît să ne încurce.

Mihai Ludwig, maistru, Centrala transporturilor: Oamenii s-au obișnuit, și e igienic și civilizat așa, să aibă frizerul lor, croitorul lor. E firesc să-si dorească un singur meșter pentru automobilul lor. Atelierele sunt ale statului și oamenii trebuie obișnuiți să aibă încredere nu într-un om, ci într-o firmă. O comisie preia automobilul, îl desface, îi face devizul, stabilește lucrătorii, timpul de execuție, aceeași comisie receptionează lucrarea și răspunde de calitatea ei în fața clientului. În acest sistem sunt excluse fraudele, mita, dezordinea, arbitrarul, timpii morți, timpii la dispoziția lucrătorilor pentru efectuarea de lucrări în afara comenzi. În cadrul lui, oamenii nu supraveghează oameni, se veghează asupra ordinii și disciplinelor în care fiecare este implicat și interesat în aceeași măsură.

Printre obligațiile unui meșter figurează într-adevăr și aceea de a supraveghea lucrătorii de a nu executa operații suplimentare la cererea clientului și în afara devizului. Dar un meșter are atîtea sarcini încît lucrările suplimentare continuă să se facă, și drept pe ascuns și în grabă, și de aceea necorespunzătoare, proprietarii reclamă, dar e prea tîrziu. Nu există un sistem de normare a muncii. În aceste condiții atelierele lucrează într-un sistem de semilegalitate, conceput nu în conformitate cu disciplina și ordinea generală a țării, cît în funcție de o conjunctură și nevoi care în realitate nu premerg ci decurg din acest cadrul sui-generis de organizare a raporturilor de muncă și a activității proprii-zise.

Nicolae CRISTACHE

Am recapitulat cu deosebită conștiinciozitate, ba chiar cu ocoală de hîrtie pe masă și cu un creion în mînă, faptele petrecute în cuprinsul țării noastre, în primele șapte zile ale acestui an nou. Și am procedat așa, adică de-a dreptul tipicar, pentru că am vrut să aleg cu dreptate faptul-eveniment din noianul de fapte obișnuite.

Bineînțeles, pentru oțelari, furnaliști, laminatori și cocsori evenimentul numărul 1 al primei săptămîni din '74 îl constituie propriile lor depășiri ale producției de metal planificate: mai precis, cele 1 230 tone fontă, cele aproape 3 000 tone oțel, cele 1 000 tone laminate finite pline și cele mai bine de 600 tone de cocs metalurgic care au dat — cantitativ însă și calitativ — prestigiu întrecerii socialistice a oamenilor și colectivelor care alcătuiesc și fac siderurgia românească.

Bineînțeles, pentru electricienii de la I.R.E.-lași, evenimentul primelor trei zile ale anului îl constituie economicitatea crescută a consumului de energie electrică; mai precis, o economicitate echivalentă — față de aceeași perioadă a lui '73, și în posida faptului că anul trecut consumul de energie electrică a fost mai mic — echivalentă cu exact 180 000 kWh.

Bineînțeles, pentru săteni evenimentul mobilizator al acestor zile a fost munca de pregătire a adunărilor generale ale cooperativelor agricole, adunări în care ei își vor stabili sarcinile pe care le au în '74 față de propria lor gospodărie și față de marea gospodărie a țării.

Bineînțeles, pentru slujitorii celei dea 7-a arte, evenimentul primelor șapte zile ale anului este o Capcană artistică în premieră.

Și tot bineînțeles fiecare dintre noi a avut în aceste

zile de început ale încă unui an calendaristic evenimentul său. Dar care este faptul-eveniment al nostru, al tuturor?

În clipele de hotar dintre 1973 și 1974, secretarul general al partidului, adresindu-se națiunii, și-a exprimat convingerea că «oamenii muncii din patria noastră — muncitori, tărani, intelectuali, bărbați, și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități — nu vor preocupa nimic pentru traducerea în viață a politicii partidului și statului».

Iar națiunea a răspuns prompt, chiar din primele ore și zile ale anului, cu zeci, sute și mii de replici-fapte.

E adevărat, față de multimea lor, toate aceste fapte de muncă și conștiință pot fi taxate ca banale, dar dincolo de însemnatatea lor limitată, dincolo de evenimentul pe care îl reprezintă ele pentru autorii lor direcți, mai au — aceste fapte — o valoare. Aceea de a alcătuи marele, continuu și esențialul eveniment al trăirii noastre de constructori ai vieții sociale multilateral dezvoltate: munca intensă, munca devotată, munca mereu mai calificată și mai rațional organizată, munca entuziată, munca noastră banală și sfîntă.

Am pus cu toții umărul, chiar din primele zile ale noului an, la acest mare eveniment românesc al muncii socialistice și pașnice pentru că așa înțelegem să ne sărbătorim împlinirea a 30 de ani de viață liberă, pentru că așa înțelegem să întîmpinăm al XI-lea Congres al partidului, pentru că așa — activ și cu responsabilitate — înțelegem să întîmpinăm și să trăim anii prezenți și viitori ai existenței națiunii noastre, ai vieții noastre.

Nelu IONESCU

reportaj la lumina zăpezii

Stă în creștetul Orșovei. E o mănăstire care nu e mănușă. Această succintă informație și-de-ajuns ca să-ți zgîrești curiozitatea. Reporter în documentare fiind — iată un motiv mai mult să vrei, cu orice preț să ajungi și acolo, sus. Vrei să ajungi, dar iarna zilele sunt scurte, se întunecă repede, zici că e abia după-amiază și cînd colo s-a facut noapte. O lumină difuză plîpîie deasupra orașului nou, ca un far cu rădăcinile în Dunăre suță pînă sub nori. Acolo este așa-numitul «Complex turistic — Mănăstire». Mi se explică răbdător, că-i greu de ajuns, că e riscant. Oricum, greu nu înseamnă imposibil. E ora opt seara. Mașina ieșe dintr-un blocuri, începe urcău pe serpentine, demărăjul a fost curașos, dar curînd simt că motorul devine șovăielnic, tușește reținut dar tușește, roțile fac primele mișcări ale unui dans înegal și primejdios, șoseaua e oglindă. Înțeleg, în fine, că nu se poate ajunge. Nu se poate — cu mașina. De fapt e o infamie să recurgi la autovehicule ca să urci (părere strict personală). Muntele-i facu să-l bață cu pasul. E noapte, marcate nu sunt ori nu se văd, nici nu-i nevoie, drumul aşa cotit cum e te duce singur, lumina din virf are puteri de miraj. Am intrat deci în Munții Mehedințiilor, e o liniște înșelătoare, se audе numai scrișnetul mărunț de gheăță strivită sub talpi. În dreapta mea, la o cotitură, mă ajunge o părere de glasuri. Hotărăsc imediat că nu mi-e frică și strig să-mi fac mai mult curaj:

— He-e-e-i! Cine-i acolo? Sînteti lupi sau oameni?
— Sîntem lupi — răspund sălbăticinile cu glas omenesc.
— Și ce faceți?
— Lucrăm.
— Ei, pe naiba!
— Veniți încoace!

— Nu știu încotro. Trimiteți pe careva dintre lupi să mă conducă. Nu văd nimic.

O siluetă de om se apropie, îl ghicesc forțindu-mi ochii, a ajuns la marginea șoselei, mă agăț de cotul lui și curînd încep să deslușesc mai bine șanțuri mai late decît un pas; căluza mea trece întîi și-mi ajută să fac saltul în gol, e o mină de nădejde, mă simt în siguranță, cu toate că senzația de stranii și comic, totodată, nu mă părăsește.

O aventură insolită — zic în sinea mea. Fac repede în gînd o recapitulare și nu descopăr nici o amintire care să semene cu ceea ce trăiesc acum. Deci nu-i de-ajuns o viață ca să... Reflecții de doi bani — le taxez tot singură. Ajungem, între timp, eu și omul pe care nu-l văd, pe un grătar de fier. În jurul meu, un grup de alte umbre, poate intrigate și ele de apariția mea. Intrigate — deși n-au aerul. Pur și simplu așteptau să mă apropie.

— Și totuși ce faceți aici la ora asta? întreb, tot eu, cu un ton de parcă i-aș fi cunoscut dinainte.

— Păi, ce să facem?! Turnăm beton — îmi răspunde un glas de femeie.

— Așa, pe-nțuneric??
— E lumină de la zăpadă.

Îmi exprim dorința de a le vedea fețele, un băiețandru scoate din buzunar ciotul unei lumișnări. O aprinde, însă lumașa-i săracă se zbate de vînt. Am timp să observ doar

că ne aflăm deasupra unui planșeu țesut din armătură de fier-beton, unele pătrățele sunt umplute, prin atele vezi mai în profunzime; sunt pudrate cu solzi de gheăță. Chipurile celor nu știu că bărbați și femei îmi trec pe dinante ca într-un vis. Cirotul de lumină se topește între degetele băiatului, îi spun să susle în ea, oamenii nu mă întrebă de unde sunt și ce caut-acolo, cred că e datoria mea să le spun, ar trebui să mă legitimez și iar am senzația că într-un asemenea loc și timp o delegație de la «Flacăra» pare cea de pe altă lume. Zăresc pe neașteptate o grămăjoară de jeratic la vreo 50 de pași, întreb cine-i șeful și fosta mea călăuză se prezintă — Petrică Ion, și-l rog să mă ducă mai aproape de lumina jarului. Deasupra focului stins e o căldare cu apă fumegindă, iau din ea oamenii ăștia, cu oale, și-o toarnă prin grătarul metalic să dezghețe pătratele și să poată să toarne și să vibreze betonul. Dintr-un carnet, șeful brigăzii rupe o foie albastră, milimetrică și scrie cu pixul următoarele, comentind, în răstimpuri, la cererea mea: «Petrică Ion, Petrică I. Ion — are 15 ani și e dulgheră — Petrică Aurora, nevastă-me, Lupu Ilie, Pătrașcu Neculai, Petric Lazăr, Petrea Maria, Drazel Antonia, Scafa Georgeta». Eu mă mir cum poate el să scrie la lumina stinsă de sub casan, încerc să memorez îndoindu-mă că voi putea deschira vreo slovă de pe hîrtia milimetrică, ceea ce s-a dovedit o presupunere falsă. Petrică Ion îmi spune că sunt o brigăză complexă, au lucrat la Portile de Fier între 1967 și 1970, pe Someș la lotul II-debușare, sănțierul Mărișel, din februarie 1970 pînă în februarie 1973, după aceea la extinderea Uzinei de apă din Severin și acum, aici.

— Aici, unde ce construîți?

— Nu știu? Institutul de meteorologie și geografie. Sîntem la cota 0,430 (și scrie)

Aflu că nu-i de vină vreun șef de la construcții pentru că n-a tras un fir și nu-a instalat nici un bec. Nu-i nimic! Au venit cam tîrziu trei basculante cu beton. Trebuie turnat cît mai repede. Zăpada e sursă de lumină. Dacă s-ar fi ridicat și luna...

Nu mai am ce să-ntreb și ce să spun. Renunț să mai urc la mănăstire. Iau drumul înapoi spre Orșova să întîlnesc mașina, care mă așteaptă într-o serpentină. Pe Dunăre s-au culcat ca niște lumișnări prelungi și galbene, lumișnile portului și santierului naval. Am cunoscut cîțiva oameni, cîțiva constructori, pe care nu-i-aș recunoaște ziua. Pe care nu i-am văzut. Și care nici nu știu că sunt de la «Flacăra» și că scriu despre ei.

Viorica CIORBAGIU

dansați

sau

te plesnesc?!

«Nu sint de acord cu persoanele care intră aici, nu stiu să se poarte, dacă nu vrei să dansezi te insultă, te bruschează sau îți trag o palmă».

La Casa de cultură a sectorului VI seara de dans este în plină desfășurare. Aglomeratie. Foarte mulți tineri, majoritatea între 17 și 25 ani. Fum de țigară, mult fum de țigară. Tinută pestriță, de cele mai multe ori indecentă. În cabinetul direcției ne întâmpină metodista Berghea Maria și Gogănu Marin, activist U.T.C. al sectorului VI. Începutul discuției despre serile de dans pentru tineri este de-a dreptul eroic. Ni se înșiruie o listă de activități cultural-educațive care încununează aceste serile distractive, informări social-politice, filme, invitații din afară: Corina Chiriac, Stela Popescu, Florian Pittiș. Cei care frecventează aceste serile de dans nu par să pună, aparent, probleme. «Mai sint și cazuri, dar s-au rezolvat». Ni se înținează și un test făcut printre tineri care la întrebarea ce cred despre publicul care frecventează casa de cultură răspund: «Am o idee în general bună, deoarece fac și eu parte din acest grup al tinerilor»; «Cred că publicul care frecventează casa de cultură este compus din tineri adeverăți ai organizației noastre de astăzi». Atmosfera generală care ne-a întâmpinat la această seară de dans ne face să ne îndoim de această afirmație și atunci invităm la discuție cîțiva tineri pentru a ne convinge că sint ei de

«adeverăți».

Cabinetul este asaltat cam de vreo cincisprezece persoane, patru fete și unsprezece băieți. Frecvența de mult serile de dans ale casei de cultură? Răspunsurile consemnează că majoritatea o fac de ani de zile. Vă mulțumește ambiția, atmosfera în care se desfășoară aceste serile distractive? Tăcere. Un schimb de priviri între tabere. Suspense. Interviu Gogănu Marin: «În general, tineri...», dar este repede întrerupt de fete.

«Vin la aceste serile de dans cam de un an de zile. Nimic de zis, îmi place casa de cultură, nu sunt însă de acord cu persoanele care intră aici, cu felul cum se comportă. Ce caută cei mici, copiii de zece ani, care n-au terminat încă școala și vin la dans? Conducerea ar trebui să nu le dea drumul la intrare» (Mihaela Gheban, muncitoare la Tricotajul Roșu, 18 ani).

«Se fumează mult — nu se vede om cu om de atât fum de țigară. Pe cei cu costum și cravată și numeri pe degete. În general nu stiu să se poarte, dacă nu vrei să dansezi, ești bruscată, insultată sau primestii o palmă» (Viorica Dan, muncitoare la Tricotajul Roșu, 17 ani).

«Se întimplă să se ia fetele cu japca la sfîrșit» (Văcaru Ioana, muncitoare, 18 ani).

Aparent surprinsă de cele auzite, metoda Berghea Maria intervine: «Cind s-a întimplat așa ceva, eu nu am auzit, aveți cazuri concrete?». «S-au întimplat destule. Dacă nu te găsești sub protecția unui grup, răsti să o pătești» (Văcaru Ioana).

Nuță Drăghici (soră medicală): «Depinde și de nota de seriozitate pe care o are fata». De acord. Ce te faci însă cind, cu toată nota de seriozitate, ești smucită de pe scaun, amenințată, luată cu forță la dans? «Dacă ai venit la dans, danseză!» Din păcate am fost martori la asemenea scene.

CA SĂ FACI FAȚĂ TREBUIE SĂ TE INTEGREZI UNUI GRUP

Ne întreținem cu grupul celor veseli (aveam să aflăm mai tîrziu de la activistul U.T.C. că este de fapt grupul «obișnuiților» casei de cultură, al celor care terorizează serile de dans). Ce gîndesc? Ce vor acești oameni? Cred că argumentul supremei bărbătii, al inteligenței este forță și brutalitatea. Oare nu se poate schimba nimic în felul lor de a gîndi? La început, se murmură ceva. Spiritul de turmă domină. Sînteti mulțumiți de această situație? «Şeful lor», la unison cu conducerea, afirmă că nu stie de asemenea cazuri, dar nervii cedează și oamenii se revoltă. «În această casă de cultură dacă ai venit cu o prietenă risti să îți-o ia cu forța ceilalți» (Badea Ion, sculer, 20 de ani). «Se formează grupuri care domină seara. Dacă nu te integreză lor, e greu să facă singur» (Rădulescu Aurel, electromechanic, 18 ani).

Un alt tînăr de 18 ani, mărturisește că cea mai pură inocență: «Ca să te impui fetelor, trebuie să te îmbraci căci mai fistichiu, ca să le atragi atenția. Fiecare cind vine aicea se umflă-n pene. Și eu la fel. Ca să fiu superior față de ei, trebuie să mă îmbrac căci.

Se pare că este foarte greu să te sustragă spiritului de gașcă prezent la Casa de cultură a sectorului VI și care domină — trebuie să o spunem cu regret — și conducerea. Adunați aici în fiecare joi, simbătă și duminică seara, mulți din cei 400 sau, uneori, 1 800 de tineri demonstrează prin manifestările lor că de important este rolul celor săpte ani de acasă, rolul școlii, al locului de muncă. După plecarea grupului, conducerea pare abătută. Situația este cu mult mai dificilă decât vroia să ne facă să credem la început.

Grijilu, Gogănu Marin notează numele celor interviețui, apoi ne spune: «Mulți dintre ei cred că au mințit, nici nu au serviciu. Deranjează prin comportarea lor mersul normal al serilor distractive. În timpul dansului bruschează, vorbesc urit. În felul acesta pierdem mulți tineri serioși». Plină de candoare afirmația interlocutorului meu, care, deși este activist U.T.C. și este în cunoștință de cauză, stie că acești tineri perturbă, de ani de zile, buna desfășurare a serilor de dans, a activității casei de cultură, dar nu mai stie nimic altceva. Bănuiește că nu au serviciu, dar interesul său s-a limitat aici. Că ei creează o atmosferă prea puțin îmbătoare, am văzut-o și singuri, altceva mai mult am fi vrut să știm despre ei. La întrebarea «Ce se poate face cu acești tineri?», cel mai adesea se ridică din umeri. O stare de fapt este tolerată și nu se intervine decât în cazurile de forță majoră și atunci timid, cum a fost cazul la Casa de cultură «Petöfi Sandor», unde asistăm la un astfel de spectacol. Ușile vrajite, fum de țigară, aglomeratie și lipsă de educație, deși vîrstă celor care vin aici depășește 25 de ani. Scene-moștră ale lipsei bunului-simt la tot pasul. În timp ce discutăm cu o tînără, un individ își manifestă pornirile infantile, încercând să-o tragă de păr, deși a depășit de mult 25 de ani! Un alt vîciv domnește în voie la Casa de cultură «Petöfi Sandor»: băutura. Deși băuturile alcoolice sunt interzise, cei care vin aici reușesc totuși să le introducă în incinta sălii. Starea de ebrietate în care se găsesc unii dintre participanți creează și mai mult o situație încordată. Plutonierul major Crăciun Constantin, de la circa 14 Miliție, chemat să intervină pentru a potoli spiritele (asistăm la scene în care cadrele de ordine sunt bruscate), consideră că aceste grupuri, îndeobște cunoșute, trebuie urmărite îndeaproape, cu sistem, și eventual reeducate. La «Petöfi Sandor» coexistă două cluburi, unul al studenților, dar nu numai al studenților, căci în rîndul membrilor sunt admisi și elevi, muncitori, club în care se intră cu legitimație, și clubul «celor lăsați». Acești «celor-

lăsați» pun probleme, și scandalul la care sînt martori o demonstrează. La întrebarea «Dacă să căută vreo formă de colaborare, dacă nu există posibilitatea conlucrării celor două forme de manifestare?» — se ridică din umeri. Unii din cei care frecventează această casă de cultură au nevoie de reeducație, de suplinirea unui gol pe care familia, școala, locul de muncă nu au reușit să-l umple.

La «Universitas», clubul Universității București, club cu o activitate foarte bogată și un regulament foarte sever în ceea ce privește conduita nu numai în cadrul serilor de dans, dar și în cadrul oricărora manifestări, s-a căutat să se organizeze seri distractive, dansante, în colaborare cu mari întreprinderi. Fără rezultat. Și astă din vîna organizațiilor U.T.C. din întreprinderi care nu s-au preocupat de aceste forme de întîlnire între studenți și muncitori.

«Universitas»-ul pare mai puțin preocupat de partea financiară. În urma unui reglement strict întocmit, sint admiși numai cei cu șîntă și comportament corespunzător. «Cîteva luni am fost în pierdere, dar am reușit să restabilim ordinea» (Coropciuc Gabriel, student matematică-mecanică, șeful comisiei culturale). Dar umbra celor care și-au făcut o profesie din asaltarea cluburilor și a caselor de cultură se face simtă și aici. De multe ori vin, sparg geamuri, asaltează scările de incendiu, amenință pe cei de la ușă pentru a intra cu forță și cind nu li se mai poate ține piept și reușesc să intre (de multe ori cu legitimații false sau furate) provoacă scandal.

CIND EXISTĂ PREOCUPARE ACEST ASPECT «REGRETABIL» ÎȘI POATE GĂSI REZOLVARE

După «Petöfi Sandor» și Casa de cultură a sectorului VI, atmosfera de la Casa de cultură a sectorului V pare neverosimilă. Liniste, un afiș care te întâmpină de la poartă: «Tinuta obligatorie». Bufetul, bine asortat, la garderoabă nu se înghesue nimici, se aşteaptă în mod civilizat. În sala de dans e lume multă, remarcăm însă tinuta decentă, atât la băieți, cât și la fete. Se cintă și tangou și nimici nu fluieră. În pauză se proiectează diapositive de turism și în întunericul sălii nimici nu comentează, nimici nu fluieră. Se fumează doar într-un loc special amenajat pentru asta. Discutăm cu cîțiva dintre participanți: «Vin aici cam de un an de zile. Atmosfera este foarte plăcută. Există un regulament care impune fiecărui care vine aici o anume tinută, politete și comportament civilizat. Fumatul este interzis. Programele culturale sunt reușite» (Stela Mihai, elevă).

«Vin aici cam de doi ani de zile. Este cea mai linistită și mai plăcută casă de cultură» (Vlad Dumitru, matritor SDV, 24 ani).

Cum s-a putut ajunge aici? În primul rînd, tinem la tinută. Haina și cravata sunt obligatorii la băieți, iar fetele nu au voie în pantaloni sau cizme. Pentru abăteri de la normele de bună-cuvîntă s-au dat amenzi ori s-a solicitat ajutorul organelor de milîție. Am format din obișnuiții serilor de dans un grup de ordine în care am încercat să asimilăm și elementele mai dificile. Interventia fermă a conducerii în orice situație de conflict a făcut ca ea să se impună în ochii care frecventează aceste serile de dans. Oamenii au văzut că nu se poate decât așa, unii au renunțat să mai vină, alții, majoritatea, s-au integrat și s-au adaptat atmosferei generale. Nu vin întotdeauna aceleși persoane. Din cind în cind mai vin și unii cu apăcătuiri periferice, dar prin măsuri severe, prin discuții, prin încercarea de a cunoaște și a lămuiri omul, reușim să schimbăm ceva de fond. Mulți nu sint răi în fondul lor, dar se lasă prinși de spiritul de grup al celor lăsați. E nevoie de răbdare și perseverență. Nu trebuie cedat și renunțat nici un moment. E necesar să se simtă prezența unui om serios între ei care să impună» (Ilie Cazacu, șef de sală).

Ce-ar mai fi de spus?

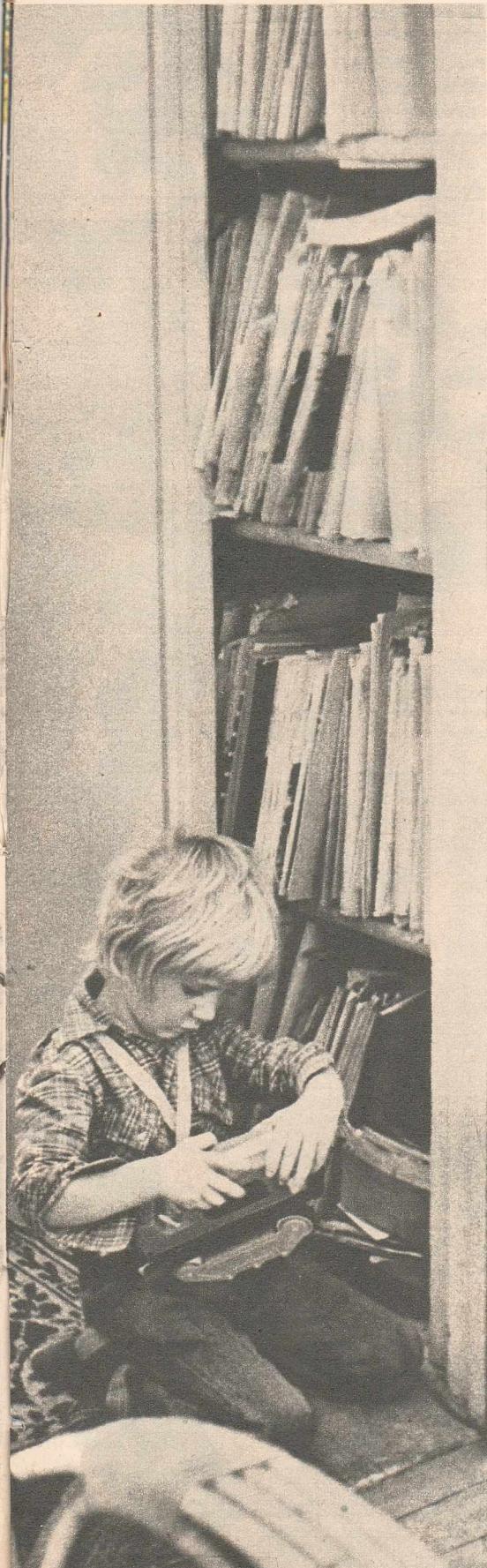
Că atmosfera și distractiile pe care le întîlnesti la unele din casele de cultură din Capitală sunt departe de ceea ce-și închipuie cei care răspund de activitățile acestor lăcașuri de cultură ale tineretului. Că aceste case pot și trebuie să fie de cultură.

Așa cum sint în același oraș, dar în alte sectoare.

LUDMILA PATLANJOGLU
Fotografii de Sandu Păun

viața neromanțată a unui inginer cu cinci brevete de invenții (IV)

TARE CA FIERUL, IUTE CA OTELUL

Stim cu toții: nu se poate dragoste fără industrie.

Or, fierul este baza oricărei industriei. Dar anual, pe glob, din șapte kilograme de fier unul se pierde, ruginește. și e păcat. Zică aia «tare ca fierul rezistă datorită științei și nu folclorului. De milenii lumea luptă cum poate împotriva poluării fierului, iar Crișan V. Ioan de vreo 11 ani. Cel mai pretabil agent împotriva nepoluării fierului este zincul. Crișan a descoperit un agent de lucru numit CRIAZIN, adică o peliculă care «așezătă» pe fier îl face inatacabil și lucios. Invențiile și inovațiile sale astă inseamnă. A făcut treburile astea în nopți de invenții. În acest fel s-a sistat importul substanței, ceea ce pentru statul român a însemnat economii de multe milioane. Dar, datorită unor intrigi complicate, nedemne de un serial, aplicarea procedeului a fost întârziată și nici acum n-o folosese toate întreprinderile interesante din țară.

Și mai departe: ce a făcut Crișan după îndepărterea sa din Institutul politehnic? 90 zile a stat acasă crezind că totul a fost o imensă greseală și va fi reprimit cu onoruri. Dar nici vorbă de așa ceva. O mîrșavie n-ar fi mîrșavie dacă n-ar fi dusă pînă la capăt. După 90 de zile, s-a angajat la o instituție că mai aproape de casă; doar la 4 stații de tramvai. O chemă și o cheamă «Electroaparataj». N-a fost ceva semnificativ. Dar a început să se îmboalnăvească și mai mult și mai ales de o boală numită «memoroză». Student fiind, s-a dus într-o vacanță la Birsau de Jos. Istina, mama sa, l-a rugat să-i facă o cerere să poată dărăci un kil de lînă. N-a știut să facă o cerere. Atunci. Dar înainte și după «Electroaparataj» Crișan a luat-o cu memorii. Acasă are acum două dulapuri cu memorii și nu exagerez. Memorii prea intimiste, prea aceleași, obședant de aceleași. Într-un anume fel, lumea avea dreptul să-și zică «A, ăla?» și apoi, noi, români, n-am scăpat de turci făcind memorii sultanului. Apoi, prin concurs, Crișan a intrat la I.C.P.E. (Institutul de cercetări și proiectări pentru industria electrotehnică). A răspuns excepțional, dar șeful comisiei l-a întrebat:

— De ce ai ochelarii fumurii? Te ascunzi de lume?

Crișan a tăcut. Putea, la urma urmei, să-și scoată ochelarii, să privească lumea, să lupte și să nu-i nască nevasta un copil frumos ca un flord în fața unor dulapuri cu memorii. La figurat, firește. Deci, eroul nostru nu este perfect și nu ascund asta.

Eugen SECELEANU
(Va urma)

adevărul
despre eroi (IV)

SĂ PUI MÎNA ȘI SĂ VEZI CĂ FACI SĂ CREASCĂ O CASĂ, UN ZID DE FABRICĂ...

— Tovărășe Ene...

— ...Ene A. Dumitru.

— ...sînteți zidar aici, pe șantierul Platformei industriale Tîrgoviște, aveți 46 de ani și sînteți Erou al Muncii Sociale. Iată ce am aflat despre dumneavoastră înainte de a vă cunoaște. Puțin sau foarte mult. Semnificativ sau apărat doar. Vă propun acum, că ne-am întîlnit, să discutăm cîte ceva despre toate acestea.

— Sînt zidar de cînd mă știu, adică din copilărie. și tata la fel a fost zidar, și bunicul așa jidere. Fiindcă la noi, în Bolintin, nu știu dacă știți, zidăria este sau a fost meseria celor mai mulți dintre bărbați. Cînd eram mic mergeam cu tata prin București și lucram ba la unul, ba la altul.

— Ce face tatăl dumneavoastră acum?

— E bine, sănătos. Are 79 de ani și pînă de curînd mai lucra. Fiindcă zidarii sunt oameni sănătoși, muncesc în aer liber, cu brațele.

— Cum ați ajuns să lucrați pe șantiere?

— Păi de vreo 25 de ani se construiește la noi, nu? Așa se face că am lucrat — să o luăm de la început, în ordine — la Brașov, la Iași, la Fabrica de penicilină, la Năvodari, Călărași, Constanța, Turnu Măgurele, din nou la București, am ridicat o anexă a Casei Scîntei, ca să știți și asta, și am participat la construcția sediului ICECHIM din Grozăvești, am lucrat în comuna Cățelu, la construcția Fabricii de preparate din carne, apoi la Danubiana, pentru ca în prezent să mă aflu aici, pe platformă, la Tîrgoviște.

— Cum este meseria aceasta a dumneavoastră?

— Cum este zidăria? Nu știu să vă răspund. Eu zic că este frumoasă, adică eu nici o clipă nu m-am gîndit că aş face altceva. Este grea, grea. A fost și mai grea, mai demult, cînd trebuia să-ți prepari singur materialul, să-l cari, să-l urci pe schele improvizate.

— Cine mai învață azi zidărie?

— Oho, sănătos! Numai că nu toți cei ce se apucă ajung și zidari buni. Ca să ajungi zidar bun trebuie să-i asculți pe ai mai vîrstnici, să stai mai întîi acolo jos la preparatul materialului, mai apoi să lucrezi mișălos, pentru ca după vreun an să ajungi să faci tencuieli sclivisite, de care să fii mîndru. Să înduri frigul ori arșița, să lucrezi la înăltîme, în poziții incomode. Cam atât.

— Toate acestea le cereți celor din echipa dumneavoastră?

— Toate acestea le cer celor 40 de zidari de la mine din echipă, pentru că le fac și eu. Exact.

— Cum se împacă viața de familie cu viața de șantier?

— Nevasta și cei doi băieți ai noștri locuiesc în Bolintin, avem casă. Eu apuc să-i văd o dată la o săptămînă; cînd lucram în București îi vedeam, normal, mai des. A fost mai greu cînd am stat departe de ei un an, am fost în R.F.G., cu echipa, să construim un hotel la Travemünde, la Marea Baltică. Dar mai apoi nevastă-mea a venit acolo și am stat împreună două luni.

— Cînd a fost asta?

— În '72. Hotelul proiectat și construit în intregime de români a fost și premiat, nu ați știut? În ce ne privește pe noi, zidarii, beneficiarul nu mai contenea cu laudele: «Mă, voi sînteți italieni!» (Fiindcă italienilor le-a mers veste din vechime că sunt și mai grozavi zidari. Da' noi, ce italieni, eu sunt din Stoenești de lîngă Bolintin, parcă vă spuse... !?)

— Și aici, pe platformă, care-i treaba?

— Dom 'le, este treabă serioasă, veДЕti decantorul asta? (Între timp escaladăm marginile unui fel de nufăr gigantic din beton — decantorul care va aproviziona cu apă noua oțelarie aflată la vreo doi kilometri distanță) Va trebui terminată tencuiala, și asta repede de tot. și încă o tencuială care să nu lase nici o crăpătură, altfel apa erodează decantorul.

— Cite ore lucrează zidarii din echipa dumneavoastră?

— 10, 12, 13 ore. Lucrăm uneori și duminica, profităm de timpul frumos, fiindcă pe ploaie ori zăpadă este mai greu. Dar să știți că zidarii pe cît lucrează din greu și spornic, pe atîta cîstigă. Au mîini de aur. Știți în cît timp își ridică un om de la noi din Bolintin, că eu din Bolintin mă țin, casa? Intr-o zi, maximum două; îl ajută 2, 3 veri ori prieteni. Pun toți mîna. și casă serioasă, cu 4, 5, 6 camere, nu un bordei! Dar în afară de cîstig este meseria. Să pui mîna și să vezi că faci să crească o casă, un zid de fabrică, este o chestie! Să intre un om într-o cameră și camera să fie ca paharul, să privești un bloc de 14 etaje și să știi că tu i-ai pus ultima cărămidă, este o chestie. Atunci cum să nu fie mîndru de meseria sa un zidar bun?!

Mihai HETCO

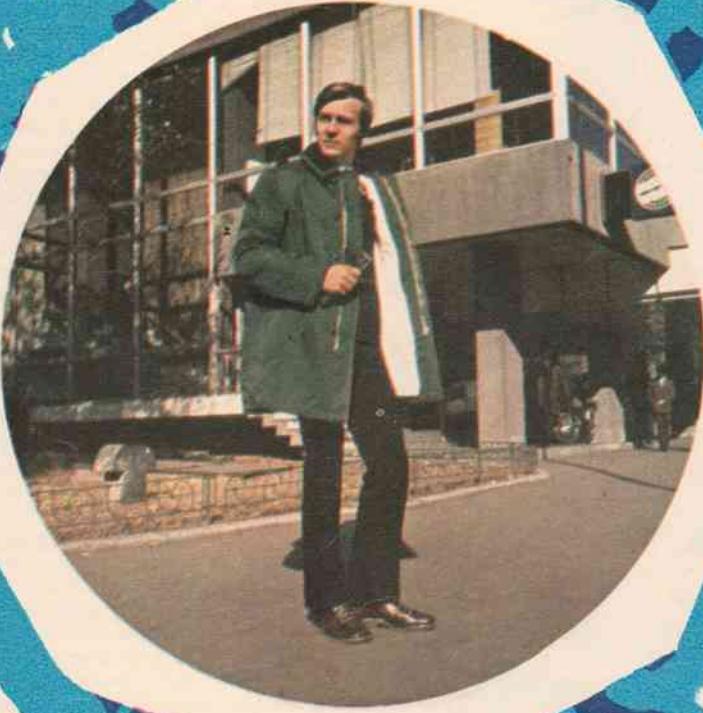
confeții de iarnă

Pentru acest sezon, magazinele vă pun la dispoziție un variat sortiment de confeții, tricotaje și țesături, pentru toate vîrstele și gusturile.

Pentru copii între 2 și 14 ani (băieți și fete), pardesiuri și paltoane din țesături de lînă, luate în modele clasice și sport.

Pentru bărbați, scurte 3/4 din relon, căptușite cu țesături golf și imitație de blană. Sunt usoare, comode și călduroase.

Pentru femei, jachete 3/4 și 7/8, din stofă, dublate cu vatină. Moderne și practice sunt confectionate din stofe uni și în carouri, ușor de asortat la pantaloni. Vă recomandăm țesăturile fantezi din lînă în amestec cu alte fibre pentru rochii, costume, pardesiuri și paltoane și diverse tricotaje din bumbac sută la sută, ciorapi și dresuri supraelastice pentru femei, iar pentru bărbați ciorapi tricotati tip lînă.

pe românește se numește abuz

Un cititor serios, domiciliat în strada Neagu Florea, mă pune în fața următoarei dileme, firește fără rea intenție.

Găsindu-se în ziua de 21 noiembrie în magazinul «Eva» a cerut o haină contra cost pentru nevasta lui de-acasă. Haine se găseau, numai că pe fiecare, în loc de o etichetă, cum ne-am obișnuit, erau două, de fapt o etichetă cu marca fabricii etc. și bonul unor cumpărători, care fie că plecase să facă rost de bani, fie că n-ajunseră încă la magazin. Conform normelor comerciale, adică teoretic, vinzătoarea n-avea dreptul să sechestreze în acest fel bunurile care nu-i aparțină. Practic însă actul fusese săvîrșit în favoarea acelora care sosiseră primii în magazin dar, cititorul nostru nu știe din ce motive, n-au avut bani la ei; mai ales că nici o prevedere nu precizează cît timp poate dura deplasarea unui cumpărător de la vinzător la casă și invers. Cui trebuie vindută haina?

Responsabila unității susține că haina trebuie să devină cumpărătorului cu banii la el, adică cititorului rubricii «Starea comerțului», ing. Ion Ionescu, dar nu i-a venit-o deosebită între timp vinzătoarea a dosit hainele într-un dulap, ceea ce, teoretic vorbind, nu e nici frumos, nici legal; dar le-a dosit și omul a rămas fără haină, ceea ce iarăși nu este tocmai exact, fiindcă fără haină a rămas soția lui din Neagu Florea nr. 5. În realitate, dacă solicitantului cu banii la el i-s-ar fi permis să aleagă totuși o haină, s-ar fi ivit o altă întrebare: pe care anume să o cumpere, pentru că fix erau douăsprezece haine și toate cu bonurile prinse. Mai exact fusese să douăsprezece fiindcă, după cum am arătat, vinzătoarea le dosise în dulap și întrebarea nu s-a mai ivit. E drept că în cazul cind să mai fi găsit totuși una și cititorul nostru ar fi cumpărător, la fel de nedreptățit să simtă și cumpărătorul care poate săcuse apel la omenia vinzătoarei și, contând pe ea, alegase pînă la locuința lui din Giurgiului, cu un taxi sau, și mai rău, apelind la transportul în comun. Omenește vorbind, acesta din urmă, pentru marea lui abnegație, pentru deranj, dar mai ales pentru bucuria care-l însoțise tot drumul, merită mai mult haina decât cititorul nostru care n-avea alt merit decât că avea bani la el și nici o vină că sosise mai tîrziu, avind pesemne lucrări de birou, cum se întâmplat uneori. Dar tot la fel de mult merita haina și locitorul din Neagu Florea fiindcă el era cel cu banii la el, adică legal din toate punctele de vedere, știut fiind că și în acest sector important al economiei noastre sociale trebuie să predomine ordinea, legea, și nu haosul și arbitrarul. Cui trebuie să devină haina?

Cu îndreptățirea cititorul nostru susține că lui și noi suntem de acord; haina pînă la urmă să devină celui care alegase săracul cu susținut la gură după banii pe care nu-i avea poate nici acasă și ne bucurăm. Pentru zelul ei în slujba umanității, vinzătoarea nu a primit desigur numai aplauzele celor doisprezece clienți și pentru că fapta ei tradusă în limba română modernă se numește abuz, n-ar fi rău dacă măcar un timp ar fi «promovat» într-o muncă mai puțin complicată.

Nicolae CRISTACHE

PRIMUL ZBOR ÎN-BALON LIBER ȘI UN REPORTER NUMIT BENJAMIN FRANKLIN

Întimplarea și numai întimplarea a potrivit în așa fel lucrurile încit să-mi iasă în cale subiectul prezentului reportaj. Mă aflam la Paris, astă-toamnă, prin Passy, ca să vizitez casa-muzeu a lui Balzac. Într-o doară, însoțitoarea mi-a atras atenția că aici, în cartier, a locuit cîndva și Benjamin Franklin, dar cu 16 ani înaintea nașterii lui Balzac. Perfect! Totuși, acasă, am tras din raft «Larousse»-ul și am transcris:

FRANKLIN (Benjamin), om de stat, fizician, filozof și publicist american, născut la Boston (1706–1790). Unul din fondatorii independenței coloniilor engleză din America, el vine în Franță să negocieze alianța lui Ludovic al XVI-lea cu noua republiecă (1778). Este inventatorul paratrănsului.

Așadar, **publicist** (coleg de breaslă)! Să iată-mă la Biblioteca Națională, pe urmele publicisticii lui Franklin. Am găsit, mai prețioasă, o scrisoare relativ puțin cunoscută (deși tipărită), adresată prietenului său, baronul Joseph Banks, președintele Societății regale din Londra. Data scrisorii: 21 noiembrie 1783. Prin ce este importantă această dată și această scrisoare? Pur și simplu pentru că avem de-a face cu un autentic REPORTAJ — transmisiune de la față locului a evenimentului consumat peste zi: prima ascensiune în balon liber, de pe continentul nostru, executată de Pilâtre de Rozier și marchizul d'Arlandes în grădina La Muette.

Dacă cine sănătăți temerari?

PILÂTRE DE ROZIER (François), fizician și aeronaut francez, născut la Metz (1756–1785). A efectuat, în 1783, cu d'Arlandes, prima călătorie în montgolfier, între castelul de La Muette și Butte-aux-Cailles. A murit încercind să traverseze canalul Minecii în balon.

ARLANDES (François, marchiz d'), aeronaut francez, născut la Anneyron (Dauphiné) (1742–1809), l-a întovărât pe Pilâtre de Rozier în cursul primei ascensiuni în balon (1783).

Deci, un François avea — la ora experienței — 27 de ani, celalalt François numără 41 de ani. Iar Franklin — trei de «F» la un loc — rămas pe sol împlinise, atunci, 77 de ani. Iată cum descrie inventatorul paratrănsnetului scena la care a asistat cu doar cîteva ceasuri mai devreme:

«Dragă Domnule,

Am primit prietenescă dumneavastră scrisoare din martie (atenție! un schimb de epistole. Între continent și insulă se consumă cam în... jumătate de an — n.n.), și sunt bucuros să văd că relatăriile mele cu privire la experiența aerostatică par a vă fi interesat.

Balonul experimental la Muette era mai mare decât cel care s-a ridicat la Versailles, cu o oare, o rată și un cocoș (19 septembrie 1783). Apendicele său era deschis și în mijlocul acestuia apendicea a fost fixat un fel de coș impletit în care erau arse vreascuri și legături de paie. Aerul, rarefiat, trecind astfel prin această flacără, umfla balonul și-l umplea.

Personale care au luat loc în galeria făcută din răchită și prină în afară, aproape de apendice, aveau fiecare, în față, o deschizătură care le îngăduia să arunce legături de paie în focar, pentru a întreține flacără și a păstra balonul plin...

Mașina, împinsă de vînt, s-a îndreptat spre una din aleile grădinii, adică contra unor arbori care mărgineau drumul. Galeria s-a agățat în crengile de sus ale acestor arbori, care fusese rețezate și erau foarte dure, în timp ce corpul balonului se inclina în cealaltă parte, gata să se răstoarne. Am fost atunci extrem de neliniștit cu privire la soarta călătorilor, crezind că-i voi vedea căzind peste bord sau arzind, căci balonul nu mai stătea drept, flacără

ar fi putut cuprinde pe dinăuntru materialul care atîrna chiar deasupra ei. Dar, cu ajutorul corzilor încă fixate, aerostatul a putut fi curind redresat, obligat să coboare și repus la locul lui: el era totuși foarte stricat.

Cind s-au ridicat la înălțimea dorită, călătorii au micșorat flacără și au lăsat mașina să meargă condusă de vînt...

Foarte mulți oameni din Paris au văzut balonul trecind, dar nimeni nu știa că erau oameni într-însul, căci suise astă de mult în înalt, încit nu puteau fi văzuți... Această experiență de La Muette nu-i, de sigur, lipsită de importanță. Ea poate să aibă urmări pe care nimeni nu le poate intrevedea...

Benjamin Franklin»

Așadar, 21 noiembrie 1783. La 27 august — același an — un balon aerostatic al fraților Montgolfier s-a ridicat de pe Champ-de-Mars (unde mai tîrziu, peste 106 ani, avea să fie construit Tour Eiffel). Cronicarii precizează că a asistat la eveniment o mulțime imensă, desigur plouă din abundență, în vara acelui an îndepărtat...

Continuindu-mă investigația prin arhive, am găsit descrierea aceleiași ascensiuni în volumul lui André Castelot («Le Grand Siècle de Paris»): titlu: «Cel dintîi voiaj aerian (1783)». Astfel, am reușit să notez că «balonul din hîrtie îmbibat cu ulei măsoară 20 de metri în înălțime, 16 în diametru și poate conține 20 000 de metri cubi de aer încălzit de un reșeu alimentat cu paie și atînat de înveliș prin lanțuri. De o parte și de alta a părții exterioare a orificiului sunt plasate două coșuri de răchită, în formă de semilună, destinate navigatorilor».

Înălțarea a ajuns la acest moment suspensie, a fost necesară înfringerea opoziției regelui (aceași Ludovic al XVI-lea, pe lingă care Franklin venise să negocieze o alianță Franță—nouă republică americană); căci Ludovic al XVI-lea refuzase să-și dea consimțămîntul la efectuarea experimentului cu balonul liber, în care să urce oameni. Condamnați la moarte, fie și doi dintr-o dată, da! Însă oamenii că toți oamenii, nici vorbă. La care Pilâtre de Rozier (un precursor evident al cosmonautului modern) ar fi rostit:

— Cum? Doi crimișorii vor avea, cei dintîi, cîstea de a părăsi pămîntul, zburind peste Paris? Nu, asta nu se va întâmpla.

Începe jocul de culise: celalalt zburător, marchizul d'Arlandes, prin ducesa de Polignac și Philippe de Chartres, obține sprijinul Mariei Antoinette care și convinge soțul — regele — în asemenea măsură, încit Ludovic al XVI-lea pune la dispoziția experimentatorilor propriul său castel.

(Am străbătut anume, doar pentru uzul «trăirii interioare», cu piciorul, nu cu aerostatul, actuala stradă Andigué, de pe locul fostei grădini — în cartierul Auteuil — acolo unde, exact în urmă cu 190 de ani, parizienei au năvălit să vadă)

Pregătirile de zbor au durat mult, anvelopa-i descusută — dar pînă să fie reparată, parizienei nu s-au plăcuit (în fond erau la iarbă verde), senzație face o coafură de-a celebrului coafor Leonard (în virful unei clăi de păr fals, un balon bleu-auriu, absolut asemănător celui aflat pe peluză — invenția fraților Montgolfier).

Ora 154 — 1783, noiembrie 21...

Balonul a apucat să se extindă, peste Passy (1 500 locuitori, printre care Franklin, la data aceea), survolind casele cu etaj și morile de pe coastă. Descrierea pornirii, relatată de însuși d'Arlandes, am găsit-o în numărul din 29 noiembrie 1783 («Journal de Paris»):

— Domnule marchiz — i-s-a adresat Pilâtre — dumneavastră nu faceți nimic, și aşa nu vom urca niciodată.

D'Arlandes își cere scuze, apoi «am mișcat reșoul, am apucat cu o furcă o legătură de paie fără îndoială prea strînsă, ceea ce-o împiedică să ia ușor foc; am ridicat-o, scuturînd-o în mijlocul flăcării. O clipă după aceea m-am simțit ridicat de subsuori și i-am zis dragului meu tovarăș:

— De data asta, urcăm».

În zbor, dramă! Nacela marchizului e plină de găuri rotunde, pinza a luat foc.

— Trebuie să coborim — strigă d'Arlandes, însă fără să dezarmeze, și ia buretele, stinge cîteva din găurile arzînde, mai apropiate, totuși insistă: — Trebuie să coborim!

Pilâtre privește dedesubt și răspunde:

— Sînt deasupra Parisului.

— N-are importanță.

— Dar ia să vedem, nu-i nici o primejdie pentru dumneavastră? Vă țineți bine?

D'Arlandes cercetează corzile principale, le netezește cu buretele umed, constată că toate rezistă, cu excepția a două sfori rupte.

— Putem traversa Parisul! — comunică marchizul.

La aterizare, publicul își dispută redin-gota lui Pilâtre de Rozier (fiecare o bucată, că, amintire inapreciabilă). Marchizul d'Arlandes, mai practic, încalcă și dă fuga să întocmească procesul-verbal al nemai-pomenitei întâmplări. Zice-se însă că la față locului, printre entuziaști, s-ar fi aflat și un «căutător de nod în papură»:

— La ce pot servi, domnule, baloanele?

Întimplarea (aceeași care m-a ajutat și pe mine să descopăr subiectul prezentului reportaj din arhive) face ca bătrînul căruia i-a adresat cusruiu întrebarea să fie Benjamin Franklin (îmbrăcat «americană», locitor — la vremea aceea — al Passy-ului, deci... vecin cu împrejurarea (adresa exactă: 62, rue Raynouard). B.F. replică exactă: fără drept de apel:

— Domnule, la ce poate slui copilul care se naște?

* * *

Peste exact 190 de ani (fiindcă 21 noiembrie 1973 abia a trecut) previziunea americanului din Passy, om la 77 de ani, se adeverește — o dată în plus — dacă, deschizînd zarele curente, găsești informația pe care am decupat-o zilele trecute:

«Dupa ce-au dat naștere celei mai vaste industrii automobilistice din lume, Statele Unite ale Americii și-au amintit, dintr-o dată, din cauza penuriei de combustibili, că pentru a călători linisit vehiculul ideal este balonul. Mai ales că, în actuala epocă, materialele din care poate fi confecționat un balon sunt infinit mai rezistente, neînflamabile. Mai mult chiar: balonul — folosit acum drept platformă de observație sau de comunicație, și atingind chiar 50 de tone — va ajunge, în anul 1980, sa cintărească 100 de tone».

Reinvierea — după aproximativ 200 de ani — a inventiei fraților Montgolfier:

MONTGOLFIER (frații de), Joseph (1740–1810) și Etienne (1745–1799), industriași francezi, directori ai unor importante papetării, născuți la Vidalon-lès-Annonay (Vivarais), inventatorii primelor aerostate, denumite *montgolfiere* (1783).

Tare-s curios să ștui dacă actualii cosmonauți, locuind în incinta laboratorului spațial «Skylab», ștui toată povestea înșirată mai sus. Nu susțin, Doamne fereste, că datele mele ar fi ieșite din comun, dimpotrivă, sănătatea mea — într-un sens — banale, curente, însă susțin că omenirea își uită, uneori, eroii. Și astă mă întreb dacă ștui că de căi — cosmonauții.

... Și la ce credeți că pot servi, domnule, baloanele?

... La ziua de astăzi, domnule!

Mihai STOIAN

ELB

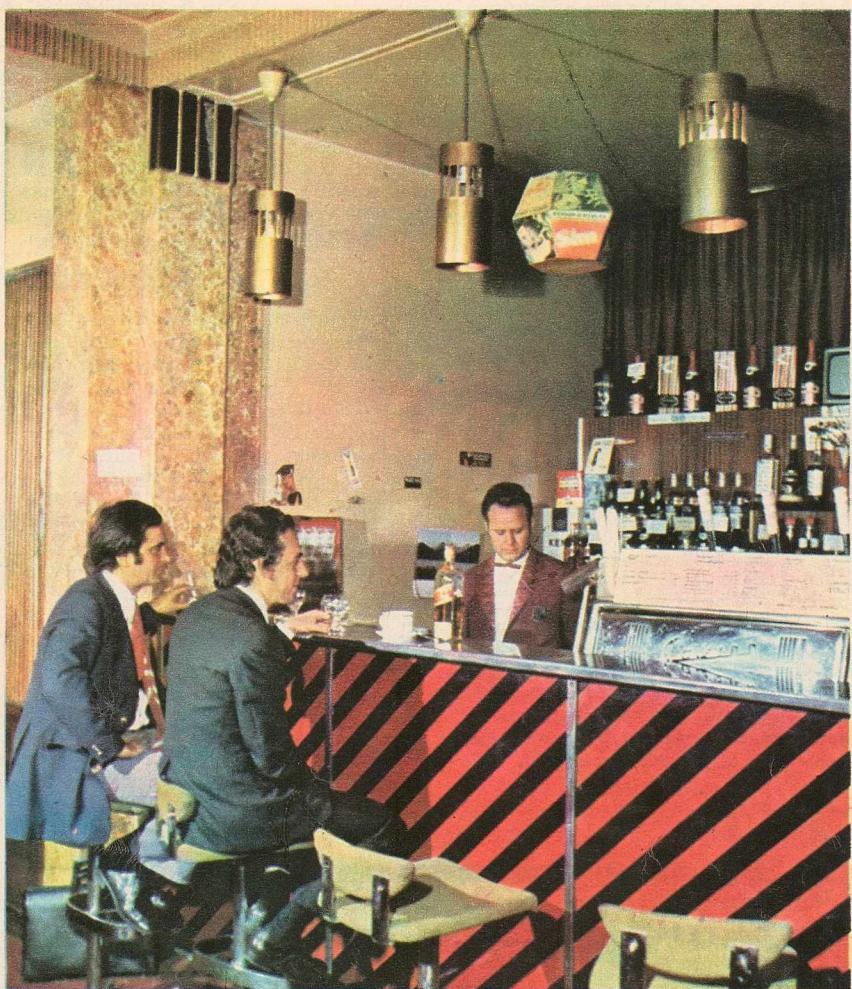
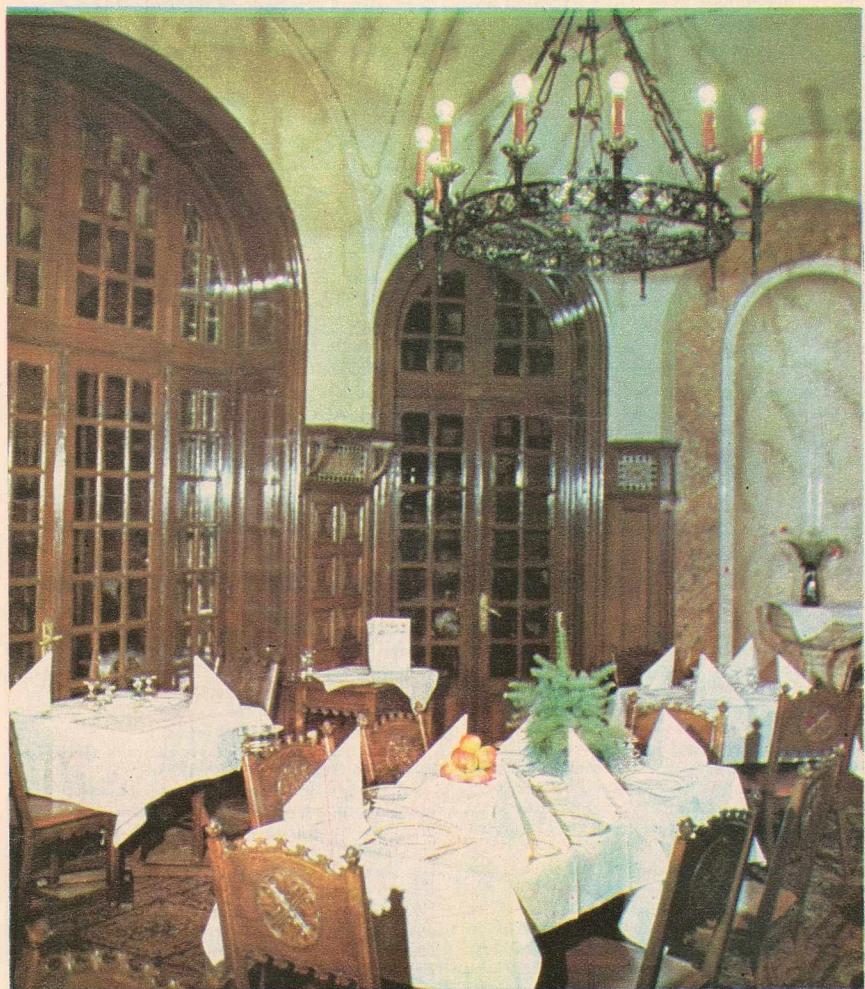
Corpurile de iluminat cu lămpi cu vapori de mercur, cele cu tuburi fluorescente, precum și cele cu lampă incandescentă sînt destinate celor mai diferite medii.

CALITATEA LOR ESTE IREPROŞABILĂ.
Întreprinderea ELECTROBANAT

Timișoara, str. Gării nr. 1
telefon 11590; 24816; 24817; 24818
telex: 013208

„UNION“ - O SINGURĂ FIRMĂ, MULTIPLE SEMNIFICĂȚII

Din diversitatea bucatelor gastronomice naționale și internaționale preparate la restaurantul «BUCUR» noștărm: un excelent turnedo à la «Bucur», o tochitură și un mușchi, amăndouă à la «Bucur»; la majoritatea meselor aflate în salonul brasseriei «UNION» se solicită supa «ca la mama acasă» și șnițelul familial, iar la restaurantul «VICTORIA» — a cărui bucătărie excelentă e un lucru de mult recunoscut și confirmat — un excelent filet de boeuf à la «Victoria» sau un apetisant șnițel cu ciuperci. Mai menționăm preparatele din pui, porc și vacă ale primelor rotiserii din țară, situată lîngă «UNION».

tenis

să ne apărăm prestigiul

Apărarea prestigiului de care ne bucurăm în Cupa Davis, confirmarea rezultatelor din Cupa Federatiei Internaționale, ridicarea performanțelor juniorilor și tinerilor noștri la înălțimea celor obținute de seniori, iată pe scurt principalele obiective ale Federației Române de Tenis în anul 1974.

Pregătirile pentru sezonul viitor sunt în toi. Numărul celor vizavi să ne reprezinte este mai mare, iar noua sală pusă în exclusivitate la dispoziția jucătorilor de tenis oferă condiții mai bune. Antrenamentele se desfășoară după o formulă nouă, în care s-a renunțat la centralizarea excesivă a pregătirii, formându-se un singur lot, restrins, cel pentru Cupa Davis, și lăsându-se pe seama cluburilor pregătirea celorlalți jucători. Ideea nu mi se pare rea, dacă mă gîndesc că în felul acesta se asigură continuitatea pregătirii la cluburi, că se îmbunătățește disciplina și mai ales că se va realiza acea legătură absolut necesară dintre tineri și vîrstnici, legătură ce condiționează ridicarea de noi talente. Nu mi se pare rea nici promisiunea de a fi numiți antrenori la loturi acei antrenori care au cei mai mulți și mai valorosi sportivi în lot.

Aș vrea însă să atrag atenția asupra unui mare pericol ce poate compromite ideea descentralizării. Este vorba de relația ce trebuie să se stabilească între interesele naționale și cele de club. S-ar putea, la un moment dat, ca antrenorul X să acorde mai multă atenție în pregătire jucătorului Y —

care poate ridica echipa în clasamentul divizionar — în detrimentul jucătorului Z, ce intră în vederile lotului de juniori sau de tineret. Iată de ce eu cred că hotărîrea Bioului Federatiei Române de Tenis privind pregătirea jucătorilor fruntași se adresează deopotrivă priceperii antrenorilor noștri de la cluburi cît și atașamentului de care aceștia trebuie să dea dovadă atunci cînd este vorba de reprezentarea în viitor a tenisului nostru pe plan internațional.

Stefan GEORGESCU

P.S. Dintre multele scrisori pe care le-am primit la redacție în preajma Anului nou, una mi-a atrăs în mod special atenția. Plicul conținea o... hirtie de 50 de lei și cîteva rînduri, dintre care reproduc: «...v-aș ruga pe dumneavoastră să-mi faceți un serviciu, astfel ca dumneavoastră sau altcineva să cumpere niște flori care să fie dăruite lui Ion Tîriac, căruia îi datorăm atît de mult pentru locul pe care-l ocupă azi tenisul românesc pe arena mondială. Poate fiica dumneavoastră (cred că aveți o fetiță) vrea să facă gestul acesta. Aș vrea ca florile să exprime prețuirea și dragostea de care se bucură Ion Tîriac în rîndul admiratorilor săi și ai tenisului.

Cu mulțumiri anticipate
I. Rothmayer

I-am îndeplinit dorința lui I. Rothmayer și mărturisesc că Ion Tîriac a avut o mare bucurie.

totuși, calul rămine!

6 000 kilometri pe cal

Două tinere franceze, surorile Evelyne și Corinne Coquel, au hotărît să se «lanseze» călare pe itinerarul Paris-Jerusalem, un parcurs de 6 000 kilometri pe care și-au propus să-l străbată în 6 luni. Traseul ales: Paris-Neuf Brisach (pe drumurile de-a lungul canalelor rîurilor Marna și Rhin)-Pădurea Neagră-Cimpile Dunării din Austria-Pusta ungără-Pădurile Iugoslaviei dintre Belgrad și Niș-Cimpile Savei și ale Moravei-Sofia-Cimpila rîului Maritsa pînă în Turcia, urmînd a traversa Anatolia-Muntii Taura (3 000 metri altitudine)-Adana-Antakyă, în Siria-Coasta Mediteraneană pînă la Beirut-Damasc-Ammân-portul Allemby-Jerusalem.

Cea mai mare, Evelyne, a practicat călăria timp de 10 ani. A trecut cu succes primii 3 ani de inițiere și pregătire, după care a cîștigat premii în concursurile de sărituri, apoi s-a dedicat raidurilor călare execute în mod solitar. Activitatea lui Evelyne în hipism a fost remarcată adesea în presa sportivă, ea fiind o pasionată și nu o avutieră.

Corinne are 19 ani și îl place să-si petreacă vacanțele călare. Fiind mare amatoare de excursii hipice, se pregătește pentru a obține licență de ghid turistic în cadrul asociației «Vacanță pe cal».

Cei doi cai au fost aleși din cei robusti, după calitatea picioarelor, a șalelor și a mersului, calm și cădentrat. Au fost antrenați în aşa fel încît să se acomodeze cu ușurință la o alimentație variată, la

schimbările zilnice de grăjduri, la potcovirele dese, recomandate atît de mersurile pe teren moale, cu iarbă, cît și pe terenurile pietroase. Caii se numesc Mickey și Donald. Sînt însoțiti de cîinele Pluto, un fox de talie mare încrucișat cu griffon. Pluto are deja o experiență pentru marșurile lungi, fiind un cîine antrenat special ca însoțitor al cailor, capabil să sară pe spinarea lor pentru a se odihni, să-si supravegheze în timpul noptii și să mânance de toate.

6 000 kilometri călare este o remarcabilă performanță sportivă care, în eventualitatea unei reușite, va lăsa mult în urmă performanțele de acest gen de pînă acum. Această tentativă este cu atît mai dificilă cu cît se desfășoară în condițiuni mai puțin obișnuite pentru cele două fete care vor avea de înfrunta clima, terenul, hrana diversă, singurătatea, oboseala, și vor avea de rezolvat potcovirea și îngrijirea cailor. În plus ele trebuie să identifice cu precizie itinerarul, să-si mențină moralul și să-si chibzuască bine banii.

Calul, afirmă cele două îndrăznețe, este «vehiculul» cel mai potrivit pentru o asemenea călătorie. El purtindu-ne pas cu pas prin medii diferite, în contact direct cu multiplele și interesantele aspecte istorice, culturale, sociologice, economice etc.

Evelyne, Corinne, Mickey, Donald și Pluto pleacă într-o expediție dificilă. Vor reuși oare?

Cristian TOPESCU

Evelyne cu Mickey și Corinne cu Donald.

soți, soții, fii, fiice, nepoți, străniepoți, socii, soacre și... tot neamul lor

Joi, 20 decembrie 1973, la Sala Palatului Republicii Socialiste România a avut loc, după cum este cunoscut, festivitatea premierii celor mai buni zece sportivi români ai anului. Evenimentul — așteptat cu interes de un numeros public — a suscitat, cum era firesc, interesul ziaristilor de sport, dar și al altor colegi de-a lor. Zadarnic, însă, au așteptat aceștia să li se ofere posibilitatea de a se afla în sală. Unii dintre ei ar fi vrut să scrie cîte ceva (chiar dacă, așa cum a fost cazul la «Sportul», nu toți au fost inclusi în colectivul special constituit în acest scop), alții — pe bună dreptate, cred eu — ar fi dorit pur și simplu să fie martori, în calitate de profesioniști, ai evenimentului.

Cel care semnează aceste rînduri a umblat în tot cursul diminetii de joi pe la sediul secției din C.N.E.F.S. pentru a solicita o invitație, sau a cumpărat un bilet de intrare la festivitate. Nu a fost chip să obțină nici una, nici alta, pentru simplul motiv, i-a spus, că sunt toate epuizate și că nici pentru activiști cu munci de răspun-

poșta fair-play

Constantin Teasă a revenit pe gazon, a revenit la o echipă de fotbal (echipă de mare și frumoasă tradiție în țara noastră), a revenit la prima și marea sa pasiune, la marea sa vocație. Momentul, cei care-l apreciază ar spune chiar evenimentul, merită o acordare în chiar rubrica pe care prețuitorul nostru colaborator o sustine în revista noastră. Iată pentru ce redacția i-a supus lui C. TEASĂ un chestionar la acest început de drum pe care îl dorim că mai fericit.

Redacția: Vă bucură revenirea — din ziare, reviste și cărți — pe gazon?

— Întrebarea dumneavoastră ar lăsa să se înțeleagă că as fi părăsit definitiv «teatrul de luptă» fotbalistic sau, mai știu eu, că am fost cumva «neglijat» de echipele noastre divizionale. De fapt nici unul din cele două aspecte nu rămîne în picioare, pentru că întîrziearea mea pe tușă mai mult decît atît fost obișnuinită pînă acum a avut drept cauză: terminarea de scris a volumului de amintiri, predat de curînd Editurii «Junimea»-lași, și faptul că, selectînd în timp ofertele primele, am găsit că propunerea cea mai tentantă este a clubului Steaua.

Oricum, revenirea în teren rămine

una din marile mele bucurii la început de an, mai ales că nici nu intenționez să trec pe «tușă» vechile mele indeletniciri de a scrie la evîste, zare, edituri...

Redacția: Fără să incercăm a intra în intimitate, ne-ar interesa totuși argumentele cu care Steaua v-a cucerit?

— Lăta răspunsul pe puncte:

• Steaua este clubul cel mai bine organizat, cel mai bine dotat și utilat, conectat tehnic și administrativ la cel mai pretențios nivel de lucru;

• dispune de două uriașe centre de copii și juniori (conduse de tehnicieni bine pregătiți) care și așteaptă valorificarea;

• are în conduceră superioră personalitate remarcabile prin competență, pasiune și răspundere concretă, care tratează fotbalul ca pe un fenomen social al vremurilor noastre, ca pe un mijloc de a proba — și prin fotbal — talentul, vocația și dorința de a înfățișa unui popor mic ce a dovedit în atîtea alte domenii că poate fi și mare;

• am impresia că la acest club este garantată libertatea de manifestare a priceperii antrenorilor, jucătorilor etc., în măsură în care factorii în spate fac totul să afirme că fotbalul unei țări a ajuns mare prin cluburi și nu prin «representative» de seră (vezi Benfica-Portugală, Ajax-Olanda, Real Madrid-Spania etc.).

Toate acestea, ca și altele, m-au convins — în cîteva luni de studiu și analiză — că singura condiție pe care este cazul să o pun clubului este aceea de a lăsa data de expirare a contractului fără... dată!

Redacția: Cum apreciați lotul Stelei și posibilitățile lui? Ce ar putea produce după părerea dumneavoastră acest lot?

— De la distanță privit actualul lot, se poate constata că se pretează la formarea unei echipe care să practice un fotbal mai colectiv și realmente ofensiv, apelind la șarje, infiltrări, baraje și valuri de atacanți, mîngi lungi și scurte, «un-do»-uri și devieri, circulație de eliminare și evitarea eliminării... Toate acceptate ca o construcție gîndită.

Redacția: Ce trebuie întreprins — în primă instanță — cu acest lot?

dere din Consiliul Național nu se mai găsește vreo poartă de a intra la Sala Palatului. Am subliniat aceste cuvinte deoarece cînd — aproximativ cu 10 minute înainte de începerea festivităților — un tip de ordine de la intrare m-a invitat în sală contra unui bacșă de 15 lei. Firește, am refuzat. Dar, în acest timp, în șuvioul de oameni fericiti, posesori de INVITATII, și nu de bilete (contra cost), am putut vedea soți, soții, fii, fiice, nepoți, străniepoți, socii, soacre și alte... neamuri ale unor șefi ai Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport. Ziaristii sportivi nu aveau însă ce căuta în sală. Chiar unul dintre redactorii șefi-adjuncti ai ziarului «Sportul» spunea, resemnat, că pentru el nu s-a găsit... un loc sub cupola Sălii Palatului. Aceasta este situația. Anul trecut, cu prilejul aceluiași eveniment, lucrurile, s-au petrecut la fel, iar... socii și soacre, etc., etc. continuă să fie în primele rînduri.

Ion GAVRILESCU — ziarul «Sportul»

— Să se eliminate de urgență contradicția dintre posibilitățile tehnice remarcabile cu care sunt creditați de ani de zile mulți dintre tinerii clubului și «crefuzul» lor de a le proba practic. Cu alte cuvinte, să nu mai fie o «stea» întunecată de probriile stele...

Redacția: Ce obiective precise vă propuneți la Steaua în 1974-1975?

— Probabil că vă așteptați să spun: cîștigăm campionatul, cîștigăm «Cupa»! Nu cred că acestea sunt obiective prea dificile de realizat în fotbalul nostru, unde numai cu un an de zile înainte totă lumea se speră că... C.F.R. Cluj a descoperit «combustibilul» succesorilor. Pe noi, la Steauă, ne preocupă să construim o echipă solidă, de anvergură, și din fericire construcția nu o începe cu «pieșe de muzeu». Anul competițional 1974/1975 trebuie să ne confirme sau să ne infirme dacă putem atinge sau nu clasa internațională prin jucătorii pe care-i avem.

Redacția: Cum vedeți în momentul acestui start al dumneavoastră colaborarea cu antrenorul Constantin?

— Constantin a fost un valoros jucător, mai ales că s-a numărat printre puținii fotbalisti care au jucat fotbal cu capul! El s-a bucurat de o mare sănătate și anume aceea de a-și face curenția de antrenor direct la una dintre marile noastre echipe, și tocmai la echipa care l-a consacrat. Din slabul nostru contact profesional de pînă acum îmi este foarte greu să-i dau un calificativ, dar, sprijinindu-mă pe faptul că a jucat fotbal cu capul, nu am motive să nu cred că realizarea lui ca antrenor nu se va suprapune pe clasa celei de fost jucător. Pentru aceasta însă, Constantin trebuie să stea un singur lucru, și anume că se afă totuși de-abia la începutul meseriei de antrenor. În ceea ce mă privește, îl asigur public de toată colaborarea mea.

Redacția: Cum vedeți — în noua calitate de antrenor — viitorul dumneavoastră dialog cu ziaristii?

— Evident că sarcina mea va fi din nou îngăță — meseria de antrenor de fotbal fiind la tot pasul criticată, în schimb cea de ziarist sportiv elogiată — de aceea voi încerca să mut dialogul în teren, pe gazon. De altfel, înțînționăm să constituim la clubul Steaua un «cerc de ziaristi», prieteni devotați ai fotbalului, unde să dezbatem, principal, curențele în pregătire și joc, în comportare și răspundere ale tuturor čișlă și ale subsemnatului. Din acest moment aruncăm mănușa tuturor acelor care vor să se alinieze acestui start, gîndind că Steaua are totuși întrunite multe din condițiile cea «mihi» să devină echipa-fanion a soccerului românesc.

Redacția: Cum va juca Steaua la primăvară?

— Îmi este greu să vă spun cum va juca la primăvară, ceea ce însă pot să afirm acum este ideea că după sfîrșitul primăverii «Steaua» va fi o echipă căutată pentru jocul ei spectaculos, sărind conștient peste «temporizarea» din atac și «înghețarea» jucătorilor în fața proprietelor buturi. Păstrarea balonului este o artă numai în măsură în care ajută eficacitatea ofensive sau defensive. și cum noi nu suferim de jucători talentati, ci de joc, vom face și imposibil ca să triuime «jocul grupat», aruncînd la groapa cu gunoi «jocul orb».

repriza a treia

dobrin: fotbalul este o artă

Mulți ani a fost mărul discordiei din fotbal nostru. Și nu este deloc exagerat să spui că au fost chiar două mari tabere în jurul acestui măr, pro-dobriniști și anti-dobriniști. Fiecare tabără cu argumentele ei.

— E un artist, domnule!

— Aș, e un circas...

— Joacă și pentru echipe, și pentru public.

— Joacă pentru el, domnule! Numai pentru el!

— Ascunde mingea, nu altceva, și îl-o pună unde vrei, pe frunte, pe nas, pe șiretul de la bocanc.

— Și la noi în curte e unu care îngheță tacimurile de la o masă, dar n-a auzit nimenei de el.

— Are un serviciu fantastic, dă mingi pe care scrie «gol». N-ai văzut, din Troi, jucător de divizia B, a făcut am de națională??!

— Ca apărător e zero, trec atacanții pe lîngă el cum trecem noi pe lîngă pomul cu vrăbi de la Universitate.

Și lista — dublă — ar putea fi mult continuată, și cea «pentru» și cea «contra», iar din sirul «reproșurilor» intemeiate chiar și autorul acestor rînduri este gata să subscrive la următoarele, fredonând pe toate vocile — «federală» sau «amatoare» — în ultimii ani.

Da, este adeverat că Dobrin...

...nu este atât de armonios, complet, ca Dumitru, care, fără îndoială, ar putea evolua foarte bine pe toate cele 10 posturi de jucător de cîmp;

...nu este atât de luptător ca Dinu;

...n-are nici pe departe șutul lui Oblemen-co;

...n-are inepuizabilul suflu al lui Nunweiller;

...n-are superba lovitură de cap a lui Dumitache;

...și n-are, uneori, nici promptitudinea lui Dumitriu II (cel de acum vreo 6-7 ani), jucător demare clasă cu care se înrudește, probabil, cel mai mult între fotbal alături români.

E adeverat, Dobrin n-are multe, dar are destule ca să fie cel mai mare fotbalist român în activitate, situindu-se cu un cap peste toți jucătorii noștri. Intuiția sa exceptiională, manevrarea balonului cu virtuozitatea de magician a unui Cruyff sau Eusebio, sau Geaici, gîndirea și găsirea unor uimitoare

la răscrucă de sporturi

lumea s-a săturat de teorie

A fost o vreme, în fotbal, cînd lumea lăua cu asalt tribunele, chiar dacă spectatorii nu erau prea mulțumiți de calitatea jocului și — în special — de numărul de goluri marcate.

Vremea aceea a trecut. Dirigitorii fotbalului de pretutindeni caută astăzi, cu înfringere, explicatii și soluții pentru repopularea studioanelor, pentru reatragerea spectatorului de rînd către fenomenul fotbalistic, și truda aceasta nu este simplă, nu urmează o cale dreaptă, deși la baza acțiunii de îndepărtare a publicului de terenurile de fotbal pare să stea un singur motiv cu adeverat valabil: scăderea numărului de goluri.

Am în față o statistică folosind o limbă mult mai simplă decît orice speculație gazetărescă: în ultimul sezon, numărul spectatorilor în tribunele fotbalului englez a scăzut cu peste trei milioane. În același răstimp, media de goluri a atins cel mai scăzut nivel din ultimul deceniu, 2,36 față de 3,3.

Astăzi, după eliminarea Angliei din cursa pentru calificare la campionatele lumii din 1974, glasurile critice la adresa mentalității fotbalului britanic au început să se înmulțească, și însuși secretarul federației din Londra, Denis Follows, a declarat ziariștilor că «Anglia nu numai că a intoxicațat întreaga lume cu lipsa de goluri a fotbalului său, dar și-a înormîntat astfel și propriile sănse».

Oricit ar fi (dacă este) de exagerată afirmația de mai sus, rostită într-un moment de zdruncinare a unui echilibru tradițional, se poate constata în prezent o tendință generală de repudiere a fotbalului economi-

soluții în teren, toate acestea fac din «prințul din Trivale» personalitatea numărul 1 a fotbalului românesc azi.

...La vîrstă de 17 ani, la Ludwigshafen, Dobrin era căutat în vestiarul reprezentativ noastră (după meciul cu R.F.G.) de faimosul Fritz Walter (fostul căpitan al fostei echipe a R.F. Germania — campioană a lumii), care l-a îmbrățișat și l-a felicitat pentru strălucita sa evoluție, prorocindu-i un viitor de aur.

Peste doi ani, la Neapole (în meciul cu Italia), Dobrin marca un gol la care Sarti n-a avut timp să schizeze nici măcar un gest.

Peste alți ani, la București, într-o partidă de neuitat (România—Cehoslovacia), golul senzational marcat cu capul, din plonjor, de Dobrin califică țara noastră în sferturile de finală ale Campionatului european.

Apoi, comentatul recital Dobrin de pe stadionul Santiago Bernabeu, cu ocazia meciului de adio al lui Gento.

Și cîte alte meciuri, cîte alte goluri în care emoția ne strîngea de gît, iar entuziasmul ne arunca în aer de pe scaune! Amintiți-vă — o ultimă secvență decupată din memorie — golul acela aproape neverosimil înscris în partida cu echipa Ungariei, la București (în Campionatul european), cînd Geczi a fost scos ca un copil din poartă, iar Dobrin a pus, încet și plasat, mingea peste el în gol. Gol de apoteoză, pe care adversarii însăși nu conteneau, seara, să-l laude.

Si cîte nu s-ar mai putea spune despre marile reușite ale lui Dobrin? Cum la fel de bine s-ar putea vorbi despre un capitol la «pasiv», despre incredibilă absentă a lui Dobrin din terenul Guadalajarei, absentă datorată și lui (copilării sale), dar și lui Angelo Niculescu, colaboratorul stîmat al revistei noastre, care în serialul «Corabia cu 11 pasageri» își motivează decizia de a nu-l folosi pe Dobrin la Campionatul mondial din Mexic, dar care nu va convinge pe nimeni, vreodată, că la Guadalajara locul piteșteanului era pe tușă.

Ce a fost însă a trecut. Din fericire pentru iubitorii fotbalului din țara noastră Dobrin joacă și azi, slujind cu exceptionalul său talent artă sa, fotbalul.

Marius POPESCU

cronica de fotbal

ce-i de făcut? (III) jucători și club

Cred că ar trebui să vorbim acum despre cea mai mare primejdie din viața fotbalistilor noștri și anume despre lipsa lor de obligații față de club. Amatorismul e foarte bun pînă la un punct, în sensul că jucătorului i se oferă posibilitatea ca în timp ce reprezintă culorile unei țări să se și califice la locul de muncă. În cazul echipelor studențești, să-și desăvîrșească studiile, iar în cazul cluburilor militare, să poată dobîndi un grad echivalent în cadrele armatei. Știm cu toții că dacă oamenii în chestiune își văd serios de trebă, la sfîrșitul carierei lor sportive viitorul le este asigurat și că nu au de ce să-și mai pună probleme. Mulți dintre foștii jucători devin antrenori după cursuri de specializare. Din nefericire, la o anchetă cîte de cît serioasă se constată că rareori jucătorii buni au fost și antrenori buni. Cauza? Asta o poate explica cineva care ar vrea să ducă pînă la capăt această problemă. Noi nu indicăm decît cîteva defecte ale acestui gen de antrenori: lipsa de autoritate; boemia ce se continuă în unele cazuri și după încheierea carierei de fotbalist de performanță; lipsa unor studii teoretice și predarea unui fotbal empiric, ca pe vremea mea, știindu-se că și acest sport evoluează, că și în desfășurarea lui apar metode noi de pregătire, tactici inedite și aşa mai departe.

Dar să ne întoarcem la cele enunțate încă de la începutul acestui articol. Au jucătorii noștri o veritabilă responsabilitate față de cluburile lor? Eu cred că nu! Mai întîi să face precizarea că actualul statut al jucătorului nu-i permite acestuia să plece cînd dorește la un alt club, ceea ce mi se pare o chestiune de neînțelus. Nu spun că ar trebui să existe indivizi care să joace într-un an la cinci cluburi. Nici asta nu ar fi o treabă serioasă, dar nici să-l tîi pe tușă pe un fundaș, să zicem, care nu se integrează deplin la clubul X din București, dar ar fi foarte necesar la clubul Y din Bacău. Ani de zile cluburile mari au strîns în jurul lor numele cele mai bune din toată țara, știindu-se că nu toți cei adunați vor juca vreodată în formația primă care numără totdeauna numai unsprezece însăși. Din această prelungită trîndăvire pe tușă au dispărut de pe firmament stele cu adeverat de prima mărime. O să mi se spună că de fapt săptămînal, ele, aceste rezerve, au putut să-și verifice forțele în formațiile de tineret. Profisi de prilej pentru a repeta că acest campionat paralel, lipsit de orice spirit de întrecere (pentru că nu există titlu oficial de campion și nu se retrogradează), este cel mai costisitor și inutil sistem de a ține într-un țară jucători valoroși care nu pot să joace la adeverata valoare pe treneruri anonime, denivelate, la ore în funcție de starea atmosferică și aşa mai departe, partide lipsite de ambii și de acea atmosferă din jurul fotbalului care-l face atât de atrăgător. Pentru ceea ce numim noi «tineret» nu există decît soluția campionatului de juniori. Atît.

Dar să revenim la chestiune. Au deci jucătorii noștri obligații majore față de cluburi și chiar față de ei însăși? Paragrafele contractelor actuale sunt foarte vagi. Am asistat la cîteva antrenamente ale cluburilor noastre. Drept să spunem ele aduceau cu niște întruniri amicale unde se faceau bancuri. Nici vorbă de o pregătire serioasă, de kilogramele de sudoare puse în bătaie la pregătire, aşa cum se scrie în publicațiile noastre de sport. Dacă ne gîndim bine, nici loviturile tradiționale nu sunt exercitate la antrenamente. Cornerul a devenit un fel de repunere a mingiei în joc, lipsită de periculozitate. Loviturile libere de la 16 metri sunt numai secretul cîtorva mari jucători care le execută impecabil. Dacă vedeați respectivă lipsită din echipă, nimănii nu știe să fructifice lovitura respectivă și adversarul poate fi linisit. O îngrijorătoare lipsă de condiție fizică se constată la toate echipele: de unde accidentările rapide și repetate, întinderile și toată gama de neplăceri pe care antrenorii cu bună știință le tolerează pentru că nu au ce face. Uneori, cînd cer jucătorilor o pregătire excesivă, se ajunge chiar la desfacerea contractului de muncă (al omului de pe tușă, nu al vinovaților). În condițiile actuale antrenor este cel mai neapărat dintre toți cei ce participă la viața fotbalului nostru. Despre condiția morală a jucătorilor ce să mai spunem? Atîta timp cît ei reprezintă o valoare certă, pot face ce vor. Se pot culca în zori, pot să evadze din cantonamente și să fie certați cu blîndețe, să fie evitați cînd e vorba despre suspendări și aşa mai departe. Cît despre amenziile atât de cunoscute în alte locuri, nici nu poate fi vorba. Și-a-tunci? Ce să mai cerem noi antrenorilor, cum putem noi să-i mai acuzăm că sunt lipsiți de valoare?

Nu antrenorii pierd meciurile în cele mai multe cazuri, jucătorii le pierd, pentru că nu vor să le cîștige, pentru că nu au față de cluburile lor decît vagi obligații. Și-atunci ce alegem? Să avem un fotbal la întîmplare sau unul în care numai cei ce doresc să se afirme să încapă?

N-am decît să alegem...

Eugen BARBU

vremea în săptămîna viitoare

după ceată și chiciură— lapoviță și ninsoare

După o răcire de două zile ce va fi mai accentuată în Transilvania, Maramureș și Moldova și care va fi însoțită de înnorări pronunțate, de ceată și chiciură, se va produce în jurul datei de 15 ianuarie o infiltrare de aer mai cald din bazinul Mării Mediterane.

Curgînd pe deasupra unui sol rece, acest aer călduț și umed își va condensa vaporii în pilcuri de ceată groasă care pe unele suprafețe vor forma mase compacte de nori așezati pe sol.

Datorită faptului că într-un metru cub de ceată sunt peste o jumătate de miliard de picături de apă, vizibilitatea se reduce considerabil, ea scăzînd uneori și sub 50 de metri.

După scurgerea acestor zile ce-

toase cu burnițe locale și polei slab dimineață, în zilele de 18-19 ianuarie un front de precipitații va pătrunde în spațiul țării. Vor cădea mai întîi ploi și lapoviță locale ce se vor transforma în ninsori și care se vor extinde mai în toate regiunile țării. Temperatura va scădea, iar vîntul rotindu-se dinspre nord-est se va intensifica în Bărăgan. În răsăritul teritoriului se va depune polei destul de gros.

Reamintim că în intervalul 13-19 ianuarie cea mai scăzută temperatură la București a fost de -28° la 15 ianuarie 1893, iar cea mai ridicată, de 16°, s-a înregistrat la 14 ianuarie 1920.

TOPOR

Ovidiu IOANITOIAIA

viață modernă

magazinul '74

creierul

Cunoaștem încă destul de puține lucruri despre creierul nostru. De mii și mii de ani creierul ne servește, deși nu știm mare lucru despre el. În ultimul veac s-a mai descoperit, s-a mai aflat cîte ceva despre creier, dar prea puțin în comparație cu ce-a mai rămas de cunoscut. De neimaginat ceva mai complicat, mai perfect decît creierul, sediul gîndirii, rațiunii, înțelepciunii noastre dar, cu toate astea, pe el am uitat să-l trecem printre minunile lumii. Ne servește ca un necunoscut generos și dezinteresat, în vreme ce-i datorăm tot ce-am făptuit, ce-am gîndit și ce-am descoperit (de la structura atomului la structura universului).

Nu spun că necunoașterea creierului nu s-a soldat și cu prejudicii. De unele dintre ele n-a venit încă timpul să ne dăm seama. Mai întîi, săt gata să cred că noi, oamenii, ne-am fi respectat mai mult și mai de multii pe alții, dacă am fi înțeles ce fabulosă alcătuire se găsește în cutia craniată a fiecărui dintre noi. Ne uimește un calculator ajuns abia la a treia sau la a patra generație și, deseori, nu ne mai uitam în fața omului, cu toate că natura a îndesat în creierul fiecărui om un milion de calculatoare, cu mult înainte ca omul să înțeleagă ce e aia o generație și un calculator. În mica noastră cutie craniată stau îngîmădite aproape de zece ori mai multe calculatoare decît există astăzi pe întreg pămîntul. Un singur om are în mintea sa aproape de zece ori mai multe calculatoare decît are omenirea.

Dar cel mai însemnat prejudiciu determinat de prea puțina cunoaștere a creierului constă în insuficienta lui funcționare. Ajunși aici, vom menționa părerea după care nu utilizăm — nici unul dintre noi — cam 90 la sută din potențialul existent. Sintem atât de inteligenți și de înțelepti pe cît se știe, doar cu zece la sută din forțele creierului. Trăim, învățăm, gîndim, hotărîm numai cu a zecea parte. De multe ori, probabil și cu mai puțin. Cite au ieșit pînă acum din mintea omului, au ieșit numai din a zecea parte. Și atunci de ce să ne mai mișcăm că au ieșit pe lîngă atîtea bune și atîtea rele? Cît a creat omul la fel, deși se știe cum învăță creierul, nu și cum creează creierul, nici cum, nici cu ce parte, astfel încît și nefondat să spui unui bun romancier, cum am auzit eu odată pe cineva, «sînt invidios pe partea ta de creier care scrie roman». Cunoaștem cam a suta parte din ce-am putea cunoaște într-o viață, gîndim, probabil, rar, o dată pe săptămînă, pe lună sau pe an, gîndim și strîmb, lăsăm forțele

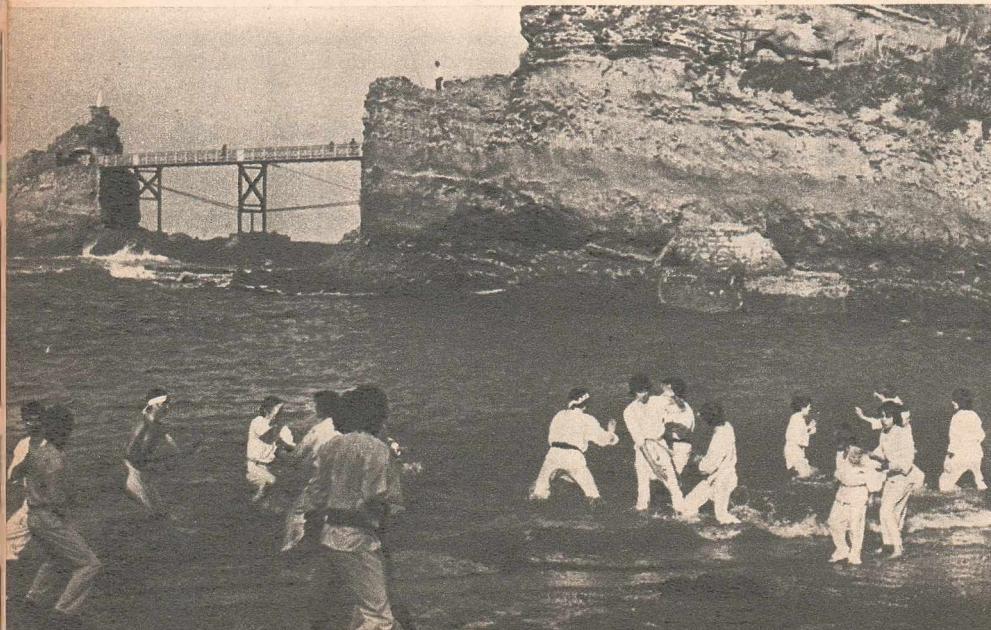
creierului să se uzeze treptat prin trecerea timpului și prin neutilizare. Sigur, a zecea parte din creier înseamnă ceva. Înseamnă o sută de mii de calculatoare în mintea fiecărui om, cam tot atîtea cîte există făcute de mâna omului pe întreaga planetă. Dar, cu toate astea, atîtea lucruri întîmplate pe pămînt ieri, azi, și care se vor întîmpla și miîne, mă determină să spun că oamenii au urgentă nevoie de întreaga capacitate a minunatului lor creier. Istorile de tot felul ale omenirii sunt pline de idei, de fapte, de creații exceptionale, dar și de multe greșeli, de multă prostie, de multe nenorociri, care ar fi fost probabil evitate, măcar în parte, în caz că am fi știut să dispunem de întreg arsenalul creierului. Dacă am fi judecat cu întreg creierul, nu doar cu o mică felie. Analizați, de curiozitate, o sută de erori sau de nenorociri din istoria omenirii și veți descoperi în dreptul fiecărei greșelile de minte care au generat-o. Fiindcă, omenirea greșește în minte nu în altceva, cum zice unul dintre cei mai mari pictori ai lumii de azi, Sabin Bălașa. Și nici nu e de mirare, omenirea greșește în minte, odată ce nouă zecimi din creierul omenirii n-au ajuns încă în stare de funcționare.

Astăzi, în numeroase țări, creierul este cercetat intens. După un timp oarecare, savanții vor prîncepe totul despre cele zece miliarde de neuroni, despre sutele de miliarde de circuite de legături vizibile și invizibile și, mai ales, despre cum va trebui să le punem la muncă. Unul dintre cele mai înobilante semne ale timpului nostru, aşa cum va apărea el în ochii curați ai viitorilor, va fi tocmai acest intens efort și aceste mari cheltuieli făcute acum pentru cercetarea și înțelegerea creierului. După atîtea eforturi de cercetare, după atîtea cheltuieli care au dus la descoperirea bombei, sosit și vremea pentru cercetarea creierului. Sigur, ar fi fost poate mai bună ordinea inversă, poate după ce ne-am fi înțeles creierul și am fi învățat să-l dirijăm integral, poate atunci nu ne-ar mai fi interesat bomba, dar, astăzi, altă poveste. E bine și acum. Prin cercetarea creierului și prin rezultatele ei se poate contrabalanza, după mine, și bombele și rachetele, și orgoliile deșarte, așa încît nu e chiar o mare naivitate sau o mare gogomanie să credem că, asediind fortăreața creierului, nu ne vom mai asedia prea mult între noi. Speranța asta o nutresc toți cei care deplină atîta cantitate de minte neîntrebuită la scara timpului și a omenirii.

Romulus BALABAN

judocații din biarritz

Iarna își arată puterile în toată Europa, inclusiv pe coastele nordice ale Franței, inclusiv pe plajele (atât de îmbieroare în timpul verii) de la Biarritz. Asprimea iernii n-a întrerupt însă exercițiile zilnice, pe malul mării, ale cetezătorilor membri ai clubului local de judo. Ei continuă să se lupte între ei, cu vîntul, cu valurile, cu gerul.

doamna elvira

Ce să vă spun despre ea? Cum se poate vorbi despre o dragoste în mod public, cînd aceasta nu este o simplă ficțiune? Doamna Elvira Popescu este, cum spun francezii, «un Amour!» cu A mare.

O mare, o inegalată, o nerepetată atracție, glorie a teatrului francez, dar nici ea nu a uitat, și nici teatrul pe care îl servește de cîteva decenii n-a uitat că e română. «Elvira — la roumaine! — Elvira româncă. «Elle est la reine!» — Ea e regina! Si aşa e.

O regină septuagenară peste un imperiu de lacrimi și carton. Nu știu cum arată atunci cînd a venit la Paris pentru prima dată, cîndva, prin anii '30, chemată de un mare regizor care o văzuse în «Patima roșie», la București. Era destul de săracă și destul de departe de a fi o mare Doamnă. George Vraca, «meșterul», îmi povestea prin iarna lui 1960, conducindu-mă pentru prima dată la ea, că, primind invitația de a interpreta temporar un rol ce i se potrivea, «nebuna» (și cu cîtă dragoste spunea meșterul «nebuna!») a desculat la Paris, trăgind la un hotel de mîna încă unde a ocupat un apartament pe care și l-a umplut cu flori trimise, pasărmîne, ei, de acel invizibil, incontrolabil și atotputernic «Tout-Paris», după care a telefonat regizorului care o invitase că regina a desculat. Măria-Sa arta românească sosește încă o dată la Paris. Nu putea intra în Orașul-Lumină ca o slujnicuță, pe ușa de serviciu. Nu prea avea cu ce își plăti mai mult de o zi hotelul, dar, în fața regizorului uluit de maiestuozitatea primirii, «nebuna» punea condiții. Parisul trebuia să-mă merite. Și nu putem spune că n-a făcut pentru artă tot ceea ce îi stătea în puteri. Dealtele, ca și «regina». I-a cucerit, le-a stors sufletele în batiste, le-a arătat ce înseamnă să desculzi din osul lui Caragiale și al lui Nottara. Alții veniseră, alții plecaseră, alții rămăseseră. Jean Yonnel, de Max, Janny Holt, Alice Cocea, Mihăescu, Marcel Lupovici puseseră pietre peste pietre la edificiul teatrului francez aducind cu ei din spațiul mioritic ceva inefabil, inimitabil, de neinlocuit, ca dalta lui Brâncuși sau vioara lui Enescu.

A ajuns directoarea teatrului «Marigny», idol al scenei franceze, adevărat «monstru sacru», ca monumentele culturale fără de care Parisul zilelor noastre pară n-ar fi Paris. Cițiva ani mai tîrziu după prima întîlnire, prin 1964, ducindu-mă în culisele teatrului după căderea cortinei peste ultimul act al «Prezicătoarei», a trebuit să-i

răspund, oricât nu aș fi vrut, la întrebarea netă: «Ce face Gicu, s-a însănătoșit?» Gicu era Vraca. Abia închisese ochii. L-am spus. S-a rezemat în baston, am văzut-o clătinindu-se și abia am apucat să-o sprijin. «Ce-a jucat ultima dată?» «Richard al III-lea». «Bravo lui. Un rol pentru el. Trebuia să-l îngropat îmbrăcat în costumul ultimului rol. N-ati facut așa?»....

Atunci, la prima întîlnire cu ea și cu Vraca, i-a spus «meșterului»: «Bine mă, dacă n-ai venit să rămîni, dacă n-acceptă postul de director coasociat la mine, atunci de ce ai venit?» «Am o beteagă la o ureche, mi-o dreg, și mă întorc acasă». «Du-te Gicule, și nu te uita în urmă. Poate că uneori o să regreti, dar să nu-ți pară rău. Ascultă-mă pe mine. Åsta-i orașul drăcului, dacă nu-l ieți tu pe el în coarne, te ieșe în copite! Acolo, la noi, e altceva. Poate c-o să mă-ntorc și eu într-o zi... Numai să mai apuc...»

Ultima dată cînd am văzut-o, prin septembrie anul trecut, nu mai juca. M-a întrebat, ca întotdeauna, ce mai e prin țară? L-am povestit cu de-amănuntul, căci știam că întrebarea ei nu cerea un răspuns de florile mărlului și mi-a spus punindu-mi mina pe braț: «Măi flăcău, eu nu mai pot. Îți aduci aminte de dracul ăla de Gicu? M-am gîndit de multe ori la el și zău că avea dreptate!» «De ce nu mai jucă?» — am întrebat-o.

«Ce să joc, mă, bulevard? Piese sexy? Elvira Popescu nu joacă decît teatru serios. Mare. Teatru, mă, cu «V» mare, adică «Viață». Åsta îi au înnebunit, parcă i-a apucat boala lui Calache, nu te uîți ce face succes? Ce rol ai vrea să joci?»

Îi spun de «Mamouret». Nu-i convine. E prea siropos, prea miroase a prohod. Vrea Viață. Merge în baston și plînge des. Și înjură. Românește. În cel mai autentic grai autohton. Așa făcea uneori și pe scenele Orașului-Lumină, spre hazul spectatorilor care o adorau. «De ce v-ati retras aici, la tară, și nu locuîti în apartamentul de la Paris?»

«Ce spui, dom'le? Și cînd oi muri să mă scoată pe scara de serviciu? Să mă duca cu duba, printre ambuteiaje, să-mi claxoneze schizofrenici la ureche? Aici seamănă cu ceva de-acasă, la uită-te la bradul ăla, nu seamănă? În cetina lui să mă îngroape, să miroasă a sănătate, ca acasă! Aia e!...»

Asta e, Doamnă Elvira!

Ioan GRIGORESCU

de la lume adunăte

Armonie între vechi și nou. În orașul Esztergom din Ungaria, veche reședință regală, s-a redeschis de curînd un interesant monument de cultură.

Ceea ce-l face renumit în mod special sunt valoroasele colecții de tablouri italiene datean din secolele XIII și XV și goblenurile franceze din secolele XVI și XVII. Muzeul prezintă și atracție ale modernității: instalația de aer condiționat și lambrizările din lemn de nuc american cu care sunt tapisați peretii și plafonul.

Tiraj maxim: 200 exemplare. Un săptămînal unic în felul lui apare în orașul brasiliense Pernambuco. Intitulat «Curier Dolimente», publicația este consacrată în exclusivitate descrierii detaliante a vieții și activității proprietarului revistei, bogatul industrial Dolimente. În paginile hebdomadarului putem citi, de pildă, anunțane cutremurătoare în legătură cu migrena lui sef Dolimente sau despre vizita de sămbătă a măcușii sale. Tipărită într-un tiraj nemaiîncălit, de 200 exemplare, revista este distribuită gratuit amicilor și redacților marilor ziară.

Pentru tații curioși. La maternitatea spitalului din Lich, landul Hessa, R.F. Germania, s-au introdus de curînd unele măsuri menite să șureze emotiile viitorilor tați aflați pe jurul așteptării. Astfel, prin intermediul unui aparat TV, aceștia nu numai că pot asista la nașterea odraslelor lor, dar pot și vorbi cu soțile lor. Mai mult decît atât, contra unei sume accesibile se livrează

fericiților tați înregistrarea pe peliculă de film a întregului act al venirii pe lume a odraslei lor.

Vopsit părul «made in England». Într-o din zilele trecute locuitorii orașului englez Barton au avut surpriză să constate că toate muncitoarele uzinei chimice din localitate aveau părul vopsit în cele mai neașteptate culori — de la albastrul celest pînă la roșul aprins. S-a aflat ulterior că nu era vorba de o nouă modă în domeniul podoabei capilare feminine, ci, pur și simplu, de consecințele experimentării în uzina respectivă a unui nou ierbicid.

Credincioși cailor! Recent, cu ocazia ultimei parăzi a grănicerilor călări, desfășurat la Berna, unitate pe care guvernul helvetic intenționează să-o motorizeze, s-a produs o caldă manifestație de simpatie fată de colonelul de cavalerie Adolf Maier după ce acesta s-a adresat astfel celor din subordinea sa: «Nu uitați caii, rămîneți credincioși tradiției cavaleriei. Cind țara va duce lipsă de carburanți se va reveni la bunul și blindul cal». Iată un adevar verificat și în mica Elveție.

Vai, ce rușinoși săi! Cuprinsă de un val de podoabă, direcția ziarului scoțian «Daily Record» a luat hotărîrea de a scoate de pe pereții redacției toate desenele și fotografiile pornografice, spre a nu leza simțul demnității vizitatorilor. Cind cineașa interesat totuști de proveniența materialelor licențioase, s-a aflat — ce orăre! — că ele fusese decupate chiar din paginile ziarului «Daily Record».

Millionara
(in dolari)
Eleanor Richney,
puțin
înainte
de a părăsi
lumea
asta,
pentru ea,
o adevărată
mondo cane...

lăsați cîinii să devină milionari !

Chiar și în Statele Unite ale Americii, țara tuturor ciudătenilor (a atitor minunății încit nimeni nu se mai minunează de nimic), testamentul domnișoarei Eleanor Richney a provocat stupefactie. Bătrâni notari, avocați, oameni ai legii, cu solidă experiență în materie de elucubrații testamentare, au căscat de data asta ochii mari: pomenitul testament li punea față-n față cu neverosimilul. Neverosimilul esențializat și personalizat.

EU IUBESC CÎINII, TU IUBEȘTI CÎINII, NOI NE IUBIM...

Nimeni pînă acum, nici un filozof, nici un literat, nici un sociolog și nici un statistician, nu s-a încumetat să întocmească o listă — fie ea și fără pretenții de exhaustivitate — a pricinilor, a cauzelor care pot da naștere sentimentelor de iubire dintre bărbat și femeie. Și chiar dacă cineva ar fi făcut-o, aș putea să jur că din enumerarea ar fi fost omisă însîrparea dragostei ca urmare a sentimentelor comune caninofoile. Și totuși, așa s-a născut afectiunea Eleanori Richney pentru Mark Strong și viceversa. Cu cîțiva ani în urmă, cei doi s-au întîlnit pe un teritoriu cu totul impropriu înfloririi vreunui sentiment de dragoste: ea — albă, el — negru (într-o zonă a lumii în care s-a născut noțiunea de segregatie rassială), ea — bogată, el — sărac (într-o parte a globului în care avea determină scara valorilor în societate), ea — proprietar de terenuri petroliere, el — portarul băncii căreia îi încredințase ea administrarea averii. Ea — la vîrstă cînd femeile tin neapărat să-și ascundă vîrstă, el — la 20 de ani. Totul, absolut totul îi despărtea pe cei doi. Totul, afară de cîini. Ea iubea cîinii. El iubea cîinii. Și așa au ajuns să se iubească între ei.

150 DE CÎINI BINE HRĂNIȚI ȘI PROST EDUCATI

Prin urmare, Eleanor Richney din Fort Lauderdale, Florida, așă într-o bună zi că tînărul Mark Strong iubește cu pasiune cîinii, că îngrijește și crește, cu dăruire, nu mai puțin de 15 exemplare din rasa cocker. Miss Richney, ale cărei extravagante cunoșteau de multă vreme notorietate în tot ținutul, descoperă deodată în dragostea de cîine celul suprem în viață. Amenajeză — deocamdată provizoriu — un spațiu larg în jurul locuinței ei și, apoi, cu Mark Strong la volanul Cadillac-ului său, începe să cutreiere Florida în lung și-n lat, adunind de pe drumuri toți cîinii vagabonzi întinuți. Cu cît săptura arăta mai jalnic, cu cît era mai înfometată și mai jigoasă, cu atât victoria morală li se părea celor doi mai strălucitoare. La un moment dat, pe terenul afectat, trăiau în semisâlbaticie (asigurarea hranei nu era nici o problemă, dar educația patrupedelor era una, și încă una irezolvabilă) un număr de 150 de potăi. Pentru vecinii proprietății Richney, oameni cu totul lipsiți de sensibilitate

și de înțelegere pentru marea cauză a salvării cîinilor, prezența acestora, zgomotoasă și oarecum rău mirositoare devinea din zi în zi mai supărătoare. Împărăția cîinească a fost silică să se mute într-un loc mai singuratic, la Deerfield Beach. Acolo, Miss Richney moare, lăsînd în urmă o haleă de cîini, cîteva infime regrete și un nemaipomenit testament.

CÎINII LATRĂ, MILIOANELE CURG...

Primul care s-a trezit dintr-un prea frumos vis al vietii a fost Mark Strong. Generoasa lui parteneră de viață și de «mare operă a vieții» îi lăsa prin testament un venit anual de... 50 de dolari. Un dolar pe săptămînă! Dar cine s-a mai gîndit oare la bietul Strong și la gravele lui complexe sentimental-financiare, atunci cînd au fost cunoscute celelalte clauze ale testamentului? Fiindcă iată ce stabilcea ele: întreaga avere lăsată de defunctă, estimată la 16 milioane de dolari, în proprietăți funciare și bani lichizi depuși în safé-ul băncii, aparținând din acea clipă familiei alcătuite din cei 150 de cîini, foști vagabonzi. Cu suma de 500 000 de dolari — stabilea în continuare testamentul — se va construi un frumos palat, demn de ființele lătrătoare adoptate și unde acestea urmă să fie îngrijite, hrănite, spălate, asistate medical. Un personal de specialitate, bine calificat — preciza testamentul — va asigura aplicarea acestor clauze. Testamentul interzicea categoric grăbirea, sub orice formă, a sfîrșitului erezilor, oricăt de bătrâni și suferinzi ar fi. La moartea naturală a ultimului pensionar, avere va reveni unui institut științific, specializat în cercetări zooveterinare.

Scandalul provocat la deschiderea testamentului n-a luat doar forma protestului vehement al opiniei publice, ci a culminat cu un proces judiciar de mari proporții între rudele defunctei, pe de o parte, care se strădusec să dovedească irresponsabilitatea testatoarei, și executorul testamentar — Broward National Bank — pe de altă parte. Cum și cînd se va sfîrși procesul, e la fel de greu de pronosticat ca și timpul probabil. Deocamdată, complicatele proceduri judiciare de sechestre și ridicări de sechestre, de suspendări de execuție și ridicări de suspendări de execuție etc., etc. au împiedicat traducerea în fapt a clauzei privitoare la construcția conacului de 500 000 de dolari; organele judiciare au aprobat «doar» 50 000 de dolari necesari construcției unui adăpost corespunzător pentru patrupezi. Au mai rămas dintre ei 68, bătrâni, unii orbi, alții surzi. Cu toții însă, în stare să mai latre. Să mai latre destul de tare ca să se audă pînă în Sahel, unde copiii descărcați de foame și deshidrațați de sete sănă cărați cu roabă la posturile de prim ajutor; destul de tare pentru a aminti oamenilor cit de mare este grădina bunului Dumnezeu.

E. DASCĂLU

cronica de trei secunde

poate...

Poate că n-am tact, poate că nu sunt suficient de vesel la început de an, poate că ar trebui să cad mult mai profund pe gînduri în această dimineață de abia 4 ianuarie 1974,

poate că ar trebui să invit lumea la un hohot general de ris, însăciind cazul hoților italieni care și-au pierdut capul într-o noapte cînd au vrut să spargă un birou din Roma și constatînd că ușa rezistă asaltului lor, au început să tragă cu mitraliera în broasca ușii dar și broasca rezista, ceea ce i-a enervat peste măsură și în cele din urmă, fiind foarte grăbiți, au plecat, deși — după cum a dovedit foarte simplu polițistul a doua zi — era suficient să apeze pe clanț și să intre, ușa nefiind încuiată,

poate că în loc de un hohot puternic de ris, ar fi potrivit într-o asemenea dimineață și un suris subțire ca acela născut dintr-o altă faptă a poliției, a unui polițist filipinez, care s-a lăsat mituit de o deținută și pentru 30 de pesos i-a dat drumul femeiei, înlocuind-o în celulă cu propria lui mamă, ceea ce mi-ar permite să divaghez simpatic pe marginea umorului care dormitează atîț în relația de familie cît și în activitatea poliților, ca să nu zic în ambele domenii,

poate că ar fi și mai potrivit, și mai la locul lui, și mai lesniosc conteiul și inspirației mele, să înalț un poem în proză ceasurilor deșteptătoare care se lansează azi în lume — mare pasiune pentru ceasuri deșteptătoare, era și timpul! — printre care se găsește un tip de ornic pe care-l pui sub perna dar la ora fixată nu sună deloc ci se apucă să-ți miște dulce și tandru perna.

prin vibrații îndelungi și plăcute,

poate că asemenea poeme despre deșteptare, deșteptăciune și de aici — evident — metafora lucidității, necesitatea minții treze, a inteligenței tăioase mi-ar prinde mai bine, mi-ar face mai multă plăcere și mai puțin rău, ceea ce e întotdeauna o afacere bună pentru orice om care nu visează la a fi poet fiindcă nu poti visa la ceea ce ești oricum,

poate că există mulți alți «poate» —

eu mărturisesc că nu-i văd, că nu-i știu, că nu mă interesează, avînd pur și simplu în vedere, în auz, în cap, chiar în grafîful virfului meu de creion, nu ideea ci chiar șuierul biciului cu care la Ovamboland, în sud-vestul african, administrat de Republica Sud-Africană, au fost biciuți 18 oameni care cereau egalitate între negri și albi pe acele meleaguri. Au fost biciuți în public, fie pentru că n-au vrut să spună cine le sunt conducătorii, fie fiindcă au învățat copiii să cînte cîntece de luptă antirasistă, fie fiindcă...

De ce mai cereți cuvinte — cuvinte cu care se scriu poeme, cîntece, scrisori de dragoste și bancuri — cînd în lumea astă extrem de civilizată oameni ca toți oamenii mai sunt biciuți? Cînd șuieră biciul peste o spinare de om — nu mai există «poate», nu mai există poeme, nu mai există poate nici măcar un An nou.

Iertați-mi lipsa de tact — dacă așa-i zice acestui sentiment care se uită disprejuritor și sarcastic la virful negru al creionului meu alb.

Radu COSAȘU

oameni despre care se vorbește

NE WIN, Maung Shu Maung (născut în anul 1911; studii superioare la Rangoon; ofițer de carieră și militant fruntaș în viață politică a Birmaniei; în anii 1949-50 a fost locuitor al primului-ministrului; între anii 1958 și 1960 a fost prim-ministrul și ministru al apărării; a deținut și alte portofolii ministeriale — finanțe, planificare, justiție — în diferite cabineți). Președintele Consiliului Revoluționar al Uniunii Birmane, țară care — odată cu aniversarea a 26 de ani de la proclamarea Independenței — a devenit, potrivit noului statut Constituțional, Republica Socialistă a Uniunii Birmane.

CARLOS ALFARO SIQUEIROS (născut la 11 decembrie anul 1900; studii superioare; întră de tînăr în mișcarea politică, ocupind funcții înalte în stat; în anul 1944 a fost numit guvernator civil și șef al mișcărilor franchiste pentru provincia Leon; în anul 1957 este director general al securității, funcție pe care o deține pînă în anul 1965 cînd devine primar al Madridului; în luna iunie a anului 1973 a fost desemnat ministru de interne) a fost numit în funcția de prim-ministrul al țării, în locul lui Luis Carrero Blanco care — după cum se știe — și-a pierdut viață în urma unui recent atentat.

DAVID ALFARO SIQUEIROS (născut la Chihuahua, Mexic, în anul 1896; studii la Academia de arte San Carlos din Mexico și în Europa; ilustru pictor și neobosit militant revoluționar mexican, fruntaș al Partidului Comunist Mexican; a luptat în anii 1914-1921 în armata revoluționară mexicană, iar în 1936 în Spania, alături de forțele democratice; inițiatorul unei picturi murale moderne, viguroase, militante; premiat la Bienala din Veneția în 1950; membru în juriul primei Bienale de la Genova — 1952) a încremat din viață la 5 ianuarie, lăsînd în urmă o strălucită operă artistică și un nume luminos de luptător.

Pe o stradă din Madrid. Dintr-o regretabilă eroare, fotografia care însoțește informația cu titlul de mai sus, apărută în Flacăra nr. 1-2, pag. 60, nu se referă la atentatul de la Madrid, ci la un atentat cu bombe din Londra. Facem cuvenita rectificare.

manifestările gastrointestinale ale unor viroze

Incepând din acest număr vom încerca să ținem la curent cititorii revistei «Flăcără» relativ, săptămânal, părerile noastre în confruntare cu cele ale publicului despre unele spectacole de teatru, estradă, spectacole ale teatrului TV și-a. Ambițiile care ne animă nu sunt altele decât acelea de a fi sinceri, obiectivi, și, pe cît ne stă în putință, exigenți cu ceea ce recenzăm. Vom căuta să fim prezenti în primul rînd la toate premierele dramaturgiei contemporane, în oricare teatru din țară s-ar întâmpla evenimentul și desigur la spectacolele de anvergură ale repertoriului teatral al anului în care se sărbătoresc cea de-a XXX-a aniversare a Eliberării. Nu va fi ușor să ținem piept numărului mare de premiere ale celor peste 60 de teatre, știind că «Flăcără» apare doar în 52 de numere pe an. Vom face însă tot ce este posibil să ne ținem aproape de aceste promisiuni. Așadar:

corăbii pentru dumneavoastră

O metaforă desigur aceste «corăbi» care se vor fi purtătoare ale lucidității, îndrăznelii și neconformismului, dar care în afară de o atmosferă combativă și un lirism bine cîntărit nu reușește decât să reia teme îndelung mesecate pe scenele eșadelor. Pornindu-se de la o idee poetică, s-o numim așa cum a fost formulată ea de Labiș «Luptă cu inerția», în scopul de a da cale liberă inițiativelor, nouului, entuziasmului lucid, creator. «Corăbiile» teatrului din Ploiești navighează frumos în ape stătătoare. Iată, de pildă, o scenă pe care am tot văzut-o reluată în diferite ipostaze, fărdată și pomădată de autori de ocázie, rămînind însă aceeași pe care o știm dintr-o piesă a lui Baranga. Este vorba de un oarecare director pus pe jar de un articol critic apărut în presa locală, director ce încercă să afle cine a scris articolul despre neregăurile din activitatea instituției pe care o conduce. Bineînteles că se găsește un «miel turbat», «unul mic și al dracului», din aceia care se dau «doi la metru» și este predat de către subalternii săi ultraservibili viu în mina directorului. În cadrul acestui episod se întâmplă un moment coregrafic de reală emoție susținut cu vioiciune și sensibilitate de Mirel Mineru. Nu se înțelege de ce «corăbiile» sănă date în chip de joben și voal de mireasă, cînd cei doi află în vorbă de trei zile se căsătoresc cerind părinților nu «casentimentul», ci «apartamentul». După un dans dezliniat în care fustele dansatoarelor sănă croite din prapuri, mirii se înstrâinează definitiv. Unde mai este aici ideea nobilă a «corăbiilor»? Trecind însă peste aceste, să le spunem, licențe (la care putem adăuga «cupletul»), de altfel excelent interpretat de Titi Dumitrescu, aplaudat de public la scenă deschisă, despre șicanele pe care și le fac reciproc colocatarii unui imobil cu multe etaje) ajungem la comentariile în versuri care punctează și leagă scenele disparate învingind în final cu o voce amplă acel «ceva» promis și care trebuie spus în întregul spectacol.

Publicul, format mai ales din tineri, a urmărit scenele de un umor foiletonistic din sevențele culturii străini și fete abandonate, s-a distrat la scena absurdă și gratuită a regizorului care are o vizion proprie despre Romeo și Julieta și a ascultat versurile angajante ale poetului Cornelius Ţerban. Ieșirea, la un moment dat, a ansamblului de balet în sala de spectacol oferind flori veștede spectatorilor a creat cîteva momente de un penibil duios întrerupt salvator de muzica lui Ion Cristinoiu. Marin Rotaru, mecanic la C.F.R., îmi spune: «Eu n-am înțeles unde vrea să bată «corăbiile» astea. Adică să visăm? Sau ce? Deși a fost evident efortul creatorilor de a onora arta actorului printre mai bună dicțiune și mișcare precum și nuantarea partiturii printre interpretare mai lăzibilă subliniind, atunci cînd au avut ce sublinia, sensurile textului totuși, după cum se vede au mai rămas nedumeriri».

Regia semnată de Alexandru Bocăneț, alături de colaboratorii săi de la «gala lunilor» (mișcarea și decorul), a reușit să dea ansamblului ritm, tensiune artistică și culoare. Un colectiv bun, cu o ureche fină la indicațiile regizorale, în care am putut urmări cîteva individualități conturate.

Coman ȘOVA

manifestările gastrointestinale ale unor viroze

Există un mare număr de virusuri, identificate, în special în ultimele 2-3 decenii, care provoacă epidemii adesea sezoniere, iarna ori vara mai ales. Cîtă, de pildă, grupurile virale: myxovirus (din care face parte gripe), enterovirus (poliomielita, ECHO), rhinovirus (răceala comună), adenovirus, herpesvirus, reovirus etc.

De obicei infecțiile nebacteriene sunt atribuite greșit gripei. Si dacă în cursul unor asemenea stări apar tulburări digestive, se afirmă că avem a face cu «gripă intestinală». În realitate, virusul gripal produce rareori diaree. În schimb, virusurile din grupul ECHO, reovirus, virusul hepatitei și chiar adenovirusurile pot produce gastroenterite cu sau fără febră.

Copiii se îmbolnăvesc mai des decât adulții. În plină epidemie de viroze (iarna mai ales cu caracter respirator și miaglic) apar brusc simptome digestive: lipsă de apetit, greață și vărsături fără febră sau numai la început. Simptomul initial poate fi durere abdominală sub formă de crampă. Dar cea mai caracteristică trăsătură este diareea fără singe în mucus. După 3-4 zile totul reîntră în ordine. Copiii se pot deshidrata mult și de aceea necesită reechilibrare electricității. În scaun nu se pune în evidență infecție cu bacterii. Numai procedee speciale de laborator pot identifica virusul în cauză.

În forma febrilă a gastroenteritei virale boala începe brusc cu stare de rău, temperatură, dureri de cap și musculară, frisoane și senzație de frig, dureri abdominale, vărsături, dar mai rar cu diaree, ci de obicei cu constipație. În cursul iernii se întâlnesc uneori cazuri epidemice de boală acută digestivă cu diaree de origine virală.

Gastroenteritele nebacteriene acute care apar vara sau toamna sunt de obicei cauzate de virusuri din grupul ECHO, așa-numitele entero-virusuri care dau încă și alte simptome la nivelul diverselor organe.

Manifestările gastrointestinale pot precede ori însă și hepatita epidemică a cărei semnătură este de obicei apariția icterului.

Recunoașterea originii virale a acestor manifestări nu este totdeauna ușoară. Asocierea simptomelor de tip «gripă», lipsa semnelor de laborator caracteristice infecțiilor bacteriene, aspectul epidemiologic diferit de cel al toxinfecțiilor alimentare constituie criterii de orientare utile. Diagnosticul de certitudine este confirmat de analize pretențioase, la nivelul laboratoarelor specializate de virologie din Institutul de microbiologie ori Institutul «Cancuzino».

Uneori se fac confuzii cu stări medico-chirurgicale, situație generată în special de așa-numita adenolimfă mezenterică, în care virusul se localizează cu predilecție în țesuturile limfatice abdominale, putind să-mă apendicită.

Evoluția este în majoritatea cazurilor favorabilă. Măsuri dietetice simple, codeină sau atropină ori tinctură de opiu sănă de folos. În schimb antibioticele n-au efect și trebuie evitate. Greșeala care nu trebuie făcută este de a eticheta cu ușurință drept virală o tulburare digestivă acută bacteriană ori toxicointestinală sau cu caracter chirurgical. Această precizare o poate face numai medicul.

Profesor doctor docent
V. CIOBANU

I.T.A., mersi!

Cursa I.T.A. Alexandria-București a debutat sub cele mai bune auspiciose. Sigur, puțină înghesuală a fost, n-au lipsit nici vociferările de rigoare, după cum, ca întotdeauna, s-au găsit cîțiva mofturoși care să pretindă o oarecare ameliorare a temperaturii din interiorul autobuzului. Evident, toate acestea au fost uitate odată cu viu-guroasă demararea a mașinii. Ba am putut să surprind chiar un val de roșeață urcind în obrazul acelora — doi sau trei, nu mai mulți, vă asigur tovarăș! — care pretențiosă respectarea locului înscriș pe bilet și căldură în timpul cursei. Ca și cum aceasta ar fi contat și nu faptul evident, atât de evident, incă sărea în ochi, nemainescitind nici un comentariu, că autobuzul mergea, nu foarte repede, dar mergea!

S-a întimplat însă, cam la 13 kilometri de Alexandria, că șoferul să stopeze brusc și tot cu atită agilitate să se repeadă afară, nu înainte de a lăsa cu sine un extintor, lucru care m-a tulburat într-o oarecare măsură. După alte cîteva minute, ușile autobuzului au fost larg deschise și oamenii au început să coboare, cu aerul cel mai natural din lume. Cei rămași înăuntru și-au ridicat gulerile paltoanelor, și-au tras adinc pe ochi căciulile și, căutind ungherele cînd mai izolate, au închis ochii. Eram intrigat, nimeni nu spuse nimic, brusca și, pentru mine, neprevăzută hăltă, părea că nu îndispune pe nimeni. Cine știe, mi-am zis, există un consens unanim, la kilometrul cutare șoferul oprește cîțiva vremi și oamenii ies, fac cîțiva pași, discută sau, după caz, contemplă natura, după care, într-un splendid consens unanim, pleacă mai departe! Am aşteptat, am încercat să dorm, apoi m-am plimbat, după care, cam deplasat, recunosc, am întrebă:

— Cind plecăm?
— Nu mai plecăm.
— Cum așa?
— E stricată.
— Și ce facem?

La care interlocutorul meu ocazional mă

privi atent, amuzat și oarecum înțelegător.

— Faceți pentru prima oară drumul Alexandria-București cu I.T.A.?

— Da.

— E clar.

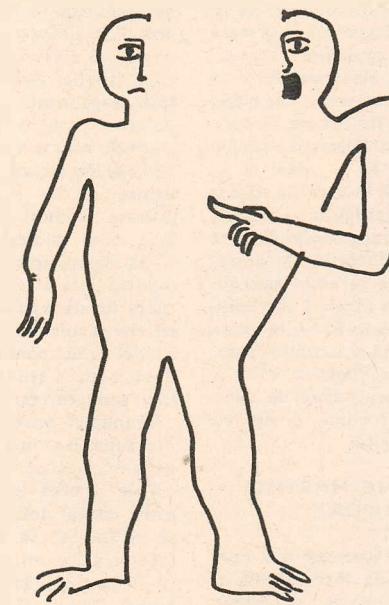
Într-adevăr, lucrurile începeau să se clasifice. După vreo jumătate de oră, șoferul a reușit să convingă un IMS care ruia cu prudență pe șoseaua înghețată să-l ducă înapoi la Alexandria de unde va reveni cu un alt autobuz. Îmi stăruie în minte figura sa plină de speranță și cuvințele sale de îmbărbătare adresate celor rămași, deși, ca să fiu sincer, nimeni în afară de mine nu părea îngrijorat din cale-afară, ba se produceau chiar și glume. Cea mai gustată a produs un hohot cvasigeneral de ris. Îl avea drept subiect pe șoferul de curind plecat din mijlocul nostru, și se încheia cu cuvinte: «...și de atunci nu l-am mai văzut!»

În următoarele două ore am alergat cot la cot pe șosea circa 2 km dus-intors cu un bărbat extrem de bine îmbrăcat, gen «tinăr inginer în minister», ceea ce chiar și era.

Am discutat despre serviciu, familie, copii. Ba ne-am hazardat și într-o discuție mult mai pretențioasă, chiar filozofică, și retin cuvințele pline de miez ale inginerului din final: «asta este, n-ai ce-i face!». Apoi am jucat bîza într-un grup mai eterogen, am alergat iară, dar pe distanțe scurte de data aceasta, după care am strins coceni de porumb de pe cîmp și am încercat să facem foc. Dar n-au ars. Nici n-am observat cînd claxonind victorios, un nou autobuz să opri în fața noastră. Am urcat și fără să se mai întâpte nimic deosebit, am ajuns la București. Călătoria durase patru ore și jumătate. Seară am făcut 39 de grade. Dar ce conta? Cunoșcusem oamenii interesanți, respiraseam aer curat, admirasem peisajul Bărăganului, iarna. Într-un cuvînt, se întâmplase ceva în existența mea, uneori atât de monotonă. I.T.A., mersi!

Mihai HETCO

Petre BOTEZATU

El e!

Schimb de păreri

strîmbă dreptate de la b.t.t.

Numele meu e Petre Grigore, proiectant principal la I.F.A. și ghid al Biroului de turism pentru tineret, în timpul liber.

În ziua de 22 decembrie 1973 m-a sunat la telefon Mihai Stănilăescu, organizatorul de turism al Agenției B.T.T.-București, și m-a întrebat că în revista «Flacără» nr. 52 a apărut un articol care critică — pe nedrept — activitatea B.T.T., cerindu-mi să mă prezint de urgență la sediul agenției. La ora 16,00 am fost în fața respectivului, care mi-a înmînat patru foi de scris și mi-a zis: «Scrie tot ce-ai văzut în trenul 3006». Își am scris. Dar lui Mihai Stănilăescu nu i-a plăcut realitatea și de două-trei ori m-a pus să ajuzez informarea pînă cînd, în final, am renunțat să mai scriu. Dorea cu orice preț să-i scriu că autorii articolelor să vinovați și nu ghidul B.T.T., Dudu Ionescu. În ziua următoare, toți ceilalți ghizi care scriau informări prin colțuri agenției, inclusiv Dudu Ionescu și subsemnatul, am fost instruîtuți de Mihai Stănilăescu cum trebuie să procedăm atunci cînd ne vom afla în fața președintelui B.T.T., tovarășul Titus Deac. Pe drumul care leagă agenția de sediul B.T.T. l-am ascultat pe Mihai Stănilăescu cum îl sfătuia pe Dudu Ionescu: «Nu îl fraier, declară că te-ai jignit și că ești pornit să-i dai în judecată».

Cînd a fost întrebat de președintele B.T.T. cum se procedea că cu transportul pe C.F.R. al turiștilor, am întrebat din răspunsul tovarășului Stănilăescu că se trimite în excursii un număr dublu sau chiar triplu de turiști, față de locurile aprobate de agenția C.F.R. Așa s-a întplat și cu trenul 3006. În plus, Dudu Ionescu avea nevoie să meargă la cabana «Curmătura» din Piatra Craiului pentru a-și aranja petrecerea revelionului '74. Își cum foile de transport C.F.R., bilettele, delegațiile și toate actele sănătatea lui Stănilăescu, lui Dudu Ionescu, care îi este prieten nedespărțit, nu i-a fost greu să primească o delegație și o foie de transport C.F.R. și astfel a apărut Dudu Ionescu «șef» pe trenul 3006... A tras omul ceva la măsea și s-a urcat din Brașov în respectivul tren, etichetând «Rezervat B.T.T.» toate vagoanele trenului!!! În fața președintelui B.T.T., m-am ridicat și am vorbit pînă la capăt, așa cum s-au petrecut lucrurile. Acum, cînd se jucase și ultima carte, Dudu a recunoscut, în timp ce apărătorii săi se ridicau pe rînd elogind activitatea ghidului Dudu Ionescu, care cu un an în urmă a rătăcit un grup de turiști!! O noapte întreagă bieții oameni au bîjbit prin pădurile Dichiului. Unii dintre ei s-au îmbolnăvit, alții și-au pierdut schiurile etc., dar Dudu Ionescu a ieșit basma curată. Culmea, conducerea agenției l-a luat în brațe și l-a felicitat pentru că nu s-au întplat accidente!! Ar fi multe de spus despre «magnificul» Dudu Ionescu, dar am să mă opresc doar la faptul că, după discuția cu președintele B.T.T., Dudu Ionescu (care se alese cu ridicarea dreptului de a mai conduce grupuri de turiști) a sărit impreună cu Mihai Stănilăescu și cu toți prietenii lor pe mine, îmbrințindu-mă și amenințindu-mă că eu le-am dat tot planul peste cap. Au plecat zicind «te aranjăm noi». Și, într-adevăr, m-au aranjat. Mi s-a tăiat diurna și am fost trimis să petrec zilele revelionului în cabana Gîrbova pe post de om de serviciu. Acum stau și mă întreb încotro merge turismul pentru tineret, dacă persoanele din conducerea Agenției B.T.T.-București înțeleg să facă o asemenea dreptate??

Petre GRIGORE

Într-o zi, furios pe slăbiciunea de a avea mereu îndoeli, frântări legate de soluțiile la care trebuia să ajung în unele dosare, tot bombăneam prin birou.

Bătrînul coleg Handrea m-a admonestat:

— Uite ce-i, minzule! Cind nu vei mai avea îndoeli, cînd vei rezolva dosarele așa cum adună contabilii cifre sau împăcatează vînzătorii mezeturile, atunci să pleci din procuratură! Ai înțeles?

Poate nu l-am înțeles atunci, în primul an de procuratură, dar l-am înțeles foarte bine mai tîrziu. Îată două cazuri, oarecum banale, dar la care mă gîndesc uneori și astăzi.

VINOVATIA MEDICULUI

Avocatul reclamantei vorbea cu pasiune și dispreț despre medicul care și-a permis «gestul oribil, atitudinea huliganică de a-și pălmui colega de serviciu», însîrind cu dezvoltură texte din Codul muncii referitoare la obligațiile de serviciu și articolele din Codul penal care pedepseau o asemenea faptă.

Fata care declanșase procesul, asistentă medicală, și pe care avocatul o numea «victimă», ședea ciuminte, rușinată, cu ochii plecați, aprobind pledoaria reprezentantului ei judiciar cu ușoare înclinații ale capului.

În final, avocatul a aruncat în joc cuvîntul de maximă greutate: abuz, imoralitate, lipsă de civilizare etc. Înțelegea că pledoaria lui a convins, din atitudinea sălăii și mai ales a celor două judecătoare care îl flancau pe bătrînul președinte al completului de judecătă și de aceea prelungea fară rost perorația sa însoțită de gesturi patetice. Doar președintele completului de judecătă, unul dintre cei mai calmi judecători, a început să bată în masă cu degetele un ritm ciudat, mai exact un ritm de sambă cu totul nepotrivit pentru vîrstă lui.

Acuzatul, un medic cam de 30 de ani, nu avea apărător. Cind i-sa dat cuvîntul ca să se apere, jenat și cu intenția evidentă de a se termina tocmai cît mai repede, a spus scurt că este vinovat.

— Bine, bine — i-a spus președintele, tot mai evident indispus. Cum îți explici gestul dumitale? Erai nervos? Ce s-a întplat? Cum de așa, dintr-o dată, și-a venit să o iei la palme?

— Da, am fost nervos!

— Deci, regreți faptul? — l-a întrebat președintele, sugerîndu-i astfel o pîrtie pentru circumstanțe atenuante, dar acuzatul nu s-a folosit de ea.

— Nu... Nu regret!

În timp ce pe toți atitudinea lui oarecum arătă ne irita, președintele răminea calm și cu un fel de bunăvință care nu îi era în fire. După ce l-a privit îndelung, l-a întrebat din nou:

— De ce nu îți-ai propus martorii pentru apărare? Nu a fost nimeni de față la incident?

— A fost... Un muncitor tînăr... Parcă am notată adresa lui.

A întins președintelui o hîrtie iar acesta a dispus, oarecum surprinzător, adică fără a se consulta cu judecătoarele din complet, aminarea dosarului pentru sfîrșitul dezbatelor și citarea prin telefon a martorului.

La reluarea procesului, cînd martorul și-a spus numele, mi s-a părut cunoscut. Apoi, cînd l-am văzut că șchioapătă, cu un picior în ghîps, mi-am amintit de unde îi rețineam numele. Am fost chemat într-o noapte la un accident de muncă. Era într-o hală imensă a turnătoriei unei uzine din oraș. Un bătrîn maistru îmi explică ce s-a întplat. Banda rulantă a transportorului se defectase. Ca să nu stagneze producția pînă la repararea ei, se improviza un plan înclinat, pe care materialele erau împinse spre cazan. La un moment dat, materialele se blocaseră pe planul înclinat improvizat, și atunci el, meșterul care îmi povestea tot mai emoționat, a încercat să le împingă. S-a opinit, s-a dezechilibrat și era în pericol să cadă spre cazanul încins. În fractiunea

DOSAR

FLACĂRA

semnele de întrebare

toată vina asupra lui, așa că toate erau clare. Mai exact, erau și nu erau, fiindcă în momentul în care s-a produs tamponarea, unul dintre martori l-a văzut pe bătrînul B., mecanicul locomotivei, cu coatele pe geamul locomotivei de manevră, privind liniiștit spre oraș. Alături de el era îmbarcat și un tînăr mecanic practicant, pe care același martor l-a văzut manevrind manetele de comandă.

l-am citat pe cei în cauză acolo, la gara fabrică, și, înainte de a ajunge la clădire, mi-a ieșit în cale o femeie cu un copil în brațe, plîngînd și spunîndu-mi că bătrînul B. vrea să-l infundă în pușcărie pe soțul ei, adică pe tînărul practicant și să-l facă pe el să plătească despăgubirea. Am încercat să o liniștesc, spunîndu-i că voi face totul pentru ca să se stabilească adevarul și să plătească cel vinovat. Nu știu de ce, dar prea a insistat asupra faptului că soțul ei e un bieg și un neajutorat și mi-a devenit antipatic.

După ce am reaudiat martorul, a căruia declarație încurca lucrurile, am procedat la confruntarea bătrînului mecanic cu practicantul său.

Primul lucru pe care l-a făcut bătrînul a fost că l-a trimis pe căpitanul Bogdan după un scaun și apoi mi s-a adresat cu:

— Uite ce e, copile, toată treaba e clară. Am îmbătrînit, nu mă mai ajută cum trăbă ochii și am cam izbit vagoanele.

— Mă rog. Să vedem ce spune și dînsul, l-am întrerupt, arătînd spre practicant.

— Păi, el ce să spună? — a vorbit din nou bătrînul. Spune ca mine. Nu?

M-am întors spre tînăr:

— Deci și dumneata declară că manevra a făcut-o dînsul?

A înclinat din cap în sens afirmativ.

— Ai putea să îmi spui exact unde te aflai în cabină locomotivei și ce făceai în momentul în care s-a produs tamponarea?

— Nu știu — a răspuns cam încurcat. Nu știu exact... E așa cum spune dînsul.

Se vedea clar că minte. De aceea am hotărît să văd cum se comportă în continuare. M-am întors din nou spre bătrîn:

— Cunoști faptul că este vorba de o pagubă mare?

— Ba bine că nu. Plătesc. Dacă trăbă, îmi vînd casa. Doar n-o să rămîn în drum!

— Dar dacă instanța de judecătă va aprecia că este vorba despre o neglijență gravă, pedepsibila cu închisoare?

— Și? La închisoare nu sint tot oameni?

— Deci, îți asumi toate consecințele...

Nu am putut termina fraza, fiindcă m-am întrerupt tînărul:

— Se poate să primească o pedeapsă cu închisoare?

L-am privit în ochi.

— Te-ar deranja asta? Dacă e vinovat?

— Nu! Nu e vinovat! Eu am condus manevră.

Bătrînul a pus palma pe gura tînărului și apoi s-a răstîit, da, pur și simplu, s-a răstîit la mine, încit căpitanul Bogdan a avut o tresărire.

— Asculta copile! Să scrii acolo așa cum zic io! Mucusul ăsta are un copil, are o nevastă tînără, vai de capul lui dacă mai intră și la bucluc! Înțelegi?! Așa să scrii!

— Uitați că sunt dator să stabilesc adevarul!

— Asta-i adevarul, pe care îl spun io!

Nu-i așa mă, mucusule?

Desigur, întrebarea a fost adresată practicantului, care a revenit la părere inițială, confirmînd prin înclinarea capului spusele bătrînului.

Confruntarea s-a terminat, astfel, cu «vinovăția» bătrînului.

— Ce zici, Bogdan? — l-am întrebat pe căpitan după ce am rămas singuri.

— Ce să spun? Mi-a plăcut și bătrînul și mi-a plăcut și tînărul atunci cînd nu a suportat ideea că bătrînul poate face închisoare în locul lui.

Emil POENARU

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de Ion PREDOSANU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuță poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

URSULA ANDRESS

ne roagă să nu luăm în serios
titlul filmului
pe care l-a terminat nu demult:
«Ultima șansă».

FLACĂRA ALBUM

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 160 000 exemplare.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU